

Toerisme en recreatie in cijfers
2007

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Beheer

Druk

OBT bv, Den Haag

Omslagontwerp

TelDesign Rotterdam

Inlichtingen

Tel.: (088) 570 70 70
Fax: (070) 337 59 94
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax: (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen

Leidschendam
Vlietweg 15
Postbus 458
2260 MG Leidschendam
Tel.: (070) 370 57 05
Fax: (070) 320 16 54
Internet: <http://www.holland.com>

Dit rapport maakt onderdeel uit van de 'Publicatiereeks toerisme en recreatie 2006'.

Deze reeks omvat de volgende drie delen:

- Vakanties van Nederlanders (CBS)
- Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties (CBS)
- Toerisme en recreatie in cijfers (CBS en NBTC)

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2007.

Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Prijzen zijn excl. administratie- en verzendkosten

Prijs: € 37,75

ISSN: 1382-6832

ISBN: 978-90-357-1818-0

Price: € 37.75

ISSN: 1382-6832

ISBN: 978-90-357-1818-0

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2005–2006	= 2005 tot en met 2006
2005/2006	= het gemiddelde over de jaren 2005 tot en met 2006
2005/'06	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2005 en eindigend in 2006
1990/'91–2005/'06	= boekjaar enz., 1990/'91 tot en met 2005/'06

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Explanation of symbols

.	= data not available
*	= provisional figure
x	= publication prohibited (confidential figure)
–	= nil
–	= (between two figures) inclusive
0 (0,0)	= less than half of unit employed
a blank	= category not applicable
2005–2006	= 2005 to 2006 inclusive
2005/2006	= average for the years 2005 up to and including 2006
2005/'06	= cropyear, financial year, school year etc., beginning in 2005 and terminating in 2006
1990/'91–2005/'06	= book year etc., 1990/'91 up to and including 2005/'06

Detailed items in tables do not necessarily add to totals because of rounding.
Revised figures are not marked as such.

Inhoud

Inleiding.....	7
Kerncijfers	11
1. Deelname van Nederlanders aan vakanties	13
2. Binnenlandse vakanties van Nederlanders.....	21
3. Buitenlandse vakanties van Nederlanders	45
4. Buitenlandse toeristen in Nederland	67
5. Gebruik van Nederlandse logiesaccommodaties.....	85
6. Vrijtijdsbesteding van Nederlanders	91
7. Dagtochten van Nederlanders.....	97
8. Internationaal toerisme.....	109
9. De economische betekenis van toerisme in Nederland.....	115
Externe bronnen en relevante organisaties	121
Toelichting op enkele gebruikte begrippen en onderzoeken	125
Cartogram toeristengebieden in Nederland, 2006	150
Register.....	151
Enkele aanverwante publicaties	163

Contents

Introduction.....	9
Glossary of terms used Dutch-English.....	10
Keyfigures.....	11
1. Participation of the Dutch in holidays.....	13
2. Domestic holidays of the Dutch.....	21
3. Holidays abroad of the Dutch.....	45
4. Foreign tourists in the Netherlands.....	67
5. Use of lodging accommodation.....	85
6. Recreation by the Dutch.....	91
7. Day trips by the Dutch.....	97
8. The Netherlands in the tourist world.....	109
9. The economic significance of tourism in the Netherlands.....	115
External sources and relevant organizations.....	121
Explanatory notes on terms and studies used.....	138
Tourist areas in the Netherlands, 2006.....	150
Index.....	157
Some related publications.....	163

Inleiding

Deze publicatie heeft tot doel een actueel, samenhangend statistisch overzicht te geven van toerisme en recreatie in ruime zin. Dit terrein wordt op de volgende wijze ingevuld: de hoofdstukken 1 t/m 3 bevatten gegevens over het vakantiegedrag van de Nederlandse bevolking. Het aantal buitenlandse toeristen dat in ons land overnacht staat in hoofdstuk 4 vermeld. De aandacht in hoofdstuk 5 is vooral gericht op de relatie tussen de aanbodstructuur en het gebruik van diverse logiesaccommodaties. In de hoofdstukken 6 en 7 wordt informatie gegeven over het recreatie- en vrijetijdsgedrag van de Nederlandse bevolking en in hoofdstuk 8 wordt 'toeristisch Nederland' in een internationaal perspectief geplaatst. Hoofdstuk 9 tenslotte bevat gegevens over de economische betekenis van het toerisme en de recreatie in Nederland.

Sinds 1995 verzorgden het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) en het Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme (NRIT) gezamenlijk een jaarlijkse reeks van publicaties over toerisme en recreatie. De reeks van dit jaar evenals deze uitgave, 'Toerisme en recreatie in cijfers 2006', is samengesteld door het CBS en het NBTC. Eerder dit jaar verschenen: 'Vakanties van Nederlanders' en 'Toerisme in Nederland, het gebruik van logiesaccommodaties' van het CBS.

Bij de samenstelling van deze publicatie is niet alleen geput uit onderzoek van het CBS en het NBTC. Er is ook informatie opgenomen van bijvoorbeeld de Nederlandse Bank, Eurostat, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Wereld Toerisme Organisatie (WTO-OMT).

Het Continu Vakantie Onderzoek, de bron voor de hoofdstukken 1, 2 en 3, is in 2002 opnieuw opgezet. Een gevolg daarvan is dat de uitkomsten vanaf het verslagjaar 2002 strikt genomen niet te vergelijken zijn met die van voorgaande onderzoeken. De oorzaken van de trendbreuk zijn een verruiming van de definitie van vakantie, het naar voren halen van de begindatum van het vakantiejaar, en wijzigingen in de vraagstelling en de methode van waarneming in het onderzoek vanaf 2002. Meer details hierover staan in de 'Toelichting' achterin deze publicatie.

In aanvulling op het cijfermateriaal biedt 'Toerisme en recreatie in cijfers' nog een aantal verwijzingen. Zo staan bij de tabellen een bronvermelding, de frequentie en de belangrijkste papieren publicatie van het betreffend onderzoek, en tevens een telefoonnummer waar nadere inlichtingen kunnen worden verkregen over de gepresenteerde cijfers. In de paragraaf 'Externe bronnen en relevante organisaties' zijn adressen opgenomen van enkele organisaties die van belang zijn voor de diverse vormen van toerisme en recreatie. In de paragraaf 'Toelichting op enkele gebruikte begrippen' is voor de meeste begrippen een toelichtende tekst opgenomen. Speci-

fieke informatie over definities en de onderzoeksopzet is te vinden in de publicaties waarnaar wordt verwezen. Voor het gericht zoeken naar de gewenste informatie is een trefwoordenregister opgenomen. Een lijst met aanverwante onderzoeken en publicaties besluit deze editie van 'Toerisme en recreatie in cijfers'.

Voor algemene informatie over het jaarboek en suggesties voor verbeteringen kunt u contact opnemen met het CBS, tel. (088) 570 70 70 of het NBTC, tel. (070) 370 57 05.

Introduction

The aim of this book is to present an up-to-date consistent statistical overview of tourism and recreation in a broad sense. Chapters 1 to 3 contain data on holidays of the Dutch population. Figures on foreign visitors staying in our country are presented in Chapter 4. Chapter 5 focuses on the relationship between supply and demand of various types of tourist accommodations. In chapters 6 and 7 quantitative information can be found on recreation and leisure time behaviour of the Dutch. Chapter 8 presents tourism in the Netherlands in an international perspective, and lastly, chapter 9 contains data on the economic importance of tourism and recreation in the Netherlands.

Statistics Netherlands has published books on tourism annually since 1995. These publications were compiled by Statistics Netherlands in collaboration with The Netherlands Board of Tourism and Conventions (*Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen*; NBTC formerly *Toerisme Recreatie Nederland*; TRN) and the Netherlands Institute for Research of Recreation and Tourism (*Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme*; NRIT). The present book, *Tourism and recreation in figures 2007*, is the latest edition. This year, this publication as well as the other publications on Tourism and Recreation have been compiled by Statistics Netherlands and the NBTC.

The data in this publication were derived not only from surveys of Statistics Netherlands and the NBTC, but also from the Dutch central bank, Eurostat, the Organization for Economic Co-operation and Development, and the World Tourism Organization.

The Continuous Holiday Survey, the source of information for the chapters 1, 2 and 3, was redesigned in 2002. As a consequence, the results for holiday years from 2002 onwards are strictly speaking not comparable with earlier surveys. The causes of this break in series are a broadening of the definition of holiday, moving up the starting date of the holiday year and changes in questions and the method of data collection.

In addition to figures and graphs, this book also presents a number of references. Each table quotes the source, with the name of the survey, its frequency and the title of the most important paper publication, as well as a telephone number where more information can be obtained about the figures presented.

In the 2002 edition of *Tourism and recreation in figures* the English terminology of the table titles has been revised in order to present the data in better English. The

foreign reader should be aware that – with the exception of the Continuous Holiday Survey – the contents of the surveys have not changed, only the English terminology used to present the data. The table below, together with the Explanatory Notes at the back of the book is meant as a tool for comparing data in this book with those in previous editions 2002.

Glossary of terms used Dutch-English

<i>Dutch</i>	<i>English (editions up to 2002)</i>	<i>English (editions from 2002 onwards)</i>
logiesaccommodaties	accommodation establishments	tourist accommodations
gemiddelde verblijfsduur	average length of stay	average length of stay
land van herkomst	country of residence	country of residence
bestemming	destination	destination
duur	duration	length of stay
buitenlandse gasten	foreign guests	foreign tourists
vakanties	holidays	holidays, holiday trips
lange vakanties	holidays	long holidays
binnenlandse lange vakanties	holidays (in the Netherlands)	long domestic holiday trips
buitenlandse lange vakanties	holidays abroad	long outbound holiday trips
vakanties in Nederland	holidays in the Netherlands	domestic trips
vakanties in buitenland	holidays, abroad	outbound trips
hotels en pensions	hotels and boarding houses	hotels and boarding houses
vervoermiddel	means of transportation	mode of transportation
organisatievorm	organizing forms	way of organizing
overige logiesaccommodaties	other types of accommodation	other types of accommodation
korte vakanties	short holiday breaks	short holidays
binnenlandse korte vakanties	short holiday breaks	short domestic holiday trips
buitenlandse korte vakanties	short holiday breaks abroad	short outbound holiday trips
binnenlandse vakanties	short holiday breaks and holidays	domestic holiday trips
buitenlandse vakanties	short holiday breaks and holidays, abroad	outbound holiday trips
buitenlandse korte wintersportvakanties	short winter sports holiday breaks abroad	short winter sport holidays
slaapplaats	sleeping place	bedplace
binnenlandse toeristische vakanties	touristic short holiday breaks and holidays	domestic tourist holiday trips
type logiesaccommodatie	type of accommodation	type of accommodation
buitenlandse lange wintersportvakanties	winter sports holidays abroad	long winter sport holidays

Kerncijfers

	Eenheid	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bevolking op 1-1 w.v.	<i>mln</i>	15,8	15,9	16,0	16,1	16,2	16,3	16,3	16,3
0-19 jaar	%	24,4	24,4	24,4	24,5	24,5	24,5	24,5	24,3
20-64 jaar	%	62,1	62,0	62,0	61,9	61,8	61,6	61,5	61,4
65 jaar en ouder	%	13,5	13,6	13,6	13,7	13,7	13,8	14,0	14,3
Werkzame beroepsbevolking (15-64 jaar), jaargemiddelde	<i>mln</i>	6,8	6,9	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	7,1
Geregistreerde werklozen	<i>1 000</i>	301,0	270,0	252,0	302,0	399,0	479,0	483,0	413,0
Bruto Binnenlands Product	<i>mld euro</i>	374,1	402,3 ¹⁾	447,7 ²⁾	465,2	476,9	489,9	505,6	527,9*
Particuliere huishoudens, 1-1 w.v.	<i>1 000</i>	6 745	6 801	6 867	6 934	6 996	7 049	7 091	7 146
eenpersoonshuishoudens	%	33,4	33,4	33,6	33,8	34,1	34,4	34,5	35,0
meerpersoonshuishoudens	%	66,6	66,6	66,4	66,2	65,9	65,6	65,5	65,0
Oppervlakte, 1-1 w.o.	<i>km²</i>	41 526	41 528	41 528	41 528	41 528	41 528	41 528	41 543
land	<i>km²</i>	33 882	33 873	33 873	33 873	33 873	33 873	33 873	33 756
binnenwater	<i>km²</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
recreatieterreinen	<i>km²</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
bos en natuur	<i>km²</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
Personenauto's, 1-1	<i>mln</i>	6,1	6,3	6,5	6,7	6,9	6,9	7,0	7,0
Deelname aan vakanties w.v.	%	80	79	79	81 ²⁾	82	81	81	81
lange vakanties	%	74	74	74	74	75	76	75	75
korte vakanties	%	36	34	36	41	41	41	40	41
Lange vakanties van Nederlanders	<i>mln</i>	19,3	19,0	19,8	22,4 ³⁾	22,0	22,7	22,2	22,4
Korte vakanties van Nederlanders	<i>mln</i>	11,2	11,6	12,1	13,1 ³⁾	12,6	12,5	12,2	12,2
Vakanties van Nederlanders in het buitenland	<i>mln</i>	14,2	13,9	14,2	16,8 ³⁾	16,5	17,2	17,1	16,8
w.o. in Frankrijk	<i>mln</i>	2,9	2,8	2,8	3,3 ³⁾	2,9	2,9	2,8	2,7
in Duitsland	<i>mln</i>	1,8	1,9	1,8	2,5 ³⁾	2,4	2,7	2,6	2,6
in België	<i>mln</i>	1,5	1,4	1,6	2,2 ³⁾	2,3	2,2	2,0	1,9

¹⁾ Cijfer vóór herziening van 2001.

²⁾ Herzien cijfer.

³⁾ Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het Continu VakantieOnderzoek.

Kerncijfers (slot)

	Eenheid	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Overnachtingen van Nederlanders tijdens vakanties w.v.	<i>mln</i>	246,4	244,5	251,2	275,9 ¹⁾	263,7	274,3	267,5	264,9
in Nederland	<i>mln</i>	92,2	95,1	99,6	108,9	100,4	101,7	95,7	98,4
in het buitenland	<i>mln</i>	154,2	149,4	151,6	167,0	163,3	172,7	171,8	166,5
w.o. in Frankrijk	<i>mln</i>	34,8	35,4	33,0	39,1	33,0	32,1	31,0	31,8
in Duitsland	<i>mln</i>	13,8	13,5	14,0	16,3	15,6	17,8	17,4	17,1
in België	<i>mln</i>	7,8	8,0	8,7	11,1	12,1	11,7	10,9	10,0
Hotels, pensions en jeugd-accommodaties	<i>1</i>	2 826	2 835	2 858	2 933	2 908	3 129	3 135	3 099
slaapplaatsen	<i>1 000</i>	170	173	174	177	181	190	192	195
gasten	<i>1 000</i>	15 110	15 539	15 046	14 948	14 310	15 512	16 382	18 307
overnachtingen	<i>mln</i>	29,0	29,7	28,6	28,5	27,2	28,4	29,5	32,0
Kampeesterreinen	<i>1</i>	2 106	2 140	2 158	2 218	2 244	2 341	2 446	2 462
slaapplaatsen	<i>1 000</i>	722	726	721	724	717	723	728	724
gasten	<i>1 000</i>	3 826	3 518	3 369	3 482	4 007	3 539	3 473	3 521
overnachtingen	<i>mln</i>	22,8	20,9	20,4	21,5	23,1	22,5	22,1	21,0
Overnachtingen van buitenlandse gasten in logiesaccommodaties in Nederland w.v.	<i>mln</i>	27,4	27,3	25,5	26,4	25,3	25,4	25,2	26,9
in hotels, pensions en jeugdaccommodaties	<i>mln</i>	15,2	15,7	15,0	14,9	13,8	14,6	15,1	16,0
in huisjescomplexen	<i>mln</i>	7,0	7,0	6,4	6,6	6,3	6,2	5,8	6,4
op kampeesterreinen	<i>mln</i>	4,7	4,1	3,7	4,1	4,8	4,0	3,7	3,9
in groepsaccommodaties	<i>mln</i>	0,6	0,5	0,5	0,7	0,5	0,6	0,6	0,6
Vrijtijdsbesteding									
Percentage van de bevolking dat 1-4 uur per week sport	<i>%</i>	41	41	42	42	42	42	.	.
minstens een maal per maand: een uitstapje in de vrije natuur maakt	<i>%</i>	48	50	47	48	48	48	.	.
een restaurant bezoekt	<i>%</i>	34	35	35	35	31	32	.	.
gezellige middag of avond bij familie of vrienden doorbrengt	<i>%</i>	40	40	42	44	45	48	.	.
10-19 uur per week TV kijkt	<i>%</i>	37	37	37	38	37	38	.	.
Dagtochten van Nederlanders	<i>mln</i>	.	.	.	981,6 ²⁾	.	.	.	.
Uitgaven van in Nederland woonachtige personen in het buitenland (Reisverkeersbalans)	<i>mld euro</i>	11,3	13,2	13,4	13,9	13,7	13,2	13,0*	13,5*
Uitgaven door Nederlanders aan vakanties in het buitenland	<i>mld euro</i>	8,1	8,3	8,6	9,7	9,8	10,1	10,3	10,4
Uitgaven van buitenlanders in Nederland (Reisverkeersbalans)	<i>mld euro</i>	6,6	7,8	7,5	8,2	8,1	8,3	8,4*	9,2*
Uitgaven door Nederlanders aan vakanties in Nederland	<i>mld euro</i>	2,0	2,1	2,3	2,9	2,6	2,6	2,5	2,6

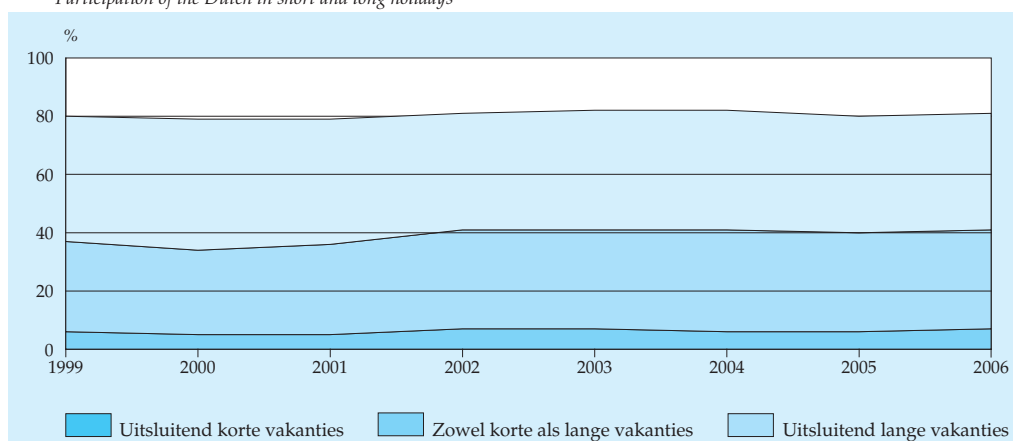
¹⁾ Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het Continu Vakantie Onderzoek.

²⁾ In 2001/'02; exclusief uitstapjes vanaf vakantieadressen.

1. Deelname van Nederlanders aan vakantie

Algemeen

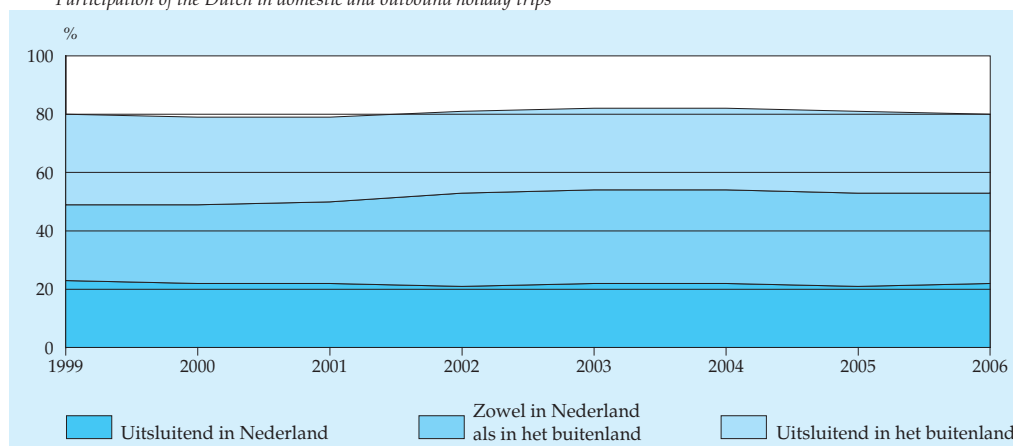
1.1.1 Deelname van Nederlanders aan vakanties naar duur *Participation of the Dutch in short and long holidays*

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

1.1.2 Deelname van Nederlanders aan vakanties naar bestemming *Participation of the Dutch in domestic and outbound holiday trips*

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 1.1.3
Omvang en intensiteit van de vakanties van Nederlanders
Volume and intensity of holidays of the Dutch

	Eenheid	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Totaal aantal vakanties	<i>mln</i>	30,5	30,5	31,9	35,5	34,6	35,2	34,4	34,5
Aantal deelnemers	<i>mln</i>	11,9	11,9	12,0	12,3	12,5	12,5	12,4	12,4
Gemiddeld aantal vakanties per deelnemer	1	2,6	2,6	2,7	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
Aantal korte vakanties	<i>mln</i>	11,2	11,6	12,1	13,1	12,6	12,5	12,2	12,2
Aantal deelnemers	<i>mln</i>	5,4	5,1	5,4	6,3	6,3	6,2	6,2	6,3
Gemiddeld aantal korte vakanties per deelnemer	1	2,1	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9
Aantal lange vakanties	<i>mln</i>	19,3	19,0	19,8	22,4	22,0	22,7	22,2	22,4
Aantal deelnemers	<i>mln</i>	11,1	11,1	11,2	11,3	11,4	11,6	11,5	11,4
Gemiddeld aantal lange vakanties per deelnemer	1	1,74	1,71	1,77	1,98	1,93	1,96	1,93	1,97

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

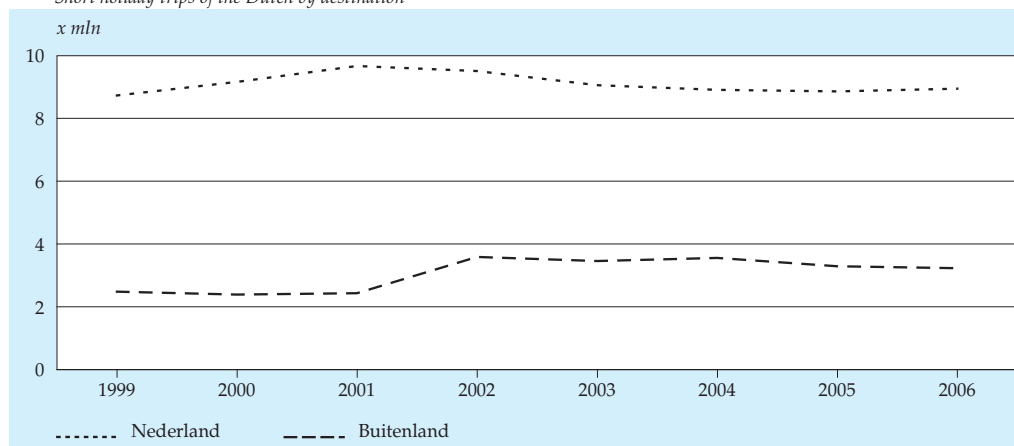
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

1.1.4 Korte vakanties van Nederlanders naar bestemming

Short holiday trips of the Dutch by destination

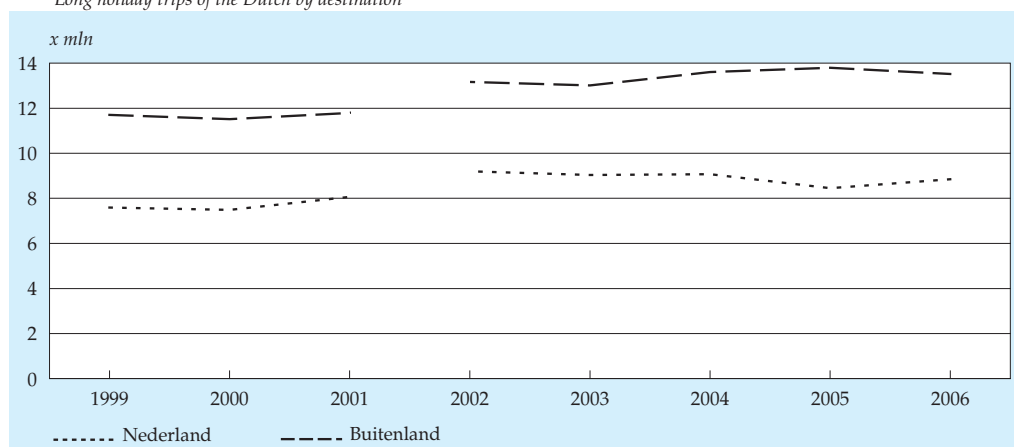

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

1.1.5 Lange vakanties van Nederlanders naar bestemming

Long holiday trips of the Dutch by destination

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 1.1.6

Korte vakanties van Nederlanders naar bestemming en seizoen

Short holiday trips of the Dutch by destination and season

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
Nederland	8 730	9 160	9 670	9 510	9 062	8 909	8 863	8 951
w.v.								
winterperiode	3 180	3 690	3 390	4 360	3 908	4 077	4 195	4 098
zomerperiode	5 560	5 470	6 280	5 150	5 154	4 832	4 668	4 853
Buitenland	2 480	2 390	2 430	3 590	3 456	3 563	3 291	3 229
w.v.								
winterperiode	1 420	1 420	1 170	2 070	1 851	2 059	1 922	1 823
zomerperiode	1 060	970	1 260	1 520	1 605	1 504	1 369	1 406

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 1.1.7
Lange vakanties van Nederlanders naar bestemming en seizoen
Long holiday trips of the Dutch by destination and season

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
Nederland	7 590	7 490	8 060	9 200	9 029	9 069	8 451	8 842
w.v.								
winterperiode	1 730	1 860	1 900	2 780	2 611	2 919	2 556	2 634
zomerperiode	5 860	5 630	6 150	6 420	6 418	6 150	5 895	6 208
Buitenland	11 700	11 510	11 790	13 170	13 007	13 610	13 794	13 523
w.v.								
winterperiode	3 870	3 710	3 870	4 620	4 494	5 171	4 993	4 631
zomerperiode	7 840	7 800	7 920	8 550	8 513	8 439	8 801	8 892

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Financieel

Tabel 1.2.1
Uitgaven van Nederlanders aan vakanties naar bestemming
Expenditure of the Dutch on holidays by destination

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>mln euro</i>								
Nederland	1 980	2 110	2 280	2 900	2 630	2 568	2 482	2 570
Buitenland	8 110	8 270	8 550	9 730	9 760	10 121	10 257	10 413
Totaal	10 080	10 380	10 830	12 630	12 380	12 688	12 739	12 983

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
 Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.
 Frequentie: jaarlijks.

Tabel 1.2.2
Uitgaven van Nederlanders aan vakanties naar bestemming en seizoen, 2006
Expenditure of the Dutch on holidays by destination and season, 2006

	Totale bestedingen	Gemiddelde uitgaven per persoon per vakantie	Gemiddelde vakantieduur	Gemiddelde uitgaven per persoon per dag
	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>	<i>dagen</i>	<i>euro</i>
Nederland	2 570	144	6,5	22
w.v.				
winterperiode	848	126	4,9	26
zomerperiode	1 723	156	7,5	21
Buitenland	10 413	622	10,9	57
w.v.				
winterperiode	3 790	587	8,5	69
zomerperiode	6 623	643	12,5	51

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
 Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.
 Frequentie: jaarlijks.

Persoonskenmerken

Tabel 1.3.1

Deelname van Nederlanders aan vakanties naar leeftijd

Participation of the Dutch in holidays by age

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	%							
0-14 jaar	87	86	87	87	87	87	87	86
15-24 jaar	80	79	77	80	84	82	78	81
25-34 jaar	83	82	84	85	87	84	83	84
35-44 jaar	84	87	83	81	82	82	85	84
45-54 jaar	84	81	81	80	80	81	81	81
55-64 jaar	76	79	78	82	81	81	81	79
65-74 jaar	65	65	67	75	78	77	77	77
75 jaar en ouder	50	42	43	59	57	59	56	57
Totaal	80	79	79	81	82	81	81	81

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 1.3.2

Deelname van Nederlanders aan vakanties naar samenstelling van het huishouden

Participation of the Dutch in holidays by composition of household

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	%							
Alleenstaand	69	64	64	71	75	75	71	67
Huishouden met als jongste een kind van:								
0- 5 jaar	86	86	85	88	87	87	86	85
6-12 jaar	88	85	87	85	86	86	85	87
13-17 jaar	82	84	81	79	84	79	78	81
Huishouden met uitsluitend meerderjarigen	78	78	78	80	80	79	80	79
Totaal	80	79	79	81	82	81	81	81

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 1.3.3**Deelname van Nederlanders aan vakanties naar sociale klasse¹⁾***Participation of the Dutch in holidays by social class*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	%							
A (hoog)	88	88	85	86	93	92	92	91
B+ (tamelijk hoog)	87	85	85	87	89	87	87	87
B- (middengroep)	79	77	80	82	83	85	83	84
C (tamelijk laag)	74	73	72	71	69	70	71	69
D (laag)	47	58	53	66	53	60	54	59
Totaal	80	79	79	81	82	81	81	81

¹⁾ De indeling naar sociale klasse is tot stand gekomen op grond van de beroepsgroep en opleiding van de hoofdkostwinner (zie bijlage 1 in het Trendrapport Toerisme en Recreatie 2001–2002).

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2. Binnenlandse vakanties van Nederlanders

Algemeen

Tabel 2.1.1
Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar duur
Domestic holiday trips of the Dutch by length of stay

	Eenheid	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
2-4 dagen	%	54	55	55	51	50	50	51	50
5-8 dagen	%	29	27	29	32	33	33	33	34
9 dagen of meer	%	17	18	17	17	17	18	16	16
Totaal (absoluut= 100%)	<i>x mln</i>	16,3	16,6	17,7	18,7	18,1	18,0	17,3	17,8
Gemiddelde vakantieduur	<i>dagen</i>	6,7	6,7	6,6	6,8	6,6	6,7	6,5	6,5

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.
Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.1.2
Binnenlandse toeristische vakanties van Nederlanders naar duur
Domestic touristic holiday trips of the Dutch by length of stay

	Eenheid	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
2-4 dagen	%	46	46	44	47	48	47	49	50
5-8 dagen	%	35	36	39	36	36	37	36	36
9 dagen of meer	%	19	19	17	17	15	17	15	15
Totaal (absoluut=100%)	<i>x mln</i>	11,1	10,5	11,0	13,6	13,5	13,5	13,1	13,5
Gemiddelde vakantieduur	<i>dagen</i>	6,7	6,8	6,6	6,7	6,3	6,5	6,3	6,2

¹⁾ Vakanties waarbij voornamelijk van toeristische logiesvormen gebruik is gemaakt.

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.
Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.1.3

Binnenlandse korte vakanties van Nederlanders per seizoen naar toeristengebied, 2006*Short domestic holiday trips of the Dutch by season and tourist area, 2006*

	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal
	<i>x 1 000</i>			<i>%</i>		
Waddeneilanden	170	170	350	4	4	4
Noordzeebadplaatsen	470	530	1 000	11	11	11
IJsselmeerkust	120	250	370	3	5	4
Deltagebied	170	230	410	4	5	5
Meren in Groningen, Friesland en Noordwest-Overijssel	70	150	220	2	3	2
Hollands-Utrechtse meren	20	80	100	0	2	1
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	100	170	270	2	3	3
Veluwe en Veluwerand	550	630	1 180	13	13	13
Gelders rivierengebied	70	70	140	2	1	2
Achterhoek	150	190	340	4	4	4
Twente, Salland en Vechtstreek	300	390	680	7	8	8
Groningse, Friese en Drentse zandgronden	390	420	810	9	9	9
West- en Midden-Brabant	420	450	870	10	9	10
Oost-Brabant, Noord- en Midden- Limburg en Rijk van Nijmegen	370	410	770	9	8	9
Zuid-Limburg	310	260	570	8	5	6
Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht	120	100	210	3	2	2
Overig Nederland	310	370	670	7	8	8
Totaal	4 100	4 850	8 950	100	100	100

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.1.4
Binnenlandse lange vakanties van Nederlanders per seizoen naar toeristengebied, 2006
Long domestic holiday trips of the Dutch by season and tourist area, 2006

	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal
	<i>x 1 000</i>			<i>%</i>		
Waddeneilanden	210	400	600	8	6	7
Noordzeebadplaatsen	330	850	1 180	12	14	13
IJsselmeerkust	90	240	330	3	4	4
Deltagebied	100	260	360	4	4	4
Meren in Groningen, Friesland en Noordwest-Overijssel	70	280	350	3	5	4
Hollands-Utrechtse meren	10	70	80	0	1	1
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	50	190	240	2	3	3
Veluwe en Veluwerand	300	670	970	11	11	11
Gelders rivierengebied	10	50	60	0	1	1
Achterhoek	110	260	370	4	4	4
Twente, Salland en Vechtstreek	170	520	690	6	8	8
Groningse, Friese en Drentse zandgronden	300	690	990	11	11	11
West- en Midden-Brabant	250	540	780	9	9	9
Oost-Brabant, Noord- en Midden- Limburg en Rijk van Nijmegen	360	530	900	14	9	10
Zuid-Limburg	120	260	380	5	4	4
Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht	40	60	100	2	1	1
Overig Nederland	120	350	470	5	6	5
Totaal	2 630	6 210	8 840	100	100	100

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
 Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.
 Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.1.5

Overnachtingen van Nederlanders tijdens binnenlandse vakanties per seizoen naar toeristengebied, 2006*Overnight stays of the Dutch during domestic holiday trips in the Netherlands by season and tourist area, 2006*

	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal
	<i>x 1 000</i>			<i>%</i>		
Waddeneilanden	1 900	3 980	5 880	7	6	6
Noordzeebadplaatsen	3 230	9 910	13 130	12	14	13
IJsselmeerkust	790	3 080	3 870	3	4	4
Deltagebied	1 130	3 330	4 450	4	5	5
Meren in Groningen, Friesland en Noordwest-Overijssel	570	3 880	4 440	2	5	5
Hollands-Utrechtse meren	70	770	840	0	1	1
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	590	2 510	3 100	2	3	3
Veluwe en Veluwerand	3 400	8 160	11 560	13	11	12
Gelders rivierengebied	200	560	760	1	1	1
Achterhoek	1 110	3 060	4 170	4	4	4
Twente, Salland en Vechtstreek	1 760	5 570	7 330	7	8	7
Groningse, Friese en Drentse zandgronden	2 730	7 020	9 760	10	10	10
West- en Midden-Brabant	2 580	6 220	8 800	10	9	9
Oost-Brabant, Noord- en Midden- Limburg en Rijk van Nijmegen	2 960	5 520	8 470	11	8	9
Zuid-Limburg	1 330	3 100	4 430	5	4	4
Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht	460	690	1 150	2	1	1
Overig Nederland	1 620	4 610	6 230	6	6	6
Totaal	26 430	71 960	98 380	100	100	100

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.1.6

Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar duur en soort verblijf, 2006*Domestic holiday trips of the Dutch by length of stay and type of accommodation, 2006*

	2-4 dagen	5-8 dagen	9 dagen of meer	Totaal	
	x 1 000				%
Seizoenrecreatieve logiesvormen	2 270	1 130	930	4 320	24
w.v.					
zomerhuisje, vakantiebungalow,					
tweede woning	530	370	220	1 120	6
caravan, vouwwagen	1 400	550	490	2 440	14
boot	260	170	200	630	4
overige logiesvormen	80	40	20	140	1
Toeristische logiesvormen	6 690	4 830	1 960	13 470	76
w.v.					
woning van een particulier ¹⁾	600	370	240	1 200	7
hotel	2 280	450	100	2 840	16
pension, bed & breakfast	120	60	30	210	1
appartement	110	160	40	310	2
zomerhuisje, vakantiebungalow	1 960	2 680	560	5 190	29
tent, bungalowtent	430	250	170	850	5
caravan, vouwwagen, camper	560	640	740	1 940	11
boot	40	30	20	90	1
jeugdherberg of andere					
groepsaccommodatie	470	120	20	610	3
overige logiesvormen	120	80	30	230	1
Totaal	8 950	5 950	2 890	17 790	100

¹⁾ Exclusief vakanties bij familie, vrienden of kennissen, tenzij deze de hele tijd of de meeste dagen afwezig waren.

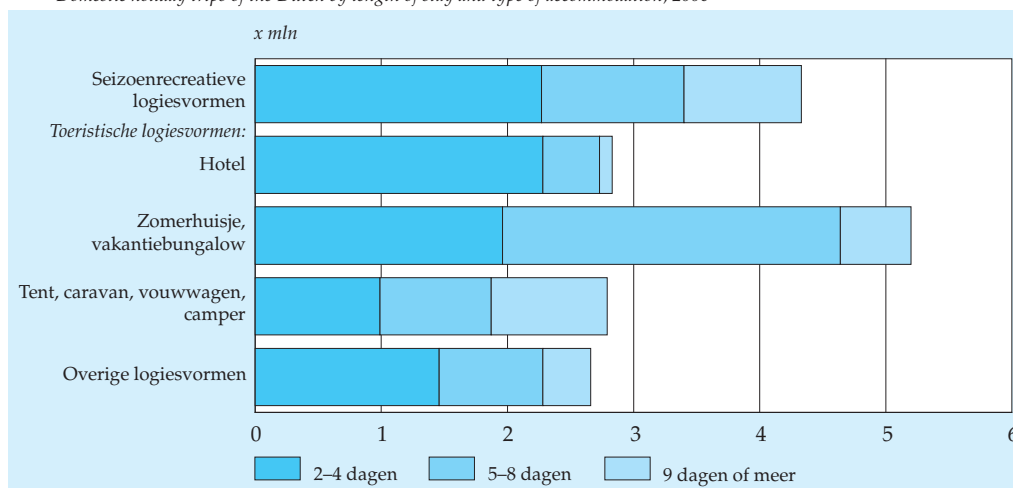
Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.1.7 Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar duur en soort verblijf, 2006
Domestic holiday trips of the Dutch by length of stay and type of accommodation, 2006

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.1.8
Overnachtingen van Nederlanders tijdens binnenlandse vakanties naar soort verblijf
Overnight stays of the Dutch during domestic holiday trips by type of accommodation

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x mln</i>								
Seizoenrecreatieve logiesvormen	29,51	34,80	38,43	30,95	28,50	27,96	26,75	28,01
w.v.								
caravan, vouwwagen	19,79	23,84	24,20	17,48	15,78	16,22	15,23	15,14
overige logiesvormen	9,71	10,96	14,23	13,47	12,72	11,74	11,52	12,87
Toeristische logiesvormen	62,69	60,34	61,19	77,95	71,89	73,71	68,90	70,38
w.v.								
hotel ¹⁾	6,13	5,78	5,72	8,66	7,02	7,32	8,04	8,45
zomerhuisje, vakantiebungalow	24,13	23,96	24,81	28,84	28,31	28,91	26,77	27,27
tent, bungalowtent	7,86	7,57	6,54	6,41	7,26	6,60	5,39	4,69
caravan, vouwwagen, camper ²⁾	17,51	16,95	16,67	18,71	15,14	17,94	16,39	17,18
overige logiesvormen	7,05	6,08	7,45	15,33	14,15	12,94	12,30	12,79
Totaal	92,20	95,14	99,61	108,90	100,39	101,68	95,65	98,38

¹⁾ In 2001 en eerder inclusief vakanties in een pension.

²⁾ In 2001 en eerder exclusief vakanties in een camper.

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

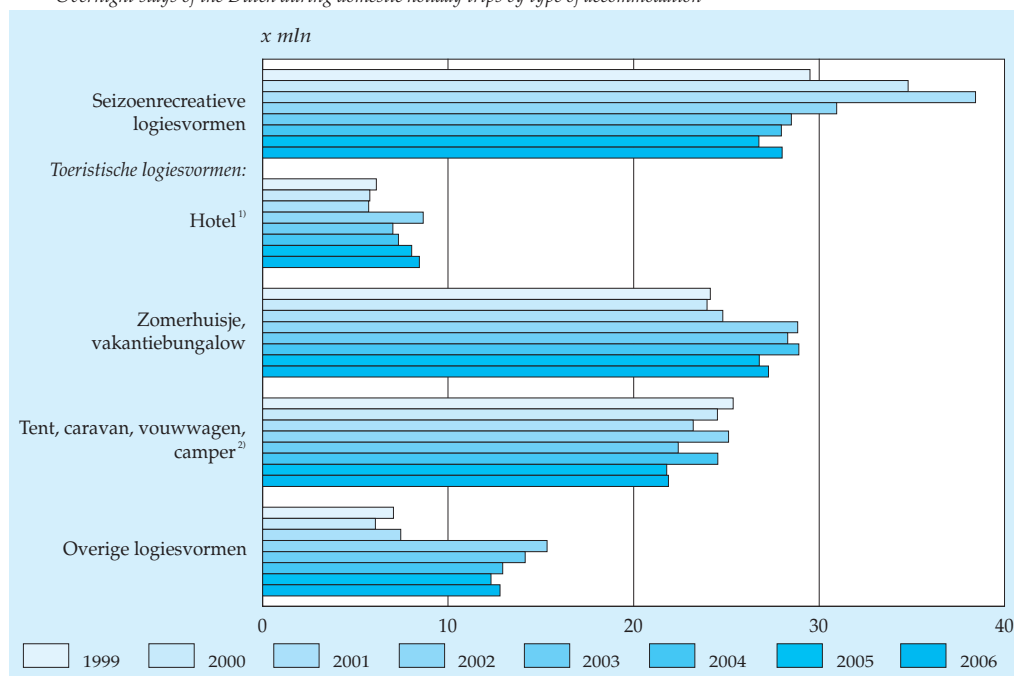
Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.1.9 Overnachtingen van Nederlanders tijdens binnenlandse vakanties naar soort verblijf
Overnight stays of the Dutch during domestic holiday trips by type of accommodation

¹⁾ In 2001 en eerder inclusief vakanties in een pension.

²⁾ In 2001 en eerder exclusief vakanties in een camper.

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.1.10
Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar duur en vervoermiddel, 2006
Domestic holiday trips of the Dutch by length of stay and mode of transport, 2006

	2-4 dagen	5-8 dagen	9 dagen of meer	Totaal	
	<i>x 1 000</i>				<i>%</i>
Fiets	160	70	80	310	2
Auto	8 060	5 430	2 620	16 120	91
Trein	520	300	70	890	5
Touringcar	60	50	10	120	1
Boot	20	20	50	80	0
Overige vervoermiddelen	140	70	80	290	2
Totaal	8 950	5 950	2 890	17 790	100

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.1.11
Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar vervoermiddel
Domestic holiday trips of the Dutch by mode of transport

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
Fiets	310	170	250	330	430	400	360	310
Auto	14 930	15 350	16 070	16 650	16 210	16 260	15 570	16 120
Trein	610	690	830	860	850	810	840	890
Touringcar	170	140	150	150	110	150	140	120
Boot	90	150	190	110	90	80	70	80
Overige vervoermiddelen	220	150	240	600	390	280	330	290
Totaal	16 320	16 650	17 720	18 710	18 090	17 980	17 310	17 790

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.1.12
Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar organisatievorm en duur, 2006
Domestic holiday trips of the Dutch by way of organizing and length of stay, 2006

	Georganiseerde reizen		Niet-georganiseerde reizen	Totaal
	per auto	met overige vervoermiddelen		
<i>x 1 000</i>				
2-4 dagen	2 650	340	5 960	8 950
5-8 dagen	2 210	190	3 550	5 950
9 dagen of meer	630	60	2 200	2 890
Totaal	5 490	590	11 720	17 790

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Financieel

Tabel 2.2

Uitgaven van Nederlanders aan binnenlandse vakanties naar soort verblijf en vervoermiddel, 2006

Expenditure of the Dutch on domestic holiday trips by type of accommodation and mode of transport, 2006

	Totale bestedingen	Gemiddelde uitgaven per persoon per vakantie	Gemiddelde vakantieduur	Gemiddelde uitgaven per persoon per dag
	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>	<i>dagen</i>	<i>euro</i>
Soort verblijf				
Seizoenrecreatieve logiesvormen	310	71	7,5	9
w.v.				
caravan, vouwwagen	150	63	7,2	9
overige logiesvormen	160	82	7,8	11
Toeristische logiesvormen	2 260	168	6,2	27
w.v.				
hotel	570	202	4,0	51
zomerhuisje, vakantiebungalow	920	176	6,2	28
tent, bungalowtent	110	129	6,5	20
caravan, vouwwagen, camper	300	152	9,9	15
overige logiesvormen	370	139	5,8	24
Vervoermiddel				
Auto	2 290	142	6,6	22
Trein	140	161	4,9	33
Overige vervoermiddelen	140	175	7,8	22
Totaal	2 570	144	6,5	22

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Regionaal

Tabel 2.3.1
Binnenlandse vakanties van Nederlanders naar duur en bestemmingsprovincie, 2006
Domestic holiday trips of the Dutch by length of stay and province of destination, 2006

	2-4 dagen	5-8 dagen	9 dagen of meer	Totaal	
	<i>x 1 000</i>				<i>%</i>
Groningen	190	110	80	380	2
Friesland	600	460	290	1 340	8
Drenthe	690	650	230	1 570	9
Overijssel	760	540	270	1 570	9
Flevoland	190	120	40	340	2
Gelderland	1 820	960	540	3 310	19
Utrecht	320	160	110	580	3
Noord-Holland	960	660	290	1 910	11
Zuid-Holland	780	350	180	1 300	7
Zeeland	540	490	320	1 350	8
Noord-Brabant	1 050	660	280	1 980	11
Limburg	1 080	810	270	2 160	12
Totaal	8 950	5 950	2 890	17 790	100

Bron: Continu VakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 2.3.2
Overnachtingen van Nederlanders tijdens binnenlandse vakanties per seizoen naar bestemmingsprovincie, 2006
Overnight stays of the Dutch during domestic holiday trips by season and province of destination, 2006

	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal
	<i>x 1 000</i>			<i>%</i>		
Groningen	620	1 640	2 260	2	2	2
Friesland	1 560	7 390	8 950	6	10	9
Drenthe	2 500	5 960	8 460	9	8	9
Overijssel	1 970	6 820	8 780	7	9	9
Flevoland	390	1 280	1 670	1	2	2
Gelderland	5 020	12 510	17 530	19	17	18
Utrecht	650	2 750	3 400	2	4	3
Noord-Holland	3 190	7 240	10 430	12	10	11
Zuid-Holland	1 760	4 900	6 660	7	7	7
Zeeland	2 140	6 690	8 830	8	9	9
Noord-Brabant	2 960	7 610	10 560	11	11	11
Limburg	3 690	7 170	10 860	14	10	11
Totaal	26 430	71 960	98 380	100	100	100

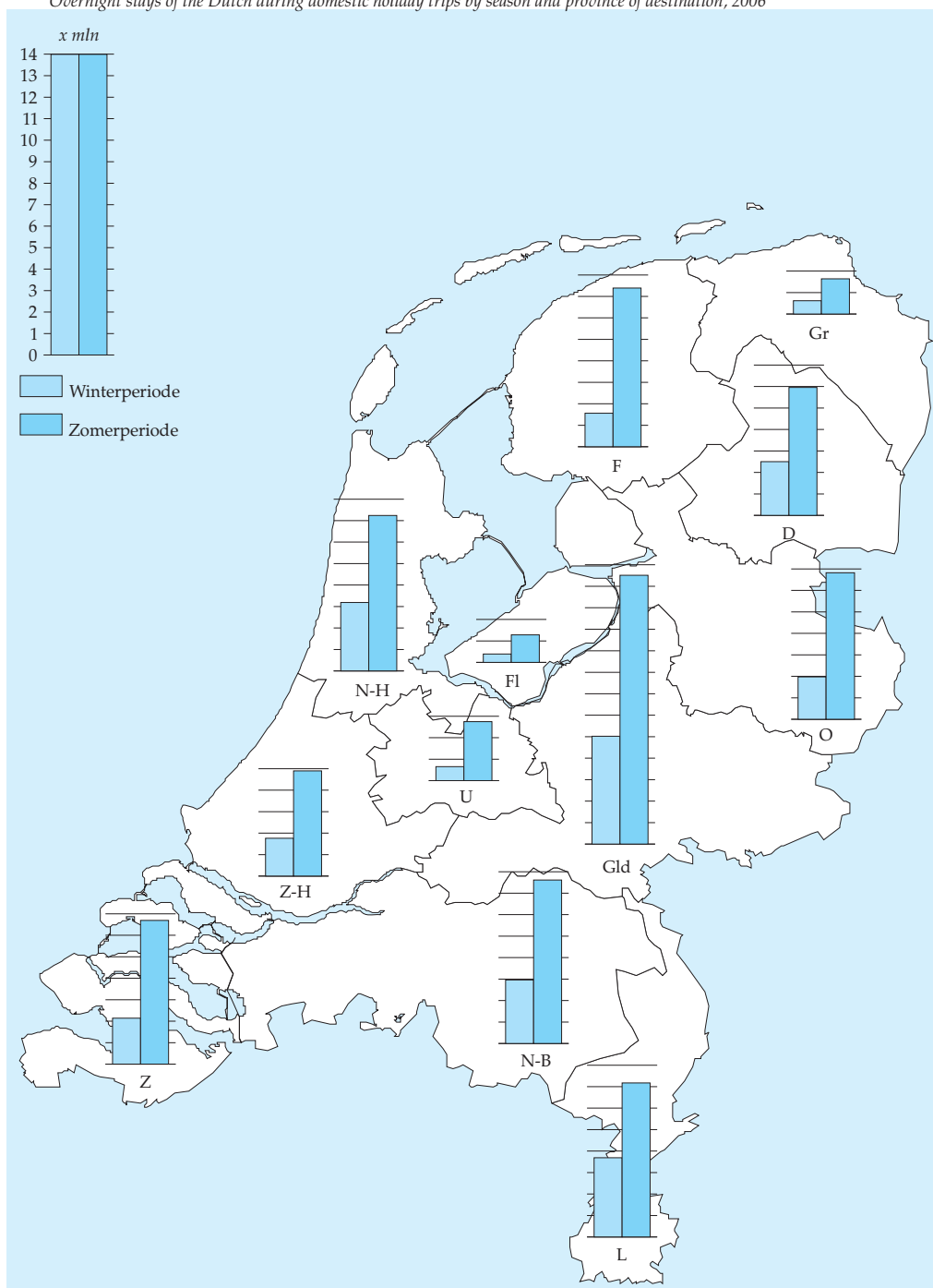
Bron: Continu VakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.3 Overnachtingen van Nederlanders tijdens binnenlandse vakanties per seizoen naar bestemmingsprovincie, 2006
Overnight stays of the Dutch during domestic holiday trips by season and province of destination, 2006

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.4

Vakanties van Nederlanders in Groningen naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Groningen by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	100	120	90	230	190	200	190	190
5-8 dagen	40	40	60	90	100	90	100	110
9 dagen of meer	20	60	30	60	50	50	60	80
Totaal vakanties	160	220	190	380	350	340	340	380
Totaal overnachtingen	750	1 380	1 070	1 990	1 930	1 550	2 090	2 260

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

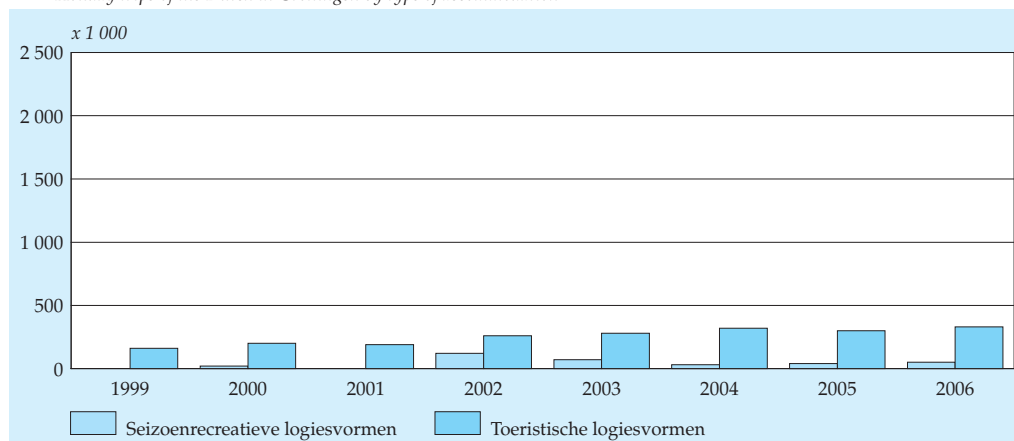
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.5 Vakanties van Nederlanders in Groningen naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Groningen by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.6

Vakanties van Nederlanders in Friesland naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Friesland by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	590	700	740	650	670	640	630	600
5-8 dagen	390	390	400	480	510	440	410	460
9 dagen of meer	270	290	370	300	270	270	330	290
Totaal vakanties	1 250	1 380	1 510	1 430	1 460	1 350	1 370	1 340
Totaal overnachtingen	8 050	8 450	10 470	9 040	8 660	7 790	9 060	8 950

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

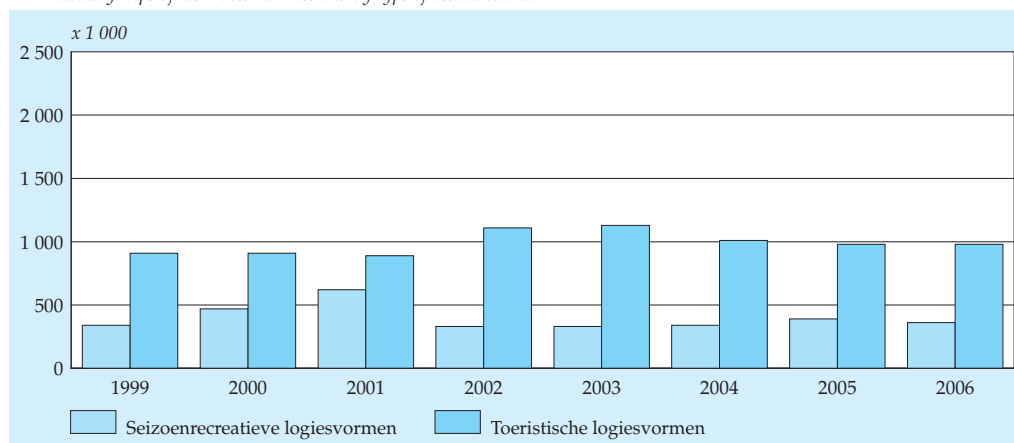
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.7 Vakanties van Nederlanders in Friesland naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Friesland by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.8**Vakanties van Nederlanders in Drenthe naar duur en totaal aantal overnachtingen***Holiday trips of the Dutch in Drenthe by length of stay and total number of overnight stays*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	690	580	810	710	730	620	760	690
5-8 dagen	460	460	530	570	590	590	620	650
9 dagen of meer	280	290	300	280	220	330	240	230
Totaal vakanties	1 420	1 330	1 640	1 560	1 530	1 540	1 620	1 570
Totaal overnachtingen	9 330	8 960	9 950	9 420	8 250	9 720	8 840	8 460

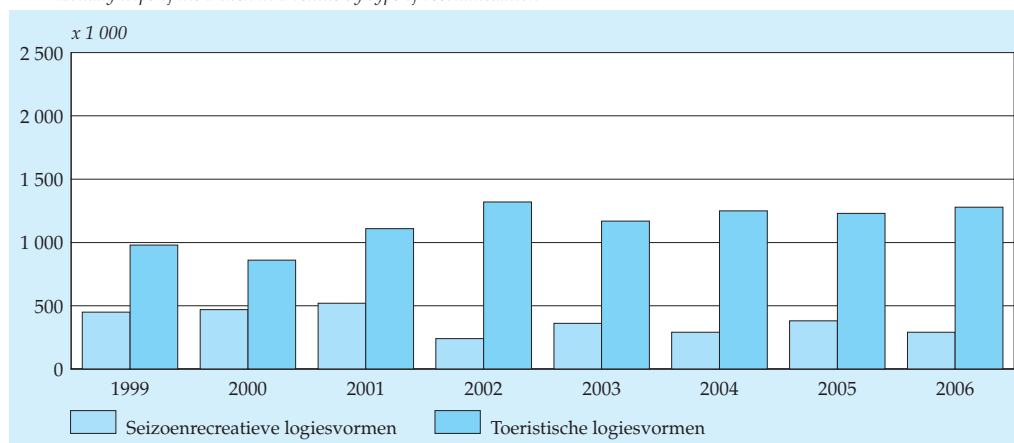
N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.9 Vakanties van Nederlanders in Drenthe naar soort verblijf*Holiday trips of the Dutch in Drenthe by type of accommodation*

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.10

Vakanties van Nederlanders in Overijssel naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Overijssel by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	730	700	970	760	790	850	760	760
5-8 dagen	450	400	490	500	570	500	520	540
9 dagen of meer	240	250	310	310	290	290	280	270
Totaal vakanties	1 430	1 350	1 760	1 580	1 650	1 650	1 560	1 570
Totaal overnachtingen	7 940	8 430	9 870	10 100	9 570	9 620	8 820	8 780

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

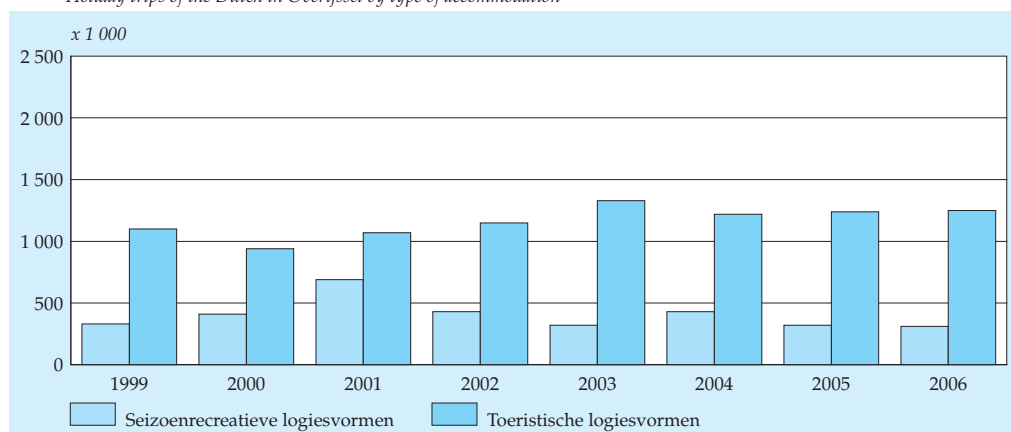
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.11 Vakanties van Nederlanders in Overijssel naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Overijssel by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.12

Vakanties van Nederlanders in Flevoland naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Flevoland by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	170	290	130	130	220	220	230	190
5-8 dagen	60	50	20	70	140	130	110	120
9 dagen of meer	40	70	30	40	40	30	30	40
Totaal vakanties	280	410	180	250	400	380	370	340
Totaal overnachtingen	1 370	1 940	1 030	1 370	1 960	1 700	1 550	1 670

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

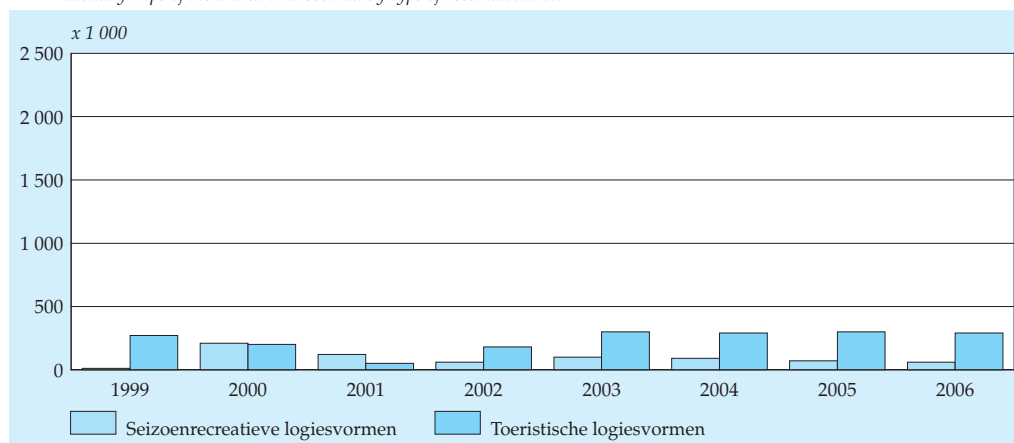
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.13 Vakanties van Nederlanders in Flevoland naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Flevoland by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.14

Vakanties van Nederlanders in Gelderland naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Gelderland by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	1 610	1 480	1 680	1 450	1 480	1 540	1 520	1 820
5-8 dagen	900	840	890	1 070	1 070	1 110	990	960
9 dagen of meer	520	580	460	470	550	490	490	540
Totaal vakanties	3 030	2 900	3 040	2 990	3 100	3 140	2 990	3 310
Totaal overnachtingen	17 110	17 890	16 250	16 560	17 340	17 230	16 450	17 530

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

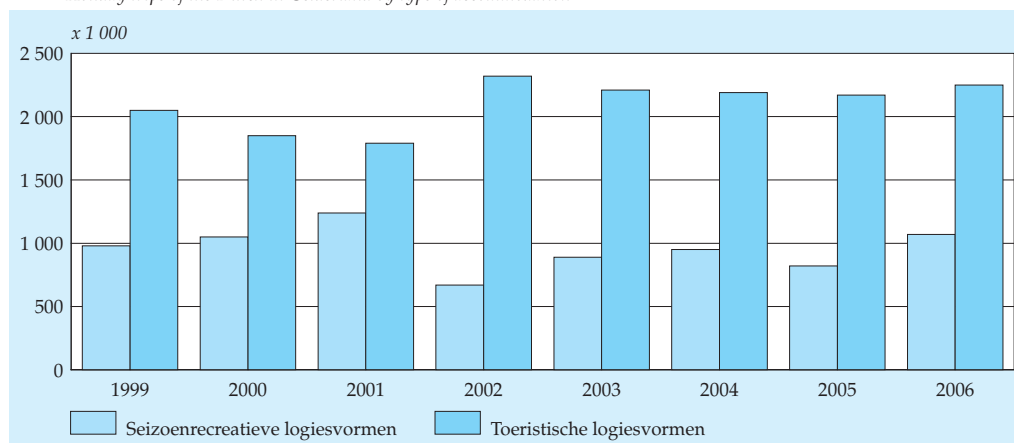
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.15 Vakanties van Nederlanders in Gelderland naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Gelderland by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.16**Vakanties van Nederlanders in Utrecht naar duur en totaal aantal overnachtingen***Holiday trips of the Dutch in Utrecht by length of stay and total number of overnight stays*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	240	350	250	420	450	300	350	320
5-8 dagen	220	130	180	210	140	150	150	160
9 dagen of meer	110	190	140	170	120	130	90	110
Totaal vakanties	580	670	570	790	710	580	580	580
Totaal overnachtingen	3 600	4 890	4 260	5 250	3 580	3 550	2 980	3 400

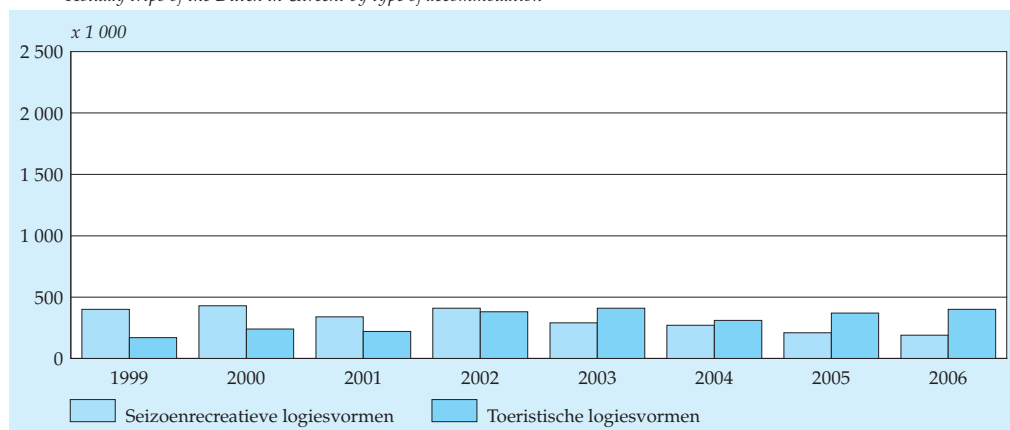
N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.17 Vakanties van Nederlanders in Utrecht naar soort verblijf*Holiday trips of the Dutch in Utrecht by type of accommodation*

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.18**Vakanties van Nederlanders in Noord-Holland naar duur en totaal aantal overnachtingen***Holiday trips of the Dutch in Noord-Holland by length of stay and total number of overnight stays*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	740	730	790	1 080	900	940	1 000	960
5-8 dagen	450	490	450	500	580	530	570	660
9 dagen of meer	320	250	240	360	280	340	260	290
Totaal vakanties	1 510	1 470	1 470	1 930	1 760	1 810	1 830	1 910
Totaal overnachtingen	9 610	8 140	7 720	10 710	9 720	10 120	9 540	10 430

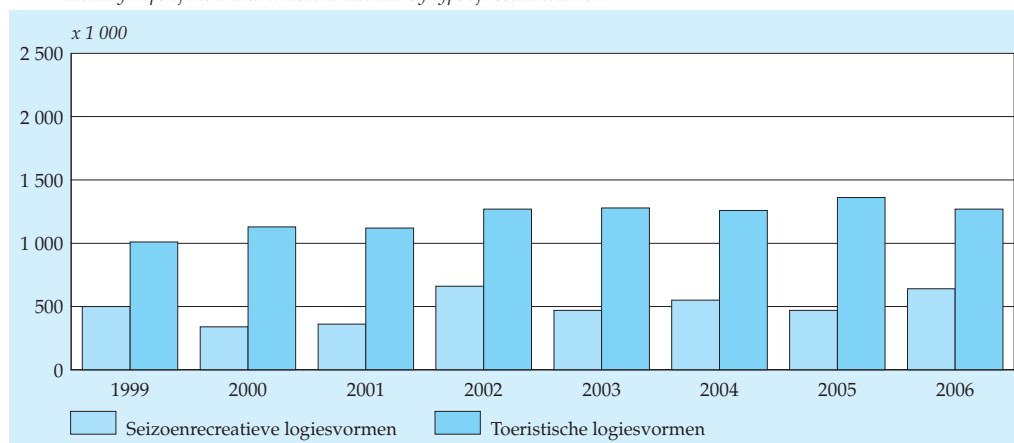
N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.19 Vakanties van Nederlanders in Noord-Holland naar soort verblijf*Holiday trips of the Dutch in Noord-Holland by type of accommodation*

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.20

Vakanties van Nederlanders in Zuid-Holland naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Zuid-Holland by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	690	900	850	1 000	890	750	780	780
5-8 dagen	240	250	270	410	390	360	320	350
9 dagen of meer	160	160	180	210	220	210	210	180
Totaal vakanties	1 090	1 300	1 300	1 620	1 500	1 320	1 310	1 300
Totaal overnachtingen	5 910	6 490	6 950	8 310	7 400	7 060	7 000	6 660

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

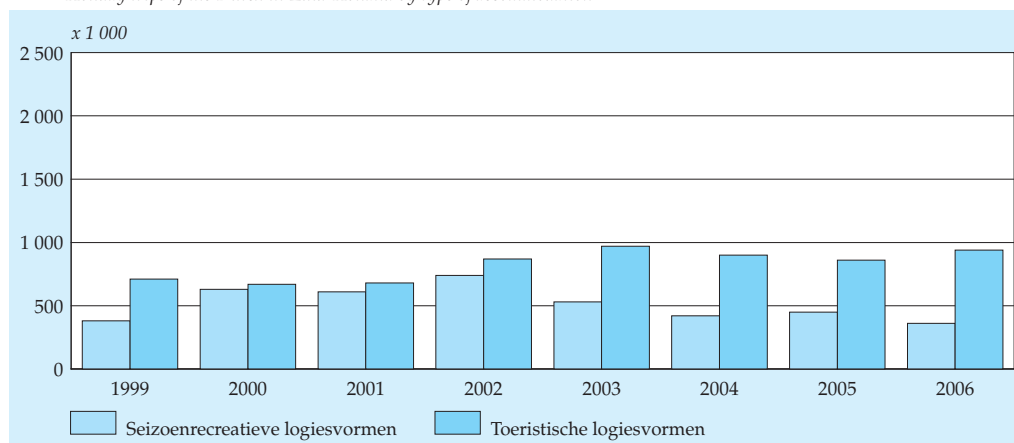
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.21 Vakanties van Nederlanders in Zuid-Holland naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Zuid-Holland by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.22

Vakanties van Nederlanders in Zeeland naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Zeeland by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	940	850	1 010	710	720	640	560	540
5-8 dagen	450	370	520	590	600	540	460	490
9 dagen of meer	360	310	340	380	440	370	280	320
Totaal vakanties	1 750	1 540	1 880	1 680	1 750	1 560	1 300	1 350
Totaal overnachtingen	9 640	8 740	10 220	11 280	12 100	10 650	8 080	8 830

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

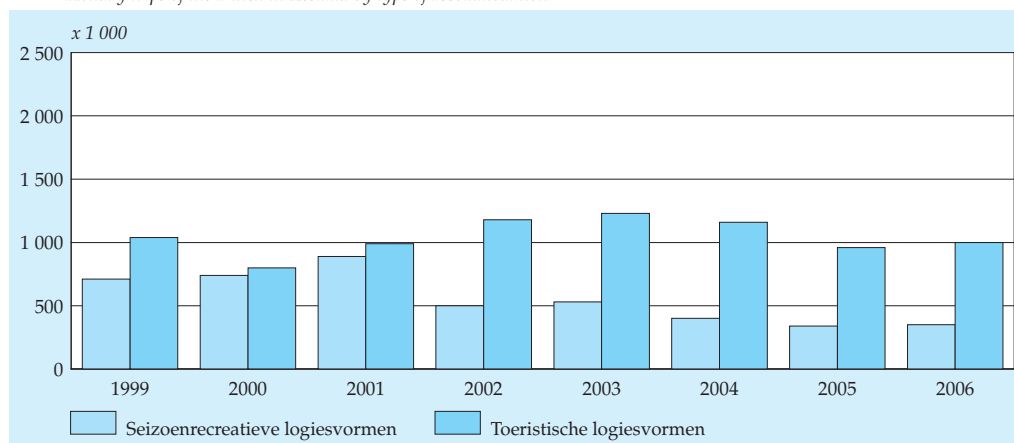
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.23 Vakanties van Nederlanders in Zeeland naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Zeeland by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.24

Vakanties van Nederlanders in Noord-Brabant naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Noord-Brabant by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	1 300	1 460	1 330	1 210	1 030	1 200	1 150	1 050
5-8 dagen	450	480	560	680	600	630	590	660
9 dagen of meer	310	310	350	390	290	310	290	280
Totaal vakanties	2 070	2 250	2 240	2 280	1 920	2 140	2 030	1 980
Totaal overnachtingen	11 120	11 020	12 100	13 110	10 070	11 330	10 770	10 560

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

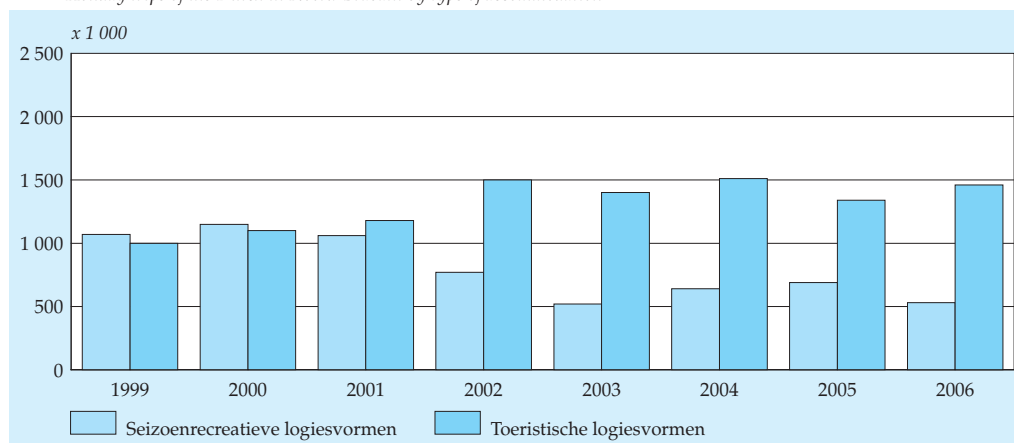
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.25 Vakanties van Nederlanders in Noord-Brabant naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Noord-Brabant by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 2.3.26

Vakanties van Nederlanders in Limburg naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Limburg by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	940	1 000	1 020	1 170	1 000	1 010	940	1 080
5-8 dagen	630	600	680	790	760	850	810	810
9 dagen of meer	200	230	250	290	220	310	280	270
Totaal vakanties	1 770	1 830	1 960	2 250	1 970	2 170	2 020	2 160
Totaal overnachtingen	7 790	8 830	9 750	11 770	9 820	11 360	10 470	10 860

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

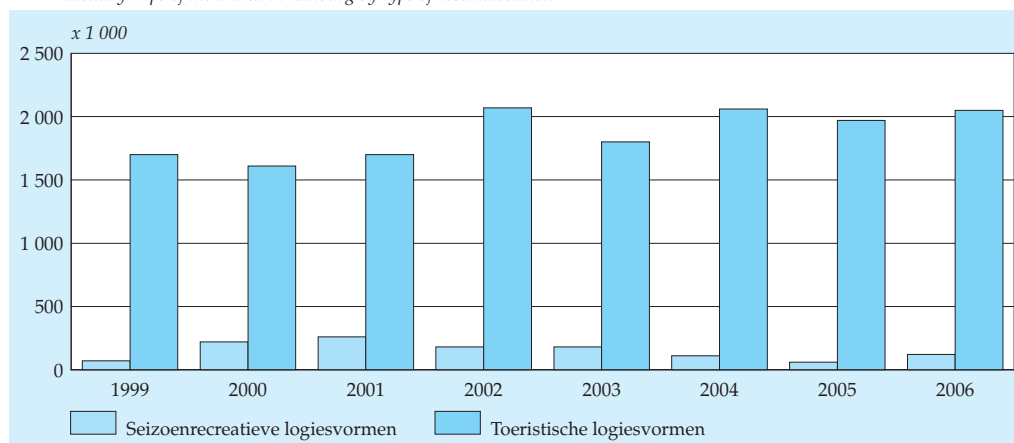
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

2.3.27 Vakanties van Nederlanders in Limburg naar soort verblijf

Holiday trips of the Dutch in Limburg by type of accommodation

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

3. Buitenlandse vakanties van Nederlanders

Algemeen

Tabel 3.1.1
Buitenlandse vakanties van Nederlanders naar duur
Outbound holiday trips of the Dutch by length of stay

	Eenheid	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
2-4 dagen	%	18	17	17	21	21	21	19	19
5-8 dagen	%	27	28	27	30	29	30	30	31
9 dagen of meer	%	56	55	56	49	50	49	51	50
Totaal (absoluut=100%)	<i>x mln</i>	14,2	13,9	14,2	16,8	16,5	17,2	17,1	16,8
Gemiddelde vakantieduur	<i>dagen</i>	11,9	11,8	11,7	10,9	10,9	11,0	11,1	11,0

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.2
Buitenlandse korte vakanties van Nederlanders per seizoen naar land van bestemming, 2006
Short outbound holiday trips of the Dutch by season and country of destination, 2006

	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal
	<i>x 1 000</i>			%		
België	540	500	1 030	29	35	32
Luxemburg	40	50	90	2	4	3
Frankrijk	330	210	530	18	15	16
Groot-Brittannië	170	100	270	9	7	8
Duitsland	530	400	940	29	29	29
Overige landen	220	150	370	12	11	11
Totaal	1 820	1 410	3 230	100	100	100

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.3
Buitenlandse lange vakanties van Nederlanders per seizoen naar land van bestemming, 2006
Long outbound holidays trips of the Dutch by season and country of destination, 2006

	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal
	<i>x 1 000</i>			<i>%</i>		
België	290	610	900	6	7	7
Luxemburg	40	110	140	1	1	1
Frankrijk	450	1 740	2 190	10	20	16
Spanje	530	930	1 450	11	10	11
Portugal	70	150	230	2	2	2
Oostenrijk	660	470	1 120	14	5	8
Zwitserland	150	190	340	3	2	2
Groot-Brittannië	140	230	370	3	3	3
Noorwegen, Zweden, Finland	70	210	280	2	2	2
Denemarken	40	140	170	1	2	1
Duitsland	590	1 050	1 630	13	12	12
Italië	150	680	820	3	8	6
Griekenland	100	540	640	2	6	5
Hongarije	30	90	120	1	1	1
Tsjechië	120	210	320	2	2	2
Turkije	220	420	630	5	5	5
Egypte	120	80	200	3	1	2
Verre Oosten	140	100	240	3	1	2
Verenigde Staten	170	160	330	4	2	2
Caribisch gebied	120	100	220	3	1	2
Overige landen	460	720	1 170	10	8	9
Totaal	4 630	8 890	13 520	100	100	100

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.4

Overnachtingen van Nederlanders tijdens buitenlandse vakanties per seizoen naar land van bestemming, 2006*Overnight stays of the Dutch during outbound holiday trips by season and country of destination, 2006*

	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal	Winter- periode	Zomer- periode	Totaal
	x 1 000			%		
België	3 060	6 950	10 010	6	6	6
Luxemburg	350	1 370	1 720	1	1	1
Frankrijk	4 260	27 550	31 810	9	23	19
Spanje	5 530	11 590	17 120	12	10	10
Portugal	910	1 820	2 730	2	2	2
Oostenrijk	5 450	5 670	11 120	11	5	7
Zwitserland	1 330	2 220	3 550	3	2	2
Groot-Brittannië	1 230	2 380	3 610	3	2	2
Noorwegen						
Zweden, Finland	680	2 900	3 580	1	2	2
Denemarken	340	1 590	1 930	1	1	1
Duitsland	5 170	11 940	17 110	11	10	10
Italië	1 250	9 790	11 040	3	8	7
Griekenland	930	6 170	7 100	2	5	4
Hongarije	280	1 120	1 400	1	1	1
Tsjechië	830	2 460	3 290	2	2	2
Turkije	1 960	4 800	6 760	4	4	4
Egypte	1 230	870	2 100	3	1	1
Verre Oosten	2 690	2 150	4 840	6	2	3
Verenigde Staten	2 290	3 050	5 340	5	3	3
Caribisch gebied	1 410	1 310	2 720	3	1	2
Overige landen	6 840	10 780	17 620	14	9	11
Totaal	48 020	118 480	166 500	100	100	100

Bron: Continu Vakantie Onderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.5

Buitenlandse vakanties van Nederlanders naar duur en soort verblijf, 2006*Outbound holiday trips of the Dutch by length of stay and type of accommodation, 2006*

	2-4 dagen	5-8 dagen	9 dagen of meer	Totaal	
	<i>x 1 000</i>				<i>%</i>
Seizoenrecreatieve logiesvormen	170	200	370	740	4
Toeristische logiesvormen	3 060	4 960	8 010	16 020	96
w.v.					
woning van familie, vrienden of kennissen	360	450	670	1 470	9
woning van een andere particulier	70	240	370	680	4
hotel	1 770	2 110	2 570	6 450	39
pension, bed & breakfast	120	180	150	450	3
appartement	70	690	1 210	1 960	12
zomerhuisje, vakantiebungalow	350	800	760	1 920	11
tent, bungalowtent	90	130	740	960	6
caravan, vouwwagen, camper	100	190	1 360	1 640	10
boot	30	40	80	140	1
jeugdherberg of andere groepsaccommodatie	60	100	40	190	1
overige logiesvormen	50	40	70	160	1
Totaal	3 230	5 150	8 370	16 750	100

Bron: Continu Vakantie Onderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.6
Overnachtingen van Nederlanders tijdens buitenlandse vakanties naar soort verblijf
Overnight stays of the Dutch during outbound holiday trips by type of accommodation

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
Seizoenrecreatieve logiesvormen	6 290	7 430	7 810	8 580	7 000	5 910	6 440	7 770
Toeristische logiesvormen	147 870	141 940	143 800	158 370	156 340	166 740	165 380	158 700
w.v.								
woning van familie, vrienden of kennissen	.	.	.	15 860	13 730	14 960	14 580	14 040
woning van een andere particulier	.	.	.	6 730	7 080	6 280	6 760	7 270
hotel ¹⁾	47 140	42 910	45 230	39 910	43 390	50 490	55 290	52 030
appartement ²⁾	26 630	24 590	24 460	21 790	23 700	23 270	20 770	20 220
zomerhuisje, vakantiebungalow	16 900	16 730	19 410	18 690	17 330	18 420	17 880	16 990
tent, bungalowtent	17 070	18 340	16 270	20 980	16 450	17 410	13 990	13 860
caravan, vouwwagen, camper ³⁾	26 290	26 970	25 160	26 880	26 690	26 740	28 270	27 090
overige logiesvormen	7 100	6 120	5 880	7 520	7 960	9 100	7 850	7 200
Totaal	154 170	149 370	151 610	166 960	163 340	172 650	171 820	166 470

¹⁾ In 2001 en eerder inclusief vakanties in een pension.

²⁾ In 2001 en eerder inclusief vakanties in een kamer zonder pension.

³⁾ In 2001 en eerder exclusief vakanties in een camper.

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.7
Buitenlandse vakanties van Nederlanders naar duur en vervoermiddel, 2006
Outbound holiday trips of the Dutch by length of stay and mode of transport, 2006

	2-4 dagen	5-8 dagen	9 dagen of meer	Totaal
<i>x 1 000</i>				<i>%</i>
Auto	2 160	2 770	4 530	56
Trein	290	170	110	3
Touringcar	210	330	370	5
Vliegtuig	460	1 730	3 200	32
Overige vervoermiddelen	120	150	160	3
Totaal	3 230	5 150	8 370	100

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.8
Buitenlandse vakanties van Nederlanders naar vervoermiddel
Outbound holiday trips of the Dutch by mode of transport

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
Auto	7 890	7 590	7 770	10 100	9 650	9 890	9 550	9 450
Trein	520	480	490	630	570	660	610	570
Touringcar	1 650	1 370	1 410	1 030	1 090	940	980	910
Vliegtuig	3 800	4 110	4 200	4 290	4 640	5 220	5 490	5 390
Overige vervoermiddelen	330	340	350	710	520	470	470	430
Totaal	14 180	13 900	14 210	16 760	16 460	17 170	17 090	16 750

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

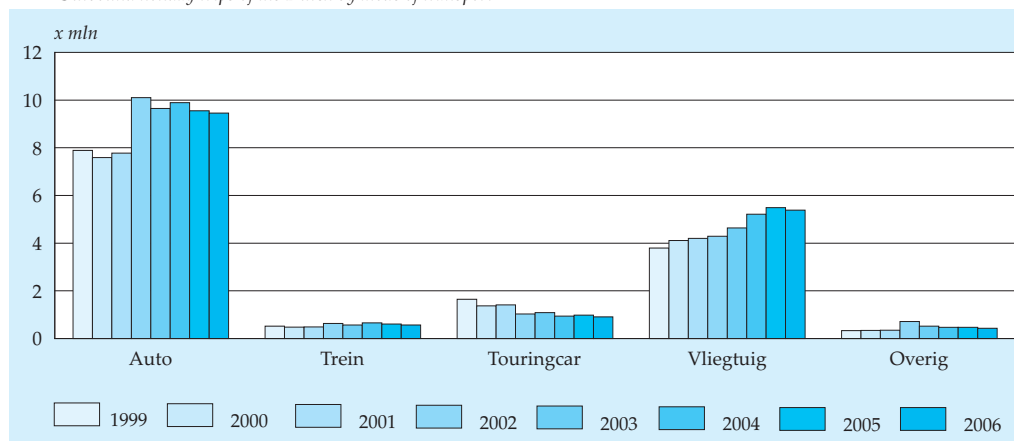
Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.1.9 Buitenlandse vakanties van Nederlanders naar vervoermiddel
Outbound holiday trips of the Dutch by mode of transport

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.1.10

Buitenlandse lange vakanties van Nederlanders per land van bestemming naar organisatievorm, 2006*Long outbound holiday trips of the Dutch by country of destination and way of organizing, 2006*

	Georganiseerde reizen				Niet-georganiseerde reizen	Totaal
	per auto	per touring-car	per vliegtuig	met overige vervoermiddelen		
<i>x 1 000</i>						
België	400	10	0	10	480	900
Luxemburg	50	0	0	0	90	140
Frankrijk	740	120	60	80	1 190	2 190
Spanje	80	130	1 070	10	160	1 450
Portugal	0	0	210	0	20	230
Oostenrijk	360	130	30	70	540	1 120
Zwitserland	50	20	30	20	220	340
Groot-Brittannië	60	20	120	130	50	370
Noorwegen, Zweden, Finland	60	10	60	20	140	280
Denemarken	40	0	20	0	110	170
Duitsland	590	80	30	80	850	1 630
Italië	280	40	180	20	300	820
Griekenland	10	0	610	10	20	640
Hongarije	20	20	50	0	30	120
Tsjechië	140	50	10	10	120	320
Turkije	0	0	610	0	20	630
Egypte	0	0	200	0	0	200
Verre Oosten	0	0	240	0	0	240
Verenigde Staten	10	0	300	0	10	330
Caribisch gebied	0	0	200	10	10	220
Overige landen	60	60	880	30	140	1 170
Totaal	2 950	690	4 880	490	4 500	13 520

Bron: Continu Vakantie Onderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.11**Buitenlandse korte vakanties van Nederlanders per land van bestemming naar organisatievorm, 2006***Short outbound holiday trips of the Dutch by country of destination and way of organizing, 2006*

	Georganiseerde reizen				Niet-georganiseerde reizen	Totaal
	per auto	per touring-car	per vliegtuig	met overige vervoermiddelen		
<i>x 1 000</i>						
België	310	30	0	110	580	1 030
Frankrijk	210	70	20	80	160	530
Groot-Brittannië	0	40	130	60	40	270
Duitsland	290	50	40	70	490	940
Overige landen	30	30	270	20	110	460
Totaal	840	210	460	340	1 390	3 230

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.12**Buitenlandse korte wintersportvakanties van Nederlanders naar land van bestemming***Short winter sports holidays of the Dutch by country of destination*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
België	10	0	10	0	0	0	10	0
Duitsland	30	60	20	30	30	50	70	50
Overige landen	20	40	50	20	20	20	20	20
Totaal	60	100	80	50	50	70	90	70

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Nederlanders op wintersport 1978-1992.

Meest recente tabellenset: Nederlanders op wintersport 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.1.13**Buitenlandse lange wintersportvakanties van Nederlanders naar land van bestemming***Long winter sports holidays of the Dutch by country of destination*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
België	10	0	10	10	0	10	0	0
Frankrijk	230	200	220	230	220	230	200	190
Oostenrijk	650	540	570	610	610	570	580	590
Zwitserland	130	130	140	100	100	70	110	80
Noorwegen, Zweden, Finland	10	20	20	10	20	30	20	20
Duitsland	80	80	90	50	50	80	120	100
Italië	50	30	40	40	30	40	50	40
Tsjechië	30	30	40	40	50	60	80	70
Overige landen	30	10	30	30	10	10	20	20
Totaal	1 220	1 030	1 140	1 120	1 100	1 100	1 180	1 120

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Nederlanders op wintersport 1978–1992.

Meest recente tabellenset: Nederlanders op wintersport 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Financieel

Tabel 3.2.1

Uitgaven van Nederlanders aan buitenlandse vakanties naar land van bestemming, 2006

Expenditure of the Dutch on outbound holiday trips by country of destination, 2006

	Totale bestedingen			Gemiddelde uitgaven per persoon per vakantie			Gemiddelde uitgaven per persoon per dag
	Korte vakanties	Lange vakanties	Totaal	Korte vakanties	Lange vakanties	Totaal	
	<i>mln euro</i>			<i>euro</i>			
België	150	210	360	140	239	186	30
Frankrijk	140	1 170	1 310	268	532	480	38
Spanje	40	1 140	1 180	1) ¹⁾	785	764	62
Oostenrijk	20	710	730	1) ¹⁾	629	621	58
Groot-Brittannië	90	190	280	1) ¹⁾	521	432	64
Duitsland	150	590	740	160	358	286	41
Italië	20	590	610	1) ¹⁾	721	706	48
Griekenland	0	570	570	1) ¹⁾	889	885	73
Turkije	0	460	460	1) ¹⁾	729	724	62
Overige landen	80	4 080	4 160	1) ¹⁾	1 086	1 034	75
Totaal	680	9 710	10 390	212	718	620	57

1) Vanwege een te gering aantal waarnemingen zijn de uitkomsten niet vermeld.

Bron: Continu Vakantie Onderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.2.2

Uitgaven van Nederlanders aan buitenlandse vakanties naar soort verblijf en vervoermiddel, 2006

Expenditure of the Dutch on outbound holiday trips by type of accommodation and mode of transport, 2006

	Totale bestedingen	Gemiddelde uitgaven per persoon per vakantie	Gemiddelde vakantieduur	Gemiddelde uitgaven per persoon per dag
	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>	<i>dagen</i>	<i>euro</i>
Soort verblijf				
Seizoenrecreatieve logiesvormen	220	294	11,6	25
Toeristische logiesvormen	10 200	637	10,9	58
w.v.				
woning van familie, vrienden of kennissen	650	444	10,5	42
woning van een andere particulier	340	494	11,7	42
hotel	5 010	777	9,1	86
appartement	1 360	692	11,3	61
zomerhuisje, vakantiebungalow	800	416	9,9	42
tent, bungalowtent	480	501	15,5	32
caravan, vouwwagen, camper	900	551	17,5	31
overige logiesvormen	660	704	8,7	81
Vervoermiddel				
Auto	3 850	407	10,8	38
Trein	250	429	6,2	69
Touringcar	500	549	8,1	68
Vliegtuig	5 560	1 030	12,3	84
Overige vervoermiddelen	270	615	9,4	66
Totaal	10 410	622	10,9	57

Bron: Continu Vakantie Onderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Land van bestemming

Tabel 3.3.1
Buitenlandse vakanties van Nederlanders naar duur en land van bestemming, 2006
Outbound holiday trips of the Dutch by length of stay and country of destination, 2006

	2-4 dagen	5-8 dagen	9 dagen of meer	Totaal	
	<i>x 1 000</i>				<i>%</i>
België	1 030	600	290	1 930	12
Luxemburg	90	70	70	230	1
Frankrijk	530	620	1 570	2 720	16
Spanje	100	490	970	1 550	9
Portugal	10	80	150	240	1
Oostenrijk	40	440	690	1 160	7
Zwitserland	20	140	190	350	2
Groot-Brittannië	270	230	140	640	4
Noorwegen, Zweden, Finland	30	60	220	300	2
Denemarken	20	80	90	190	1
Duitsland	940	1 070	570	2 570	15
Italië	40	180	640	870	5
Griekenland	0	220	420	650	4
Hongarije	10	30	80	130	1
Tsjechië	10	110	210	330	2
Turkije	10	270	360	640	4
Egypte	0	70	130	200	1
Verre Oosten	0	10	230	240	1
Verenigde Staten	10	50	280	340	2
Caribisch gebied	10	30	190	230	1
Overige landen	70	280	890	1 250	7
Totaal	3 230	5 150	8 370	16 750	100

Bron: Continu VakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 3.3.2

Vakanties van Nederlanders in België naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Belgium by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	780	710	800	1 210	1 240	1 190	1 060	1 030
5-8 dagen	530	470	480	700	700	720	650	600
9 dagen of meer	200	250	270	270	340	340	330	290
Totaal vakanties	1 510	1 430	1 550	2 170	2 280	2 240	2 040	1 930
Totaal aantal overnachtingen	7 800	7 950	8 650	11 090	12 080	11 720	10 900	10 010

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

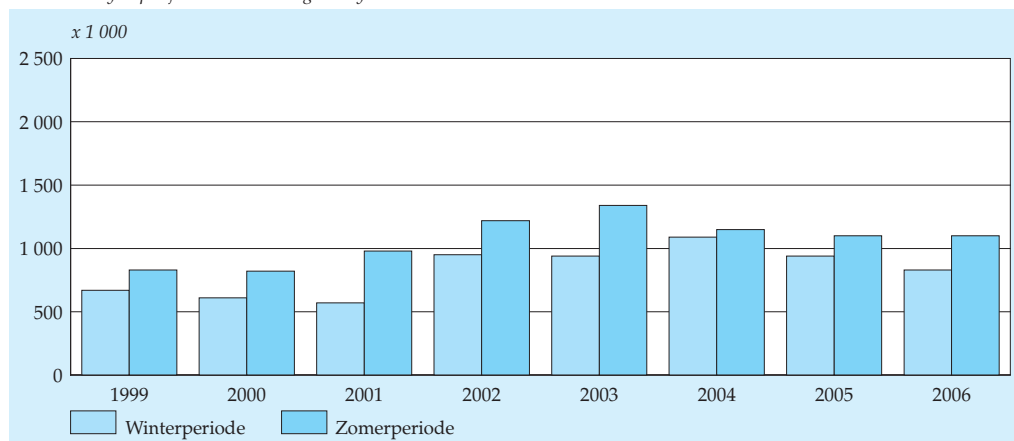
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.3 Vakanties van Nederlanders in België naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Belgium by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.4

Vakanties van Nederlanders in Frankrijk naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in France by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	620	530	620	670	560	610	590	530
5-8 dagen	480	390	400	690	670	650	650	620
9 dagen of meer	1 790	1 830	1 770	1 960	1 640	1 640	1 520	1 570
Totaal vakanties	2 890	2 750	2 790	3 320	2 880	2 890	2 760	2 720
Totaal aantal overnachtingen	34 830	35 370	32 990	39 140	33 020	32 100	31 000	31 810

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

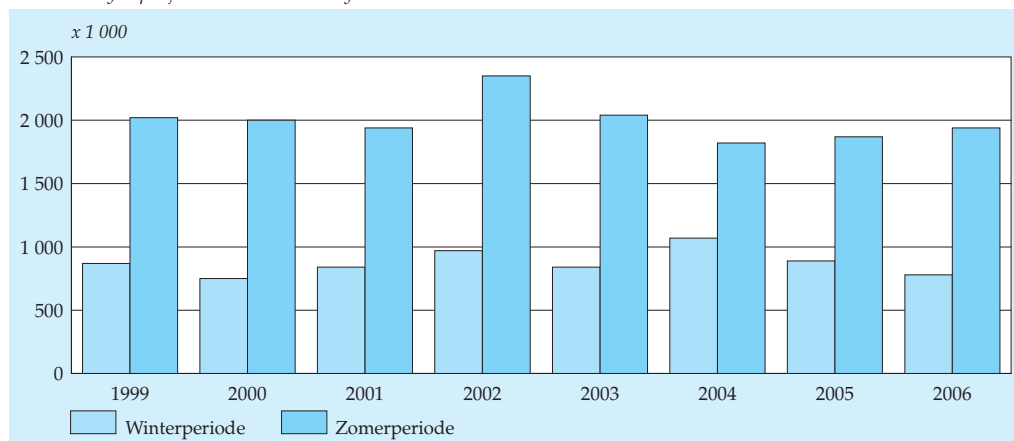
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.5 Vakanties van Nederlanders in Frankrijk naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in France by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.6

Vakanties van Nederlanders in Spanje naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Spain by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	20	40	0	80	50	100	70	100
5-8 dagen	420	410	430	530	430	460	460	490
9 dagen of meer	1 160	1 010	1 180	1 110	1 170	1 020	1 120	970
Totaal vakanties	1 600	1 460	1 610	1 720	1 650	1 580	1 650	1 550
Totaal aantal overnachtingen	19 670	17 730	19 750	19 890	19 180	19 020	19 690	17 120

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

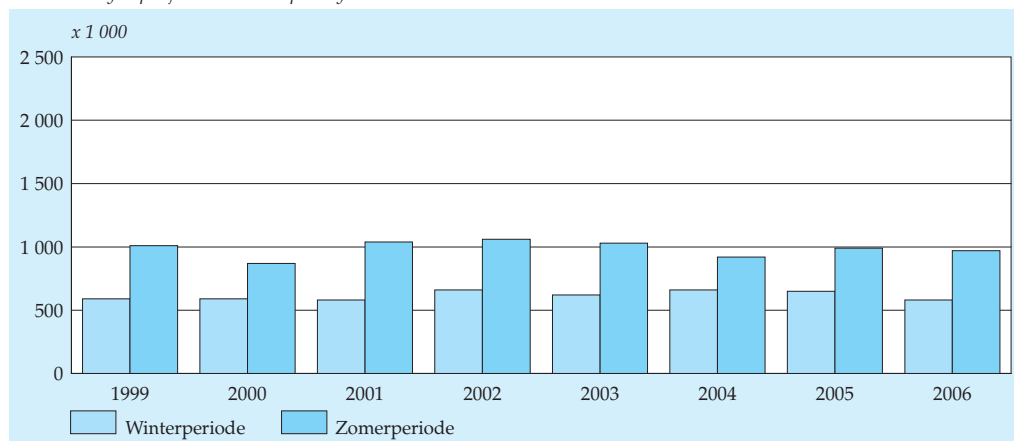
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.7 Vakanties van Nederlanders in Spanje naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Spain by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.8

Vakanties van Nederlanders in Oostenrijk naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Austria by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	20	70	20	20	30	20	30	40
5-8 dagen	290	360	410	390	430	360	410	440
9 dagen of meer	760	540	580	640	650	700	590	690
Totaal vakanties	1 070	960	1 020	1 050	1 110	1 080	1 020	1 160
Totaal aantal overnachtingen	10 390	8 590	9 610	10 280	10 590	11 010	9 780	11 120

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

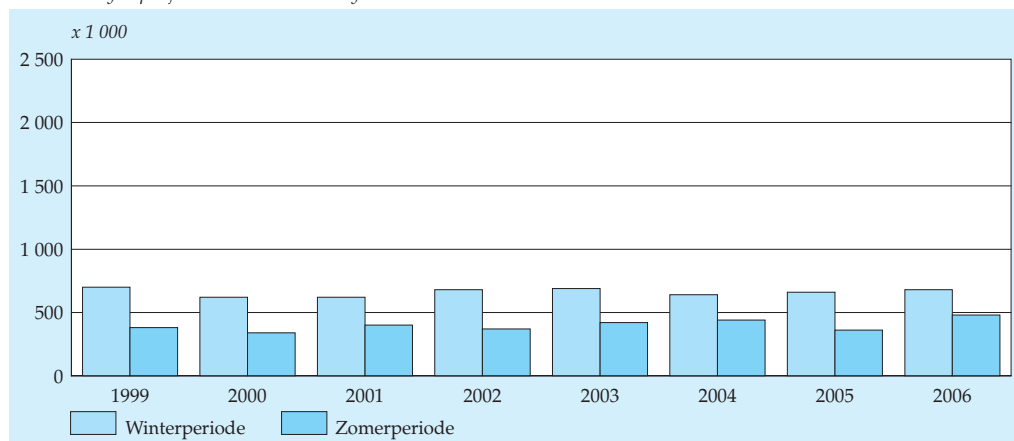
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.9 Vakanties van Nederlanders in Oostenrijk naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Austria by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.10

Vakanties van Nederlanders in Zwitserland naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Switzerland by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	0	10	20	40	30	40	10	20
5-8 dagen	110	140	120	140	130	140	160	140
9 dagen of meer	270	180	210	250	230	230	190	190
Totaal vakanties	390	330	350	430	390	410	360	350
Totaal aantal overnachtingen	4 340	3 350	3 760	4 530	3 890	4 340	3 340	3 550

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

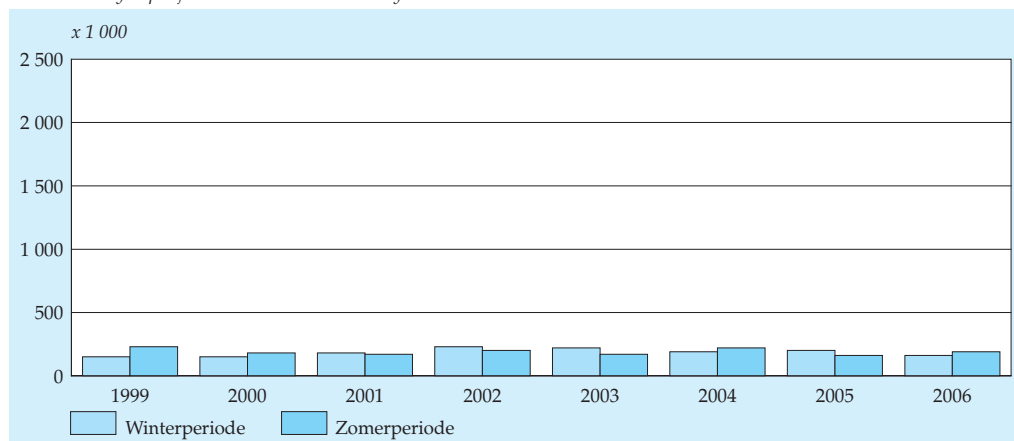
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.11 Vakanties van Nederlanders in Zwitserland naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Switzerland by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.12

Vakanties van Nederlanders in Groot-Brittannië naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Great-Britain by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	260	270	220	350	370	270	240	270
5-8 dagen	140	190	150	310	220	270	260	230
9 dagen of meer	200	150	80	150	180	160	130	140
Totaal vakanties	600	610	450	800	770	700	630	640
Totaal aantal overnachtingen	4 140	3 800	2 510	4 390	4 560	4 440	3 600	3 610

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

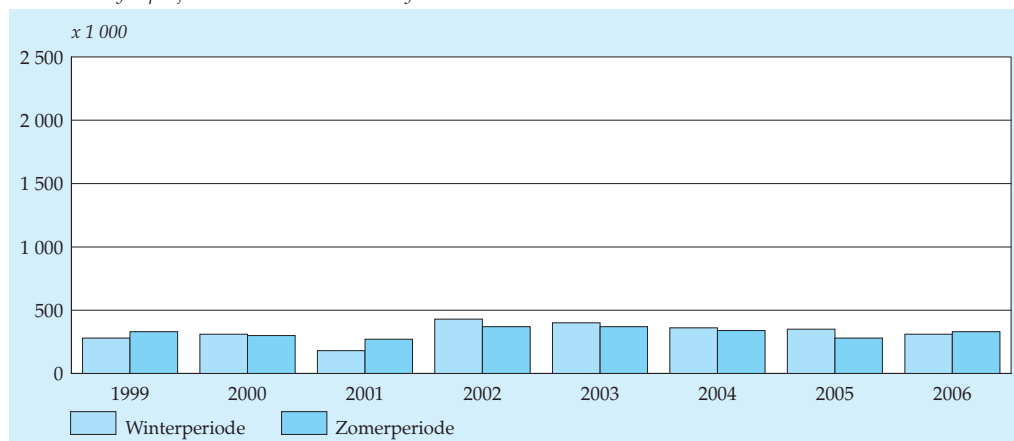
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.13 Vakanties van Nederlanders in Groot-Brittannië naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Great-Britain by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.14

Vakanties van Nederlanders in Duitsland naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Germany by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	630	640	550	980	930	1 030	990	940
5-8 dagen	780	810	740	970	990	1 100	1 060	1 070
9 dagen of meer	430	450	490	540	500	560	550	570
Totaal vakanties	1 840	1 900	1 780	2 490	2 420	2 690	2 600	2 570
Totaal aantal overnachtingen	13 750	13 540	13 970	16 320	15 590	17 810	17 380	17 110

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

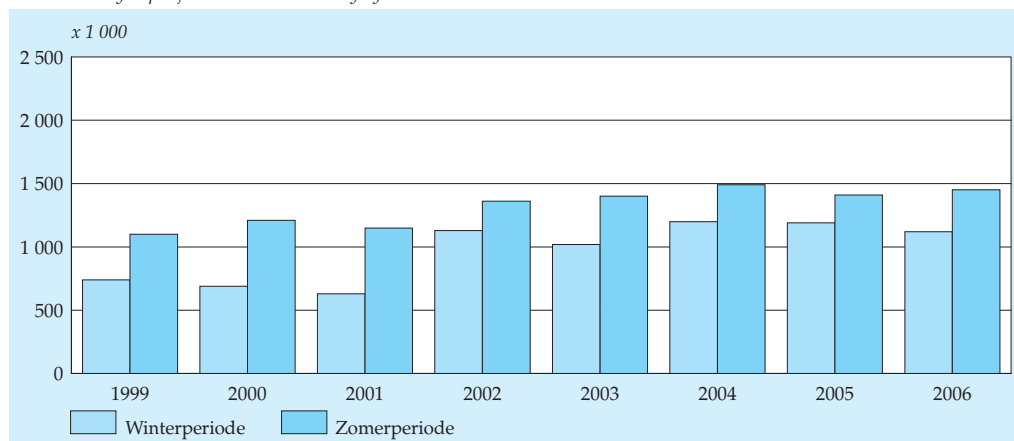
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.15 Vakanties van Nederlanders in Duitsland naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Germany by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.16

Vakanties van Nederlanders in Italië naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Italy by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	10	30	30	40	50	40	50	40
5-8 dagen	110	120	110	160	140	150	160	180
9 dagen of meer	480	480	530	600	580	550	530	640
Totaal vakanties	600	640	680	810	770	740	740	870
Totaal aantal overnachtingen	7 690	7 940	8 290	10 540	9 310	9 700	9 140	11 040

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

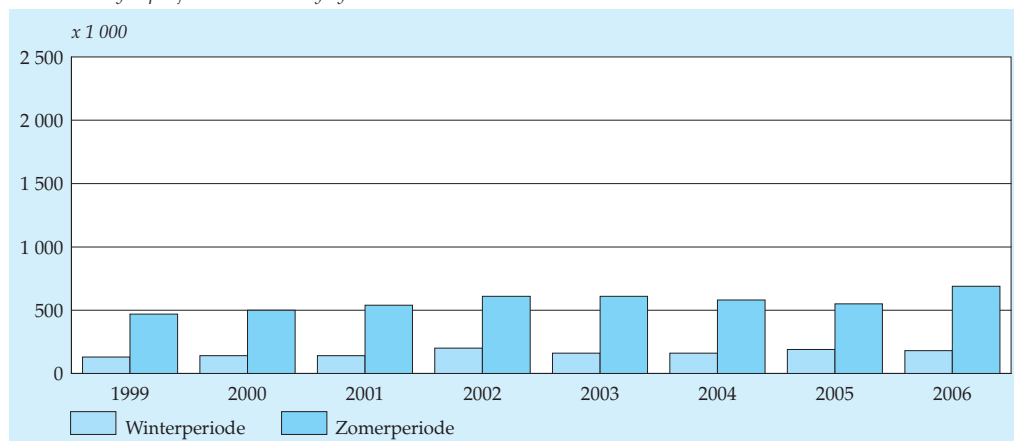
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.17 Vakanties van Nederlanders in Italië naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Italy by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.18**Vakanties van Nederlanders in Griekenland naar duur en totaal aantal overnachtingen***Holiday trips of the Dutch in Greece by length of stay and total number of overnight stays*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	0	10	10	0	0	10	10	0
5-8 dagen	160	190	140	170	130	170	140	220
9 dagen of meer	430	400	430	390	400	350	400	420
Totaal vakanties	590	590	580	560	530	530	550	650
Totaal aantal overnachtingen	7 090	6 690	6 910	6 920	6 270	6 170	6 640	7 100

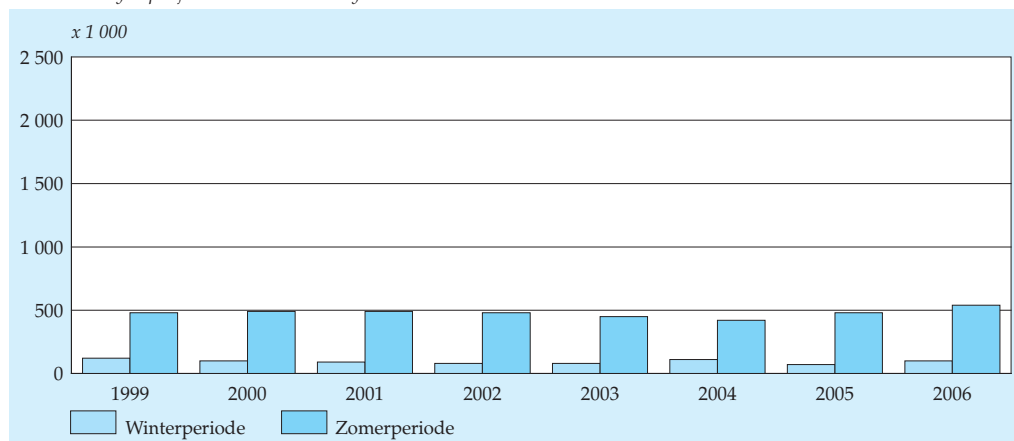
N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.19 Vakanties van Nederlanders in Griekenland naar seizoen*Holiday trips of the Dutch in Greece by season*

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 3.3.20

Vakanties van Nederlanders in Turkije naar duur en totaal aantal overnachtingen

Holiday trips of the Dutch in Turkey by length of stay and total number of overnight stays

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>								
2-4 dagen	10	0	0	10	0	10	20	10
5-8 dagen	70	140	200	230	270	350	370	270
9 dagen of meer	120	230	330	390	440	470	600	360
Totaal vakanties	190	370	520	620	710	830	990	640
Totaal aantal overnachtingen	2 340	4 140	5 610	7 010	7 680	8 320	10 420	6 760

N.B. Trendbreuk in 2002 als gevolg van een aantal wijzigingen in het ContinuVakantieOnderzoek.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

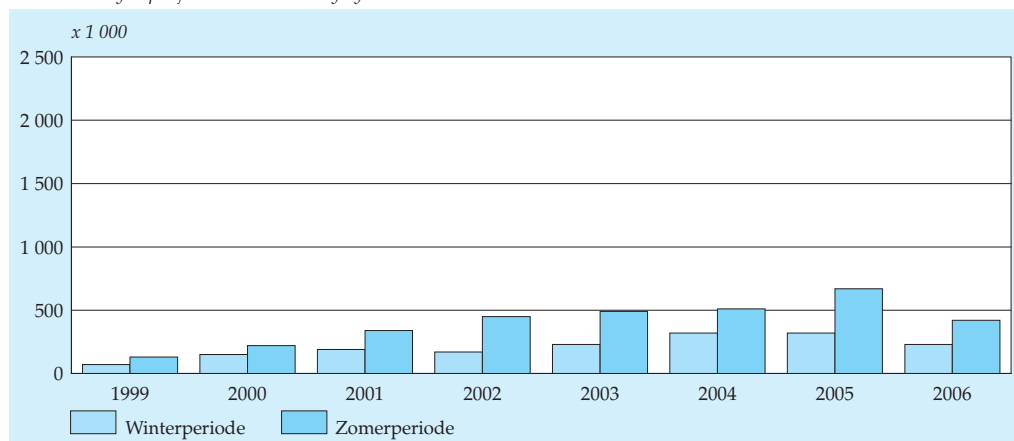
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Vakanties van Nederlanders 2006.

Frequentie: jaarlijks.

3.3.21 Vakanties van Nederlanders in Turkije naar seizoen

Holiday trips of the Dutch in Turkey by season

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

4. *Buitenlandse toeristen in Nederland*

Algemeen

Tabel 4.1.1

Buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar type logiesaccommodatie
Foreign tourists in Dutch tourist accommodations by type of accommodation

	2002	2003	2004	2005	2006
Hotels en pensions ¹⁾	7,4	6,9	7,6	8,1	8,6
Overige logiesaccommodaties	2,2	2,3	2,0	1,9	2,2
Totaal	9,6	9,2	9,6	10,0	10,7

¹⁾ Incl. jeugdaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.2

Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar type logiesaccommodatie
Overnight stays of foreign tourists in Dutch tourist accommodations by type of accommodation

	2002	2003	2004	2005	2006
Hotels en pensions ¹⁾	14,9	13,8	14,6	15,1	16,0
Overige logiesaccommodaties	11,5	11,5	10,8	10,1	10,9
Totaal	26,4	25,3	25,4	25,2	26,9

¹⁾ Incl. jeugdaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.3

Gemiddelde verblijfsduur ¹⁾ van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar type logiesaccommodatie
Average length of stay of foreign tourists in Dutch tourist accommodations by type of accommodation

	2002	2003	2004	2005	2006
Hotels en pensions ²⁾	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9
Overige logiesaccommodaties	5,3	5,1	5,3	5,2	5,0
Totaal	2,7	2,8	2,6	2,5	2,5

¹⁾ Betreft het gemiddelde aantal overnachtingen per gast in één accommodatie.

²⁾ Incl. jeugdaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.4

Buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per maand van vertrek
Foreign tourists in Dutch tourist accommodations per month of departure

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Januari	500	480	480	540	570
Februari	550	500	520	580	580
Maart	700	630	610	730	730
April	970	950	1 020	900	1 120
Mei	1 060	860	940	970	1 010
Juni	880	940	910	910	1 080
Juli	1 000	930	960	1 080	1 190
Augustus	1 230	1 210	1 190	1 170	1 200
September	860	830	920	920	990
Oktober	790	780	840	900	940
November	610	610	730	740	750
December	450	460	530	580	590
Totaal	9 600	9 180	9 650	10 010	10 740

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

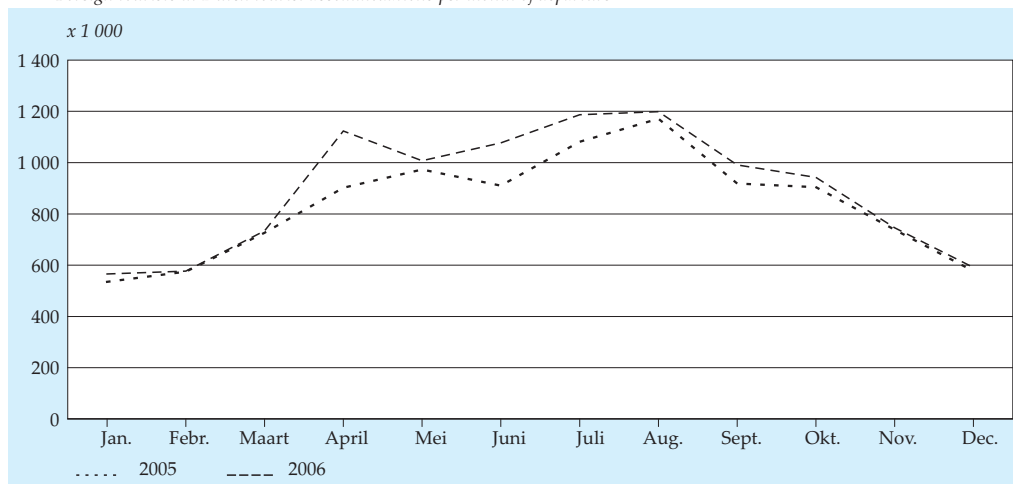
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

4.1.5 Buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar maand van vertrek

Foreign tourists in Dutch tourist accommodations per month of departure

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Tabel 4.1.6

Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per maand van vertrek

Overnight stays of foreign tourists in Dutch tourist accommodations per month of departure

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Januari	1 120	1 120	1 110	1 100	1 170
Februari	1 190	1 050	1 130	1 150	1 130
Maart	1 680	1 410	1 310	1 650	1 460
April	2 610	2 710	2 810	2 110	2 920
Mei	2 650	2 140	2 280	2 340	2 290
Juni	2 580	2 770	2 470	2 210	2 870
Juli	3 220	2 820	2 970	3 430	3 730
Augustus	4 420	4 480	4 110	3 880	3 660
September	2 300	2 470	2 450	2 310	2 480
Oktober	2 240	2 070	2 120	2 350	2 400
November	1 350	1 300	1 540	1 530	1 540
December	1 000	990	1 080	1 170	1 220
Totaal	26 370	25 340	25 380	25 210	26 890

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

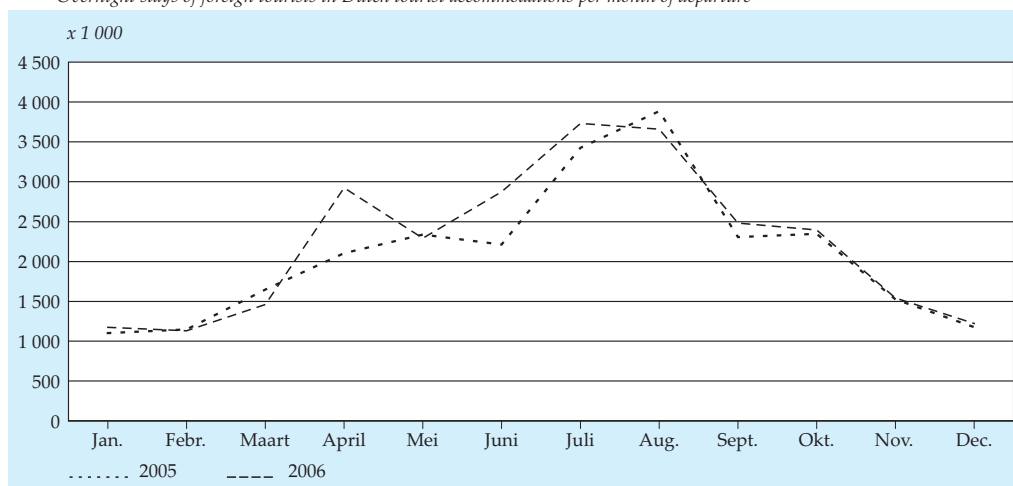
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

4.1.7 Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per maand van vertrek

Overnight stays of foreign tourists in Dutch tourist accommodations per month of departure

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Tabel 4.1.8

Buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per provincie

Foreign tourists in Dutch tourist accommodations per province

	2002	2003	2004	2005	2006
x 1 000					
Groningen	100	110	100	110	110
Friesland	280	260	240	250	290
Drenthe	130	110	140	120	160
Overijssel	260	320	270	230	240
Flevoland			90	90	90
Gelderland	320	350	310	360	360
Utrecht	320	230	250	310	360
Noord-Holland	4 910	4 720	5 030	5 340	5 570
Zuid-Holland	1 460	1 260	1 380	1 410	1 450
Zeeland	570	630	570	520	640
Noord-Brabant	570	520	610	620	700
Limburg	660	670	650	660	770
Nederland	9 600	9 180	9 650	10 010	10 740

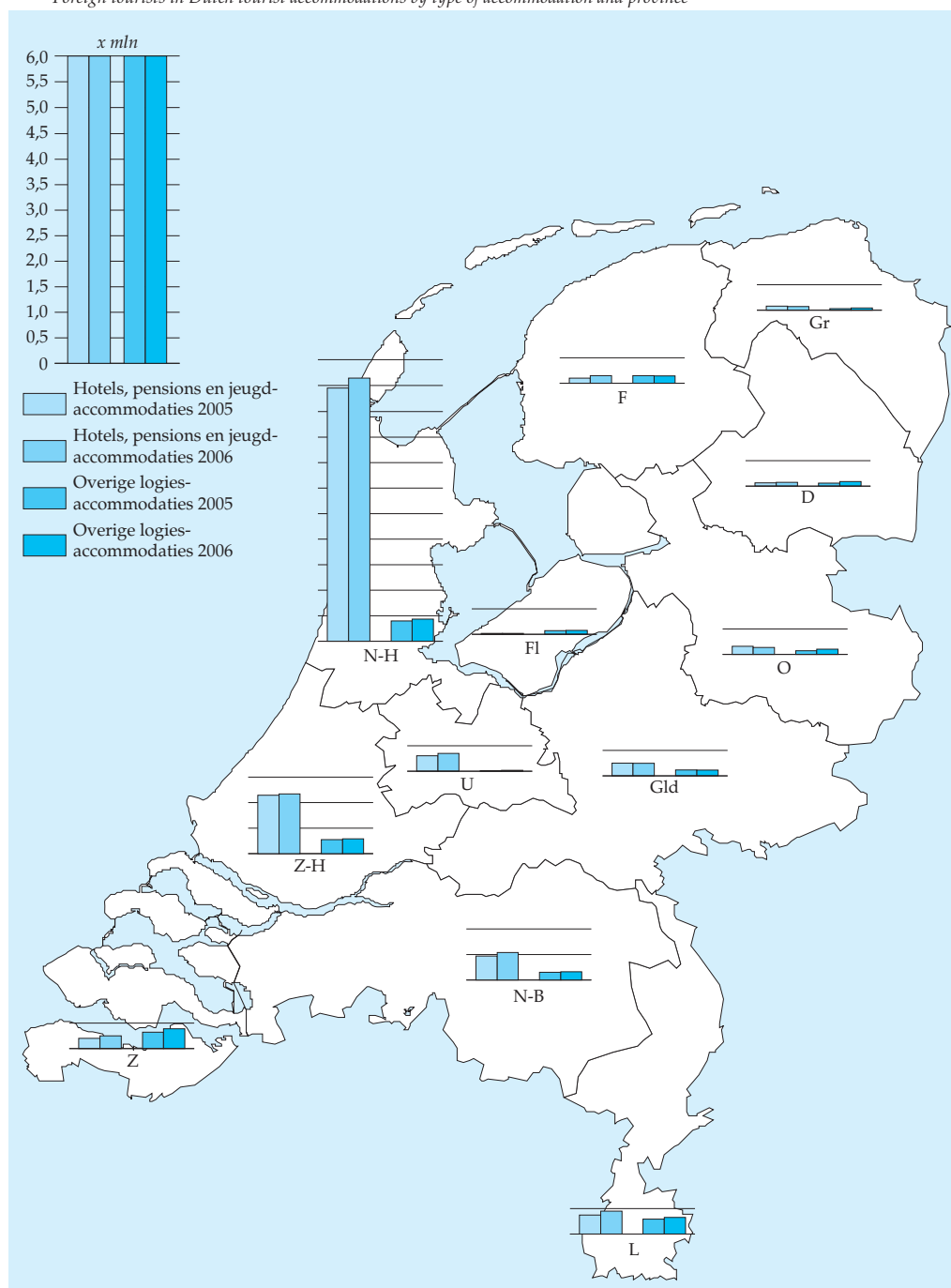
Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

4.1.9 Buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per type logiesaccommodatie naar provincie
Foreign tourists in Dutch tourist accommodations by type of accommodation and province

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Tabel 4.1.10

Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per provincie*Overnight stays of foreign tourists in Dutch tourist accommodations per province*

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Groningen	290	300	290	270	310
Friesland	1 370	1 180	1 110	1 070	1 090
Drenthe	480	380	500	370	520
Overijssel	850	980	620	500	490
Flevoland			370	380	390
Gelderland	950	1 000	} 850	1 040	1 010
Utrecht	650	470	470	590	620
Noord-Holland	11 080	10 700	11 130	11 180	11 830
Zuid-Holland	3 990	3 510	3 500	3 550	3 700
Zeeland	3 080	3 470	3 160	2 730	3 220
Noord-Brabant	1 560	1 390	1 510	1 590	1 660
Limburg	2 070	1 970	1 870	1 950	2 050
Nederland	26 370	25 340	25 380	25 210	26 890

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

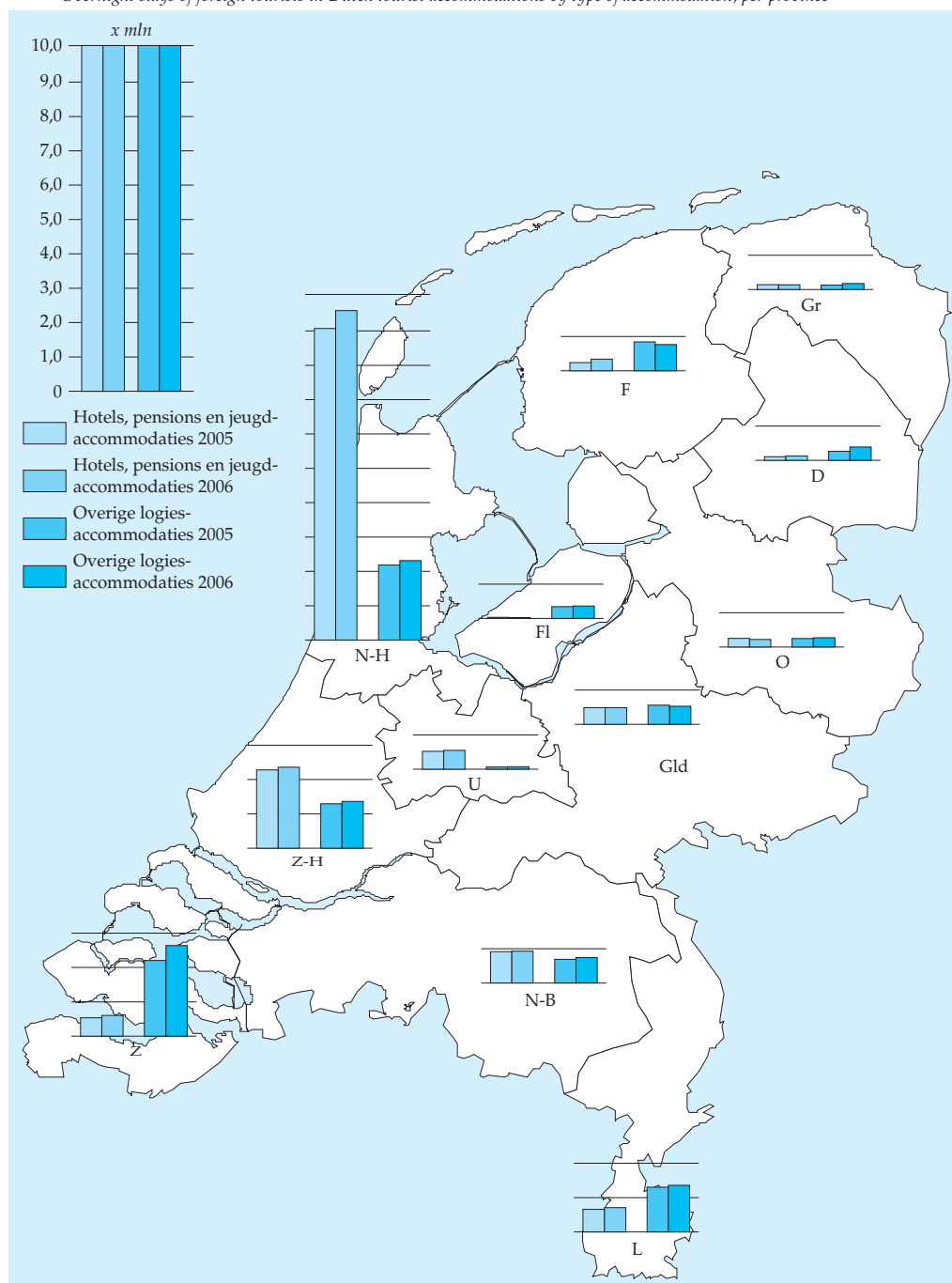
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

4.1.11 Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar type accommodatie per provincie

Overnight stays of foreign tourists in Dutch tourist accommodations by type of accommodation, per province

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Tabel 4.1.12

Buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per toeristengebied*Foreign tourists in Dutch tourist accommodations per tourist area*

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Waddeneilanden	240	190	200	180	230
Noordzeebadplaatsen	1 180	1 410	1 330	1 220	1 350
IJsselmeerkust	310	320	290	260	290
Deltagebied	210	240	240	230	240
Meren in Groningen, Friesland en Noordwest-Overijssel ¹⁾	80	100	90	100	90
Hollands-Utrechtse meren	120	40	60	60	70
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	130	90	100	140	140
Veluwe en Veluwerand	190	230	220	240	230
Gelders rivierengebied	20	30	10	20	20
Achterhoek	50	40	40	60	60
Twente, Salland en Vechtstreek	160	200	250	210	220
Groningse, Friese en Drentse zandgronden ¹⁾	160	140	160	130	200
West- en Midden-Brabant	510	460	540	550	640
Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg en Rijk van Nijmegen	470	450	440	460	490
Zuid-Limburg	290	280	280	300	360
Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht	4 170	3 850	4 150	4 550	4 730
Overig Nederland	1 310	1 100	1 230	1 320	1 380
Totaal	9 600	9 180	9 650	10 010	10 740

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.13

Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties per toeristengebied*Overnight stays of foreign tourists in Dutch tourist accommodations per tourist area*

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Waddeneilanden	1 610	1 340	1 420	1 220	1 350
Noordzeebadplaatsen	5 310	5 920	5 450	4 970	5 510
IJsselmeerkust	1 040	1 140	1 010	950	940
Deltagebied	990	1 150	1 000	980	1 040
Meren in Groningen, Friesland en Noordwest-Overijssel ¹⁾	290	290	260	290	290
Hollands-Utrechtse meren	220	90	110	110	130
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	280	220	220	300	290
Veluwe en Veluwerand	600	710	610	690	620
Gelders rivierengebied	50	70	50	50	60
Achterhoek	170	130	150	190	210
Twente, Salland en Vechtstreek	450	500	590	460	450
Groningse, Friese en Drentse zandgronden ¹⁾	600	490	590	420	650
West- en Midden-Brabant	1 400	1 250	1 340	1 420	1 530
Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg en Rijk van Nijmegen	1 690	1 500	1 450	1 590	1 620
Zuid-Limburg	610	620	580	580	630
Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht	8 650	7 850	8 300	8 690	9 130
Overig Nederland	2 410	2 070	2 250	2 320	2 450
Totaal	26 370	25 340	25 380	25 210	26 890

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.14**Buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar land van herkomst***Foreign tourists in Dutch tourist accommodations by country of residence*

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Duitsland	2 750	2 800	2 650	2 570	2 810
Groot-Brittannië	1 850	1 650	1 760	1 850	1 910
België	710	780	810	920	990
Frankrijk	510	470	510	530	610
Italië	350	340	370	370	400
Spanje	280	270	300	320	390
Zwitserland	130	110	140	140	170
Denemarken	100	120	130	150	170
Overig Europa	920	890	980	1 090	1 140
Amerika	1 100	1 000	1 130	1 220	1 330
Azië	620	530	640	640	600
Australië en Oceanië	110	90	120	110	120
Afrika	170	130	120	100	90
Totaal buitenland	9 600	9 180	9 650	10 010	10 740

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.15

Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar land van herkomst*Overnight stays of foreign tourists in Dutch tourist accommodations by country of residence*

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Duitsland	11 480	11 350	10 610	10 040	10 630
Groot-Brittannië	4 020	3 480	3 560	3 660	3 750
België	1 940	2 140	2 190	2 390	2 540
Frankrijk	1 000	950	1 020	1 020	1 230
Italië	780	790	850	840	860
Spanje	610	630	680	710	840
Zwitserland	290	260	330	300	390
Denemarken	230	270	290	310	370
Overig Europa	2 090	2 050	2 130	2 230	2 390
Amerika	2 170	1 940	2 120	2 150	2 380
Azië	1 200	1 020	1 150	1 130	1 090
Australië en Oceanië	210	190	230	210	240
Afrika	370	270	240	230	180
Totaal buitenland	26 370	25 340	25 380	25 210	26 890

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.16
Buitenlandse gasten in Nederlandse hotels en pensions¹⁾ naar land van herkomst
Foreign tourists in Dutch hotels and boarding houses by country of residence

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Groot-Brittannië	1 740	1 550	1 680	1 760	1 820
Duitsland	1 250	1 260	1 270	1 310	1 400
België	440	470	490	570	600
Frankrijk	450	390	440	470	520
Italië	280	280	320	330	350
Spanje	240	240	270	300	370
Denemarken	90	90	110	130	150
Zwitserland	110	100	120	120	150
Zweden	100	90	110	100	100
Ierland	90	90	90	100	110
Noorwegen	70	60	80	80	90
Rusland	40	50	60	70	80
Oostenrijk	60	50	50	60	60
Polen	40	40	50	60	70
Finland	40	40	40	50	50
Portugal	40	30	40	50	50
Griekenland	30	30	40	40	40
Luxemburg	40	30	30	30	30
Tsjechië	20	20	30	30	30
Turkije	20	20	30	30	40
Hongarije				20	30
Overig Europa	270	270	290	340	310
Verenigde Staten	880	820	900	970	1 040
Canada	100	90	120	130	130
Overig Amerika	120	80	110	100	100
Brazilië				30	40
Japan	190	140	160	160	140
China				100	100
Israël				60	60
Indonesië				20	10
India				30	40
Zuid Korea				20	20
Taiwan				10	20
Hongkong					10
Overig Azië	430	390	470	240	200
Australië	70	60	80	80	90
Nieuw-Zeeland en overig Oceanië	30	30	30	30	20
Zuid Afrika				30	30
Overig Afrika	170	130	120	70	70
Totaal buitenland	7 430	6 930	7 600	8 080	8 570

¹⁾ Incl. jeugdaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.17

Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse hotels en pensions¹⁾ naar land van herkomst*Overnight stays of foreign tourists in Dutch hotels and boarding houses by country of residence*

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Groot-Brittannië	3 490	3 000	3 160	3 190	3 280
Duitsland	2 800	2 840	2 710	2 840	2 880
België	770	820	820	960	1 010
Frankrijk	790	700	770	810	890
Italië	590	590	670	680	710
Spanje	500	510	560	610	760
Denemarken	170	180	220	240	280
Zwitserland	210	200	220	230	270
Zweden	200	180	190	180	190
Ierland	200	170	180	200	200
Noorwegen	130	120	140	150	160
Rusland	100	100	110	130	160
Oostenrijk	110	100	110	120	120
Polen	100	90	110	130	130
Finland	80	70	90	90	90
Portugal	80	70	80	90	90
Griekenland	60	60	80	70	80
Luxemburg	70	70	60	50	60
Tsjechië	50	40	60	50	60
Turkije	40	50	60	60	70
Hongarije					50
Overig Europa	540	540	560	650	630
Verenigde Staten	1 700	1 540	1 650	1 670	1 810
Canada	200	170	210	230	260
Overig Amerika	230	180	220	170	200
Brazilië				50	80
Japan	340	260	280	270	250
China				150	150
Israël				120	120
Indonesië				30	20
India				70	80
Zuid Korea				40	50
Taiwan				30	30
Hongkong					20
Overig Azië	820	730	850	390	340
Australië	140	110	160	150	180
Nieuw Zeeland en overig Oceanië	60	50	30	50	50
Zuid Afrika				50	50
Overig Afrika	360	270	230	130	120
Totaal buitenland	14 920	13 800	14 620	15 140	15 980

¹⁾ Incl. jeugdaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.18

Buitenlandse gasten in Nederlandse overige logiesaccommodaties naar land van herkomst

Foreign tourists in Dutch other types of accommodation by country of residence

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Duitsland	1 510	1 540	1 380	1 260	1 410
België	260	310	320	340	380
Groot-Brittannië	110	90	80	90	90
Italië	70	80	50	50	50
Frankrijk	60	60	70	60	90
Spanje	30	40	30	20	20
Zwitserland	20	20	20	10	20
Denemarken	20	10	20	20	20
Overig Europa	60	70	50	60	60
Amerika	10	10	10	10	10
Azië	10	10	0	0	10
Australië en Oceanië	10	10	10	0	0
Afrika	0	0	0	10	0
Totaal buitenland	2 160	2 250	2 050	1 930	2 170

Onder overige logiesaccommodaties vallen campings, bungalowparken en groepsaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.19

Overnachtingen van buitenlandse gasten in Nederlandse overige logiesaccommodaties naar land van herkomst*Overnight stays of foreign tourists in Dutch other types of accommodation by country of residence*

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000</i>					
Duitsland	8 680	8 510	7 910	7 210	7 750
België	1 170	1 320	1 370	1 440	1 530
Groot-Brittannië	530	490	400	470	460
Frankrijk	200	260	240	210	340
Italië	180	200	180	160	150
Spanje	110	120	110	100	80
Denemarken	60	90	70	60	90
Zwitserland	70	70	110	60	110
Overig Europa	330	390	310	260	310
Amerika	40	40	40	20	40
Azië	40	30	20	20	30
Australië en Oceanië	10	30	20	10	10
Afrika	10	10	10	50	10
Totaal buitenland	11 450	11 540	10 770	10 070	10 910

Onder overige logiesaccommodaties vallen campings, bungalowparken en groepsaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 4.1.20

Buitenlandse gasten en overnachtingen per type logiesaccommodatie naar land van herkomst, 2005/2006*Foreign tourists and overnight stays by type of accommodation and country of residence, 2005/2006*

	Totaal		Hotels		Overige accommodaties	
	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen
%						
Duitsland	26	38	16	15	68	72
België	9	9	7	6	17	14
Groot-Brittannië	19	16	22	23	6	7
Frankrijk	5	4	6	5	3	2
Italië en Spanje	7	6	8	8	3	2
Oost Europa ¹⁾	1	1	1	1	0	0
Overige landen in Europa	12	11	15	16	3	3
Verenigde Staten	9	6	11	10	0	0
Overige landen	12	10	15	17	0	0
<i>x 1 000</i>						
Totaal= 100% ²⁾	10 010	25 210	8 080	15 140	1 930	10 070

¹⁾ Polen, Rusland /GOS, Slowakije, Tsjechië.²⁾ Door afronding kan de optelling van de onderliggende categorieën afwijken van 100%.

Bron: Statistiek Inkomend Toerisme.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Buitenlandse toeristen in Nederland 2005/2006.

Frequentie: vijfjaarlijks.

Tabel 4.1.21

Buitenlandse gasten en overnachtingen per type logiesaccommodatie naar motief van verblijf, 2005/2006*Foreign tourists and overnight stays by type of accommodation and reason for stay, 2005/2006*

	Totaal		Hotels		Overige accommodaties	
	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen
%						
Vakantie	59	73	51	58	94	95
Zakenreis	30	19	37	30	3	3
Familie- en vriendenbezoek	3	2	3	3	1	1
Overig	8	6	9	9	2	2
<i>x 1 000</i>						
Totaal= 100% ¹⁾	10 010	25 210	8 080	15 140	1 930	10 070

¹⁾ Door afronding kan de optelling van de onderliggende categorieën afwijken van 100%.

Bron: Statistiek Inkomend Toerisme.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Buitenlandse toeristen in Nederland 2005/2006.

Frequentie: vijfjaarlijks.

Tabel 4.1.22

Buitenlandse gasten en overnachtingen per type logiesaccommodatie naar vervoermiddel, 2005/2006*Foreign tourists and overnight stays by type of accommodation and means of transport, 2005/2006*

	Totaal		Hotels		Overige accommodaties	
	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen
%						
Auto, motor en camper	42	54	30	27	93	94
Vliegtuig	44	35	54	57	2	2
Bus en touringcar	4	4	5	6	1	0
Trein	7	5	8	7	2	1
Overig	3	3	3	3	3	3
<i>x 1 000</i>						
Totaal=100% ¹⁾	10 010	25 210	8 080	15 140	1 930	10 070

¹⁾ Door afronding kan de optelling van de onderliggende categorieën afwijken van 100%.

Bron: Statistiek Inkomend Toerisme.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Buitenlandse toeristen in Nederland 2005/2006.

Frequentie: vijfjaarlijks.

Tabel 4.1.23

Buitenlandse gasten en overnachtingen per type logiesaccommodatie naar wijze van reserveren, 2005/2006*Foreign tourists and overnight stays by type of accommodation, by way of reservation, 2005/2006*

	Totaal		Hotels		Overige accommodaties	
	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen
%						
Bij de accommodatie	34	39	31	31	48	51
Via een instantie	28	29	28	29	26	28
Niet gereserveerd	19	18	18	20	22	17
Op andere wijze	4	3	5	5	1	1
Onbekend	15	11	18	16	4	2
<i>x 1 000</i>						
Totaal=100% ¹⁾	10 010	25 210	8 080	15 140	1 930	10 070

¹⁾ Door afronding kan de optelling van de onderliggende categorieën afwijken van 100%.

Bron: Statistiek Inkomend Toerisme.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Buitenlandse toeristen in Nederland 2005/2006.

Frequentie: vijfjaarlijks.

5. Gebruik van Nederlandse logiesaccommodaties

Algemeen

Tabel 5.1
Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties
Overnight stays in Dutch tourist accommodations

	2002	2003	2004	2005	2006
	<i>x mln</i>				
Hotels en pensions	28,5	27,2	28,4	29,5	31,8
Jeugdaccommodaties					
Groepsaccommodaties	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1
Huisjescomplexen	28,2	26,8	25,9	24,5	26,8
Kampeertreinen	21,5	23,1	22,5	22,1	21,3
Totaal	82,4	81,2	80,9	80,2	83,9

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 5.2
Slaapplaats-bezettingsgraad in Nederlandse logiesaccommodaties
Bedplace occupancy rate for Dutch tourist accommodations

	2002	2003	2004	2005	2006
	<i>%</i>				
Hotels en pensions	45,5	42,8	42,1	43,3	46,6
Jeugdaccommodaties					
Groepsaccommodaties	24,7	23,5	22,8	22,6	23,1
Huisjescomplexen	42,1	39,9	37,0	33,2	35,8
Kampeertreinen	12,5	13,7	13,2	12,8	12,5

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 5.3
Gemiddelde verblijfsduur in Nederlandse logiesaccommodaties¹⁾
Average length of stay (in nights) in Dutch tourist accommodations

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>nachten</i>					
Hotels en pensions	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8
Jeugdaccommodaties					
Groepsaccommodaties	3,2	3,0	2,8	2,9	2,9
Huisjescomplexen	5,2	5,1	5,0	5,0	4,9
Kampeerterreinen	6,2	5,8	6,4	6,4	6,0

¹⁾ Betreft het gemiddelde aantal overnachtingen per gast in één accommodatie.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 5.4
Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties per maand van vertrek
Overnight stays in Dutch tourist accommodations per month of departure

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x mln</i>					
Januari	3,1	3,0	3,0	3,1	3,3
Februari	3,6	3,1	3,4	3,4	3,4
Maart	4,3	3,9	3,8	4,0	3,9
April	6,2	6,5	6,2	5,1	6,4
Mei	9,5	7,5	8,7	8,7	8,2
Juni	8,0	9,8	8,3	7,9	9,8
Juli	11,6	11,9	11,7	12,1	11,9
Augustus	15,6	15,3	14,9	14,6	13,8
September	6,9	6,9	7,2	7,2	8,1
Oktober	6,3	6,0	6,3	6,6	6,9
November	3,9	3,7	4,0	3,9	4,3
December	3,3	3,5	3,3	3,6	4,1
Totaal	82,4	81,2	80,9	80,2	83,9

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

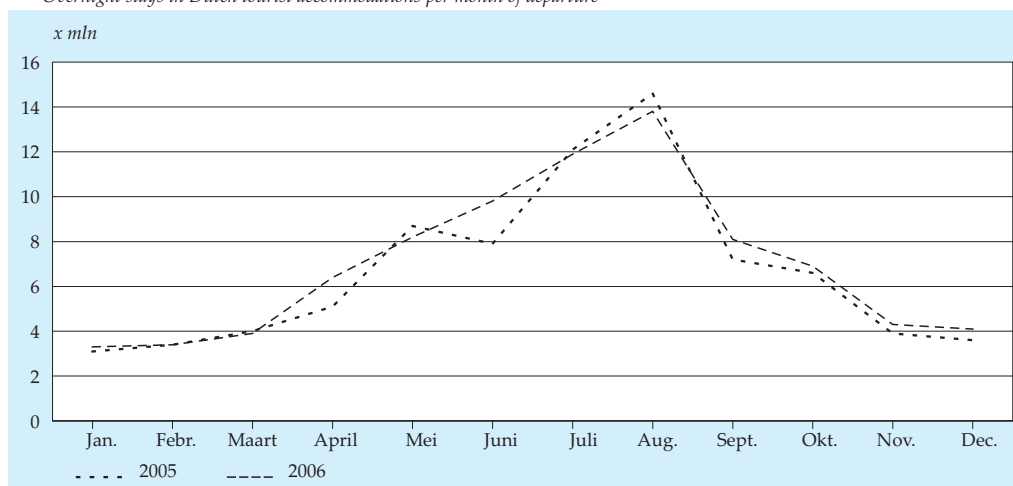
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

5.5 Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties per maand van vertrek

Overnight stays in Dutch tourist accommodations per month of departure

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Tabel 5.6

Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties per provincie

Overnight stays in Dutch tourist accommodations per province

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x mln</i>					
Groningen	1,1	1,3	1,2	1,1	1,4
Friesland	5,3	5,4	4,9	4,6	4,6
Drenthe	5,7	5,2	5,0	4,8	5,7
Overijssel	6,5	6,9	5,5	5,4	5,1
Flevoland	9,6	10,3	1,5	1,6	1,7
Gelderland			9,1	9,7	9,4
Utrecht	2,2	1,7	1,9	2,3	2,4
Noord-Holland	17,2	16,6	17,3	17,7	19,2
Zuid-Holland	8,6	7,6	7,6	7,4	7,9
Zeeland	7,6	8,5	8,3	7,6	8,2
Noord-Brabant	8,2	7,8	8,9	8,2	8,2
Limburg	10,3	10,0	9,8	9,8	10,1
Nederland	82,4	81,2	80,9	80,2	83,9

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

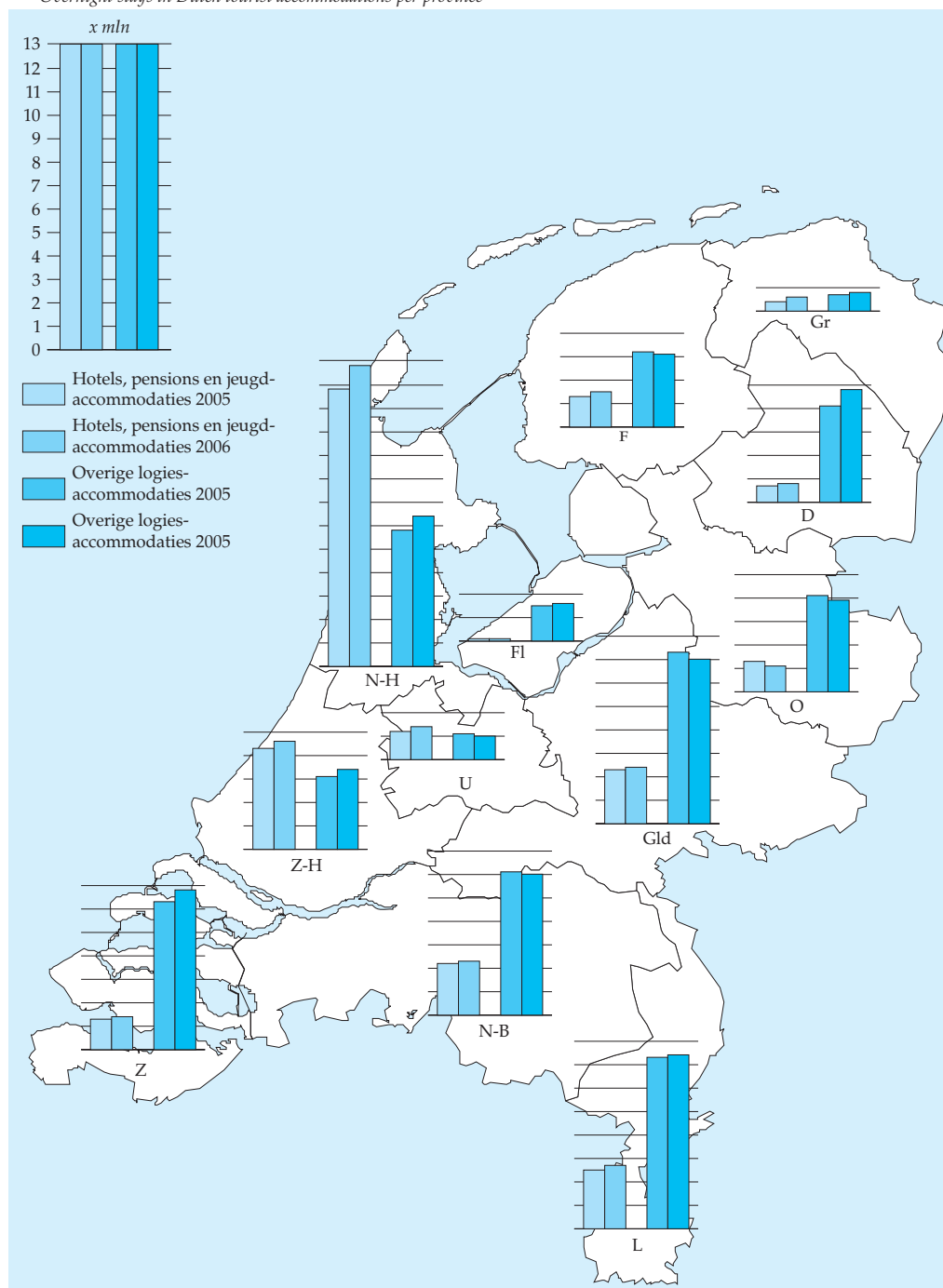
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

5.7 Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties per provincie

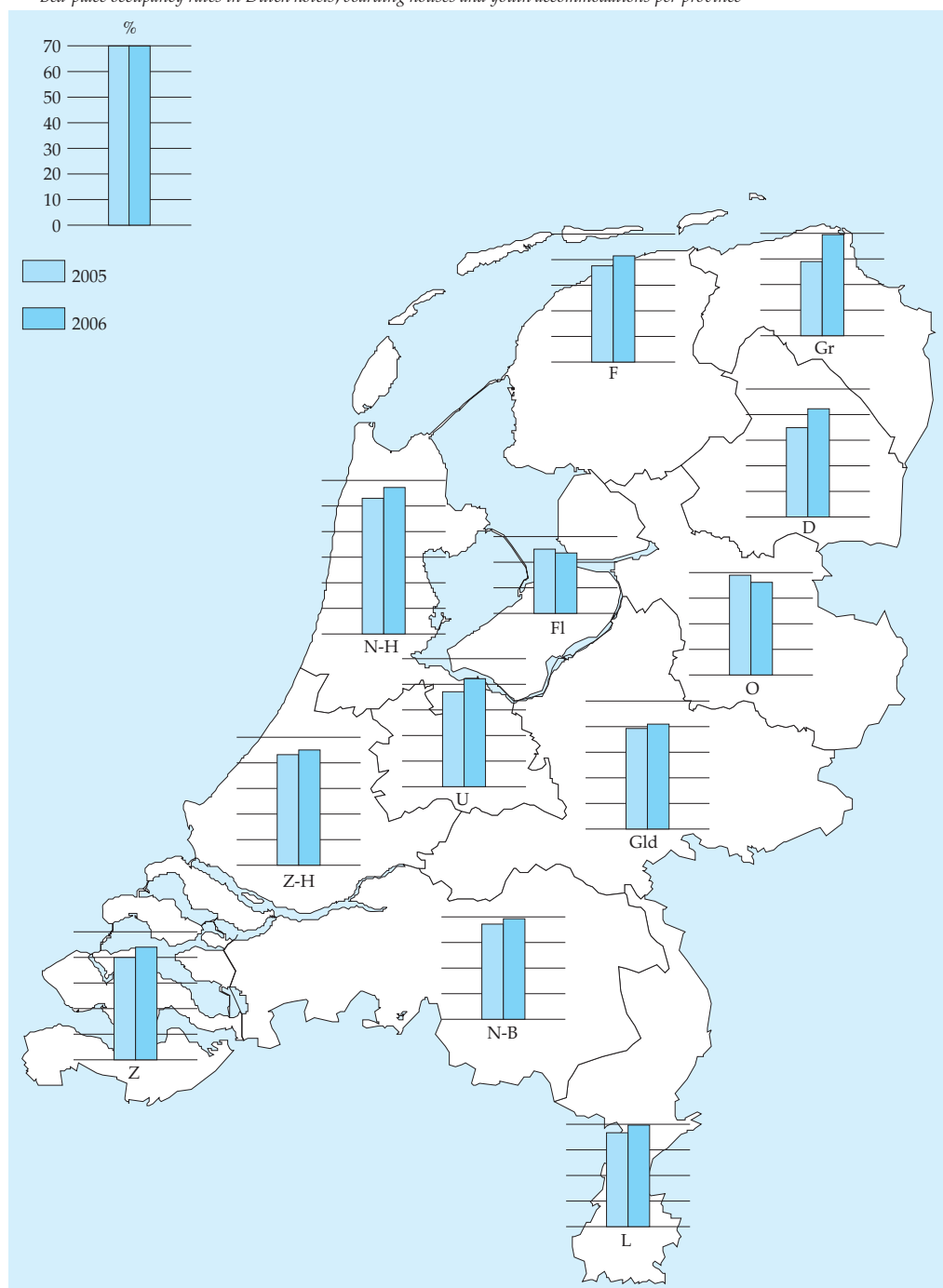
Overnight stays in Dutch tourist accommodations per province

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

5.8 Bedbezettingsgraden in Nederlandse hotels, pensions en jeugdaccommodaties per provincie

Bed-place occupancy rates in Dutch hotels, boarding houses and youth accommodations per province

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Tabel 5.9
Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties naar land van herkomst
Overnight stays in Dutch tourist accommodations by country of residence

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x mln</i>					
Nederland	56,0	55,9	55,5	55,0	57,1
Buitenland	26,4	25,3	25,4	25,2	26,9
Totaal	82,4	81,2	80,9	80,2	83,9

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

Tabel 5.10
Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties naar land van herkomst en type accommodatie
Overnight stays in Dutch tourist accommodations by country of residence and type of accommodation

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x mln</i>					
Nederland					
Hotels en pensions ¹⁾	13,6	13,4	13,8	14,4	15,8
Groepsaccommodaties	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5
Huisjescomplexen	21,6	20,5	19,7	18,7	20,4
Kampeertreinen	17,4	18,4	18,5	18,4	17,4
Totaal	56,0	55,9	55,5	55,0	57,1
Buitenland					
Hotels en pensions ¹⁾	14,9	13,8	14,6	15,1	16,0
Groepsaccommodaties	0,7	0,5	0,6	0,6	0,6
Huisjescomplexen	6,6	6,3	6,2	5,8	6,4
Kampeertreinen	4,1	4,8	4,0	3,7	3,9
Totaal	26,4	25,3	25,4	25,2	26,9
Totaal Nederland + buitenland	82,4	81,2	80,9	80,2	83,9

¹⁾ Incl. jeugdaccommodaties.

Bron: Statistiek logiesaccommodaties.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006.

Frequentie: jaarlijks.

6. Vrijtijdsbesteding van Nederlanders

Algemeen

Tabel 6.1
Vrijtijdsbesteding door de bevolking naar leeftijd, 2006
Leisure activities of the population by age, 2006

	Totaal	0-14 jaar	15-19 jaar	20-24 jaar	25-34 jaar	35-44 jaar	45-54 jaar	55-64 jaar	65-74 jaar	75-84 jaar	85 jaar en ouder
% van de bevolking dat doet aan											
<i>Sport</i>											
Lichamelijke sport ¹⁾											
1-4 uur per week	42	64	43	37	44	43	43	33	30	20	12
5 uur of meer per week	17	26	32	26	14	12	14	17	14	7	2
<i>Cultuur</i>											
Bezoek aan museum ¹⁾											
12 maal per jaar	1	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0
3-11 maal per jaar	14	17	11	7	11	13	15	19	18	11	3
<i>Uitgaan</i>											
Cafébezoek											
minstens 1 maal per week	11	1	25	33	14	7	7	7	6	2	2
1-3 maal per maand	16	4	28	33	29	17	14	8	4	2	2
<i>Frequentie vakantie</i>											
1 maal per jaar	32	35	38	40	35	34	31	25	27	20	16
meer dan 1 maal per jaar	44	48	42	39	42	47	46	50	40	24	8
<i>Mediagebruik</i>											
TV kijken											
20 uur of meer per week	30	14	20	27	27	28	31	40	51	60	60
10-19 uur per week	37	37	36	37	39	40	40	35	32	29	19
5- 9 uur per week	20	27	25	21	24	20	18	17	10	9	13
1- 4 uur per week	10	16	16	13	9	10	10	8	5	2	5
minder dan 1 uur per week	2	5	3	3	1	2	1	1	2	1	4

¹⁾ Cijfers hebben betrekking op personen vanaf 4 jaar oud.

CBS: Permanent Onderzoek LeefSituatie.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Tabel 6.2

Bestedingen van huishoudens aan ontspanning als percentage van hun totale bestedingen*Expenditure of households on leisure as a percentage of their total expenditure*

	1999	2000A ²⁾	2000B ²⁾	2003	2004	2005*
<i>%</i>						
Ontspanning	11,6	11,0	11,1	11,2	11,2	10,8
Sport, spel en vakantie	7,1	6,8	6,9	6,8	6,9	6,7
Sport en spel	1,0	1,0	1,0	1,2	1,3	1,2
Vakanties, kamperen en weekendbesteding	6,2	5,8	5,9	5,5	5,6	5,5
w.o.						
Vakantie binnenland	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Vakantie buitenland	4,4	4,0	4,1	3,9	3,8	3,7
Overige ontspanning ¹⁾	4,5	4,2	4,2	4,4	4,3	4,1
<i>euro</i>						
Totale bestedingen per huishouden ²⁾	23 175	24 743	24 424	28 015	28 214	29 017

¹⁾ Muziek, zang, toneel, film, fotografie, radio, tv, cd-spelers en speelgoed.²⁾ Twee versies voor 2000 wegens verschil in definitie van 'totale bestedingen'.

Zie voor meer informatie in de Toelichting op gebruikte begrippen.

* Voorlopige resultaten van het Budgetonderzoek 2005.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Tabel 6.3

Consumentenprijsindices van enkele artikelgroepen op het terrein van vrijetijdsbesteding*Consumer price indices of some leisure commodities*

	2000 = 100	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>aandeel (%)</i>							
Diensten recreatie en cultuur	2,36	104,9	109,9	115,3	120,1	124,1	127,3
Kranten, boeken en schrijfwaren	2,16	105,1	109,5	113,4	117,2	119,5	120,8
Hotels, café's en restaurants	4,43	105,8	112,8	115,5	117,7	120,0	122,3
Pakketreizen	1,60	106,4	110,7	113,2	112,6	113,1	116,2
Totale bestedingen per huishouden	100	104,2	107,6	109,9	111,2	113,1	114,4

Bron: Statistiek van de consumentenprijzen.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Voornaamste publicatie: Maandstatistiek van de prijzen.

Frequentie: maandelijks.

Tabel 6.4

Percentage van de bevolking dat een sport beoefent per leeftijd en geslacht, 2003

Percentage of the population active in sports by age and sex, 2003

Beoefende sporten de laatste 12 maanden	Totaal	Mannen	Vrouwen	6-15 jaar	16-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65 jaar en ouder
	%							
Geen enkele	29	28	30	7	20	25	36	37
Enige tak van sport	71	72	70	93	80	75	64	63
<i>Buitensporten, team</i>								
Veldvoetbal	11	19	3	33	16	7	2	1
Hockey	2	3	2	9	3	1	1	0
Korfbal	1	1	1	5	1	1	0	0
Softbal, honkbal	1	2	1	5	2	0	0	0
<i>Buitensporten, individueel</i>								
Skeeleren, skaten	10	9	11	31	13	7	1	0
Toerfietsen, wielrennen	19	23	16	13	18	22	26	12
Trimmen, joggen	12	14	10	9	19	16	7	1
Tennis	11	13	9	16	12	12	10	4
Wandelsport	14	13	16	7	11	17	23	11
Zeilen, roeien, kanoën, surfen	8	9	6	13	10	8	5	2
Schaatsen	9	9	8	20	9	9	5	1
Paardrijden	4	2	6	12	5	2	1	1
Auto-, motorsport	2	3	1	1	3	2	1	0
Golf	3	4	2	2	3	3	3	2
Atletiek	1	2	1	5	1	1	0	0
<i>Binnensporten, team</i>								
Zaalvoetbal	5	9	1	12	9	3	1	0
Volleybal	4	5	4	8	6	4	2	1
Basketbal	3	4	2	10	5	1	0	0
Handbal	1	1	1	5	1	0	0	0
<i>Binnensporten, individueel</i>								
Zwemmen	37	33	41	67	41	38	25	14
Fitness, aerobics	17	13	20	5	30	19	13	3
Squash	3	5	2	1	8	3	0	0
Badminton	7	7	7	18	8	6	3	1
Tafeltennis	5	8	3	16	7	3	1	1
Vecht- of verdedigingssport	3	4	2	9	4	1	1	0
Gymnastiek/turnen	6	3	8	22	2	1	4	6
Overige	9	8	10	14	10	7	8	6

Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau, Aanvullend Voorzieningengebruik Onderzoek.

De cijfers in deze tabel zijn niet zonder meer vergelijkbaar met eerder gepubliceerde cijfers over 1999. Ten eerste zijn nu ook jeugdigen van 6 t/m 15 jaar in het onderzoek betrokken, waardoor de kolommen Totaal, Mannen en Vrouwen betrekking hebben op de bevolking van 6 jaar en ouder, in plaats van 16 jaar en ouder. Ten tweede zijn er in de vragenlijst van 2003 veranderingen aangebracht, waarbij mensen meer dan voorheen werden uitgenodigd om ook sporten aan te kruisen die ze incidenteel beoefenen; dit heeft vooral effect op de cijfers over specifieke sporten.

Inlichtingen: SCP (070) 340 78 35.

Voornaamste publicatie: Rapportage Sport 2003, 2006. Zie www.rapportage-sport.nl

Frequentie: vierjaarlijks.

Tabel 6.5
Bezit duurzame recreatiegoederen, 1996–2004
Ownership of durable recreational items, 1996–2004

	Percentage huishoudens dat bepaalde goederen bezit				
	2000	2001	2002	2003	2004
	%				
Tweede woning, vakantiehuisje of -bungalow	3	2	3	3	3
Stacaravan	2	2	2	2	2
Tourcaravan, vouwwagen	11	12	11	10	10
Bromfiets	6	6	6	.	3
Motor, scooter	8	9	9	.	9
Auto	72	73	74	76	78
Surfplank	5	5	4	.	3
Zeilboot of motorboot	3	3	3	.	4
Solarium, zonnebank	17	18	18	.	16

Bron: Sociaal-Economisch Panelonderzoek.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
 Frequentie: jaarlijks.

7. Dagtochten van Nederlanders

Algemeen

Tabel 7.1.1
Dagtochten naar belangrijkste activiteit, september–augustus
Day trips by most important activity, September–August

	1990/'91	1995/'96	1995/'96	2001/'02	Ontwikkeling 2001/'02 ten opzichte van 1995/'96
	incl. uitstapjes vanaf vakantieadres		excl. uitstapjes vanaf vakantieadres		
	<i>x mln</i>				<i>%</i>
Zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen e.d.	63,1	55,3	53,2	58,0	9
<i>Sport en sportieve recreatie</i>					
Wandelen	63,3	61,8	59,4	65,9	11
Fietsen	40,9	47,0	43,0	47,9	11
Golfen	1,9	3,8	3,8	6,2	65
Trimmen, hardlopen, fitness e.d.	18,5	31,2	31,2	33,4	7
Overig	146,8	160,9	160,4	151,1	–6
Toeschouwer/begeleider bij sport	27,4	33,2	33,1	36,3	11
Toeren	21,7	18,8	17,4	21,5	24
Bezoek attractiepunt, beziens- waardigheid, evenement	88,4	97,2	89,8	109,8	22
Recreatief winkelen	130,6	131,3	129,1	112,8	–13
<i>Uitgaan</i>					
Film, toneel, concert e.d.	35,8	41,6	41,3	58,0	41
Uit eten, café, disco e.d.	133,8	146,9	144,9	165,6	14
Overig (verenigingen, hobby's)	119,8	130,0	129,3	115,0	–11
Totaal	892,1	959,0	935,8	981,6	5

Bron: Onderzoek dagrecreatie 1990/'01, 1995/'96, 2001/'02.
 Nieuwe cijfers van het onderzoek dagrecreatie zullen in de volgende uitgave worden gepubliceerd.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
 Frequentie: vijfjaarlijks.

Tabel 7.1.2
Dagtochten naar belangrijkste activiteit en jaargetijde, 2001/02
Day trips by main activity and season, 2001/'02

	Winter	Voorjaar	Zomer	Herfst	Totaal
<i>x mln</i>					
Zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen e.d.	8,3	13,5	26,0	10,2	58,0
<i>Sport en sportieve recreatie</i>					
Wandelen	18,0	19,3	10,7	17,9	65,9
Fietsen	3,6	13,3	21,7	9,3	47,9
Golfen	0,7	1,0	3,0	1,6	6,2
Trimmen, hardlopen, fitness e.d.	9,4	9,2	5,5	9,4	33,4
Overig	36,1	42,3	25,2	47,4	151,1
Toeschouwer/begeleider bij sport	7,6	11,9	5,6	11,2	36,3
Toeren	3,4	7,2	5,9	5,0	21,5
Bezoek attractiepunt, beziens- waardigheid, evenement	17,0	33,1	34,2	25,6	109,8
Recreatief winkelen	27,7	30,2	23,7	31,2	112,8
<i>Uitgaan</i>					
Film, toneel, concert e.d.	18,7	14,0	10,8	14,5	58,0
Uit eten, café, disco e.d.	44,5	46,1	33,6	41,4	165,6
Overig (verenigingen, hobby's)	31,3	30,3	15,5	38,0	115,0
Totaal	226,2	271,5	221,4	262,5	981,6
<i>x 1</i>					
Gemiddeld per persoon	14,3	17,2	14,0	16,6	62,1

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2001/'02.

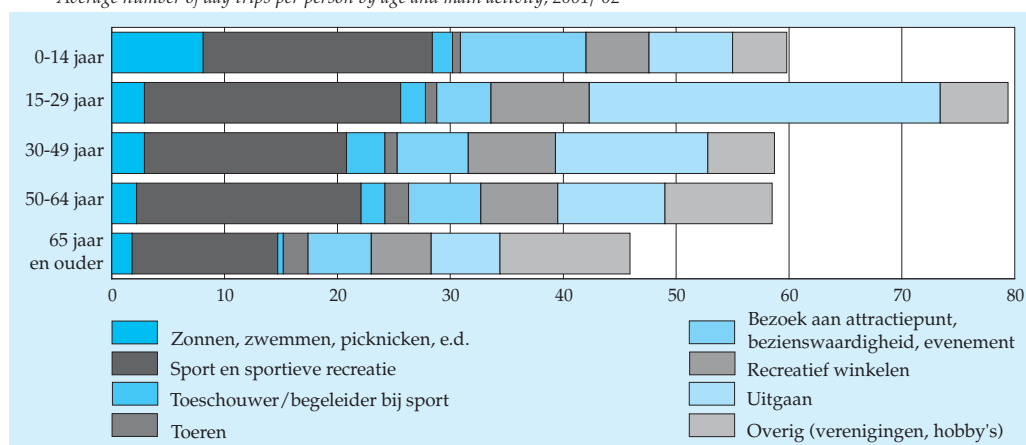
Nieuwe cijfers van het onderzoek dagrecreatie zullen in de volgende uitgave worden gepubliceerd.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Frequentie: vijfjaarlijks.

7.1.3 Gemiddeld aantal dagtochten per persoon per leeftijd naar belangrijkste activiteit, 2001/'02

Average number of day trips per person by age and main activity, 2001/'02

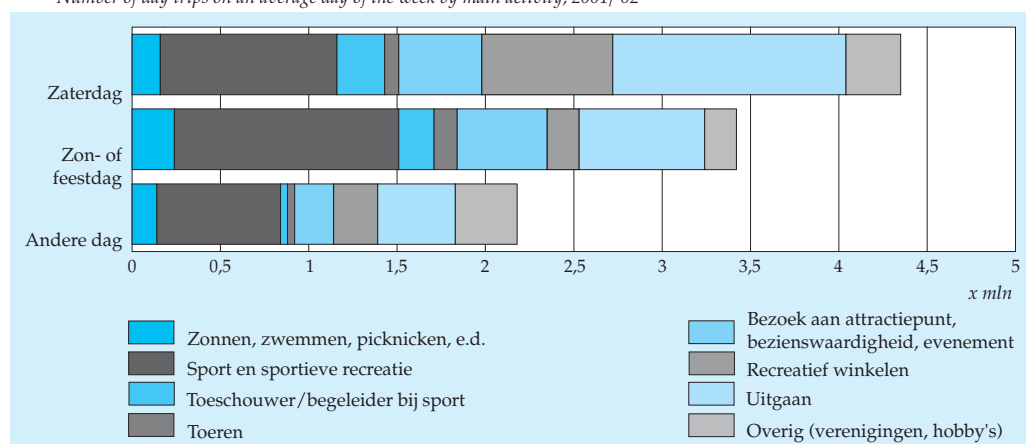

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2001/'02.

7.1.4 Aantal dagtochten op een gemiddelde dag van de week naar belangrijkste activiteit, 2001/'02

Number of day trips on an average day of the week by main activity, 2001/'02

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2001/'02.

Tabel 7.1.5

Dagtochten naar belangrijkste activiteit en provincie van bestemming, 2001/02*Day trips by main activity and province of destination, 2001/02*

	Nederland						
	Gronin- gen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht
<i>x mln</i>							
Zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen e.d.	2,3	2,0	1,7	4,1	0,7	5,6	4,0
Sport en sportieve recreatie	6,2	11,9	7,3	16,5	5,7	34,6	21,2
Toeschouwer/begeleider bij sport	1,1	1,7	1,6	2,2	0,4	4,5	2,0
Toeren	0,6	1,2	1,1	1,7	0,4	3,8	1,3
Bezoek attractiepunt, beziens- waardigheid, evenement	3,9	3,1	4,3	5,6	2,3	12,1	7,1
Recreatief winkelen	4,8	3,1	2,7	6,5	1,8	13,0	8,7
Uitgaan	8,1	6,3	3,9	14,4	2,2	23,9	17,7
Overig (verenigingen, hobby's)	4,3	4,4	2,8	6,0	1,4	15,6	8,1
Totaal	31,3	33,7	25,4	56,9	14,8	113,1	70,1

	Nederland					Buiten- land	Totaal
	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg		
<i>x mln</i>							
Zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen e.d.	10,8	13,9	2,7	6,8	2,9	0,5	58,0
Sport en sportieve recreatie	55,2	68,8	6,9	45,0	20,4	4,8	304,5
Toeschouwer/begeleider bij sport	5,5	7,7	0,8	6,7	1,8	0,3	36,3
Toeren	2,8	2,7	1,0	2,1	1,2	1,7	21,5
Bezoek attractiepunt, beziens- waardigheid, evenement	22,4	22,0	1,9	15,1	5,7	4,2	109,8
Recreatief winkelen	18,4	26,0	1,8	14,5	7,2	4,1	112,8
Uitgaan	39,6	48,3	4,4	35,0	16,3	3,6	223,6
Overig (verenigingen, hobby's)	17,7	25,6	1,8	16,9	9,8	0,6	115,0
Totaal	172,4	215,2	21,2	142,2	65,4	19,8	981,6

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2001/'02.

Nieuwe cijfers van het onderzoek dagrecreatie zullen in de volgende uitgave worden gepubliceerd.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Frequentie: vijfjaarlijks.

Tabel 7.1.6
Dagtochten naar belangrijkste activiteit en vervoermiddel, 2001/'02
Day trips by main activity and means of transport, 2001/'02

	Fiets	Auto	Openbaar vervoer	Overige vervoermiddelen	Geen vervoermiddel	Totaal (abs.= 100%)
	%					x mln
Zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen e.d.	25	66	3	1	6	58,0
Sport en sportieve recreatie						
Wandelen	5	57	3	0	35	65,9
Fietsen	94	6	0	0	0	47,9
Golfen	2	98	0	0	0	6,2
Trimmen, hardlopen, fitness e.d.	26	60	3	1	10	33,4
Overig	31	57	2	1	9	151,1
Toeschouwer/begeleider bij sport	22	66	4	1	7	36,3
Toeren	1	77	4	14	4	21,5
Bezoek attractiepunt, bezienswaardigheid, evenement	13	64	13	0	9	109,8
Recreatief winkelen	13	69	13	0	5	112,8
Uitgaan						
Film, toneel, concert e.d.	16	60	15	0	9	58,0
Uit eten, café, disco e.d.	24	51	11	1	14	165,6
Overig (verenigingen, hobby's)	26	53	6	0	14	115,0
Totaal	24	57	7	1	11	981,6

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres. Als tijdens de dagtocht meer dan één vervoermiddel is gebruikt, is het vervoermiddel genomen waarmee de langste afstand is afgelegd.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2000/'01

Nieuwe cijfers van het onderzoek dagrecreatie zullen in de volgende uitgave worden gepubliceerd.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.
 Frequentie: vijfjaarlijks.

Tabel 7.1.7
Dagtochten naar belangrijkste activiteit en duur van de dagtocht, 2001/02
Day trips by main activity and duration of the trip, 2001/'02

	2-3 uur	4-5 uur	6-7 uur	8 uur of meer	Totaal (abs.= 100%)
	%				x mln
Zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen e.d.	57	23	10	10	58,0
Sport en sportieve recreatie					
Wandelen	71	17	6	5	65,9
Fietsen	64	20	9	7	47,9
Golfen	30	27	26	17	6,2
Trimmen, hardlopen, fitness e.d.	88	7	3	2	33,4
Overig	67	21	7	5	151,1
Toeschouwer/begeleider bij sport	51	28	11	10	36,3
Toeren	49	20	15	15	21,5
Bezoek attractiepunt, beziens- waardigheid, evenement	38	23	16	23	109,8
Recreatief winkelen	57	26	9	8	112,8
Uitgaan					
Film, toneel, concert e.d.	41	40	12	7	58,0
Uit eten, café, disco e.d.	38	35	16	11	165,6
Overig (verenigingen, hobby's)	58	27	8	7	115,0
Totaal	54	26	11	10	981,6

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2001/'02.

Nieuwe cijfers van het onderzoek dagrecreatie zullen in de volgende uitgave worden gepubliceerd.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Frequentie: vijfjaarlijks.

Tabel 7.1.8
Dagtochten per woonprovincie naar provincie van bestemming, 2001/02
Day trips: province of residence and of destination, 2001/02

Woonprovincie	Bestemming	Provincie					
	Totaal Nederland	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland
<i>x 1 000</i>							
Groningen	34 660	25 590	1 510	3 640	1 130	100	810
Friesland	34 570	1 830	28 860	1 320	590	190	290
Drenthe	21 660	1 260	450	16 960	1 480	150	210
Overijssel	58 540	450	580	1 180	46 280	630	4 160
Flevoland	13 640	90	360	150	650	9 060	470
Gelderland	116 300	180	660	520	4 680	1 130	91 180
Utrecht	71 530	130	400	140	480	530	4 210
Noord Holland	167 680	590	450	470	830	1 880	2 550
Zuid Holland	224 390	850	340	380	380	740	3 750
Zeeland	21 040	110	0	0	80	30	120
Noord Brabant	149 110	160	110	560	360	370	4 240
Limburg	68 510	40	20	60	0	0	1 120
Heel Nederland	981 620	31 280	33 740	25 380	56 940	14 810	113 110
<i>x 1 000</i>							
	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg	Buitenland, onbekend
Groningen	20	810	530	20	130	0	370
Friesland	100	780	390	0	140	0	70
Drenthe	150	380	80	0	60	30	460
Overijssel	940	1 310	660	0	480	120	1 740
Flevoland	620	1 660	370	0	110	70	20
Gelderland	4 600	3 270	3 090	80	3 600	1 480	1 830
Utrecht	51 620	5 750	4 640	20	1 940	810	870
Noord Holland	4 480	147 280	6 000	0	1 340	1 180	620
Zuid Holland	6 160	8 660	193 770	1 540	5 900	800	1 140
Zeeland	140	110	770	17 290	1 130	100	1 170
Noord Brabant	1 000	1 740	4 710	2 260	125 510	3 080	5 000
Limburg	300	690	180	30	1 830	57 690	6 540
Heel Nederland	70 130	172 440	215 190	21 250	142 170	65 360	19 830

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2001/02.

Nieuwe cijfers van het onderzoek dagrecreatie zullen in de volgende uitgave worden gepubliceerd.

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

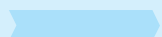
Frequentie: vijfjaarlijks.

7.1.9 Provinciegrens overschrijdende dagtochten naar en vanuit Utrecht, 2001/'02

Day trips in which provincial limits were crossed, to and from Utrecht, 2001/'02

Legenda: < 500 000 niet weergegeven

Iedere mm dikte van de pijl stelt 1 mln dagtochten voor.

 stroom naar Utrecht
 stroom vanuit Utrecht

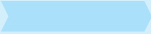

Bron: Continu VakantieOnderzoek.

7.1.10 Provinciegrens overschrijdende dagtochten naar en vanuit Noord-Brabant, 2001/'02
Day trips in which provincial limits were crossed, to and from Noord-Brabant, 2001/'02

Legenda: < 500 000 niet weergegeven

Iedere mm dikte van de pijl stelt 1 mln dagtochten voor.

 stroom naar Noord-Brabant
 stroom vanuit Noord-Brabant

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 7.1.11
De 20 meest bezochte attractiepunten
Top-twenty of most visited attractions

	2002	2003	2004	2005	2006
<i>x 1 000 bezoekers</i>					
1. Rondvaarten Amsterdam	3 000	2 750	2 500	2 850	3 145
2. De Efteling	3 415	3 235	3 250	3 200	3 050
3. Van Goghmuseum	1 595	1 340	1 340	1 420	1 675
4. Burgers' Zoo (excl. Safaripark)	1 620	1 500	1 520	1 505	1 465
5. Diergaarde Blijdorp	1 505	1 550	1 500	1 480	1 430
6. Attractiepark Slagharen	1 200	1 300	1 330	1 400	1 400
7. Duinrell	1 290	1 300	1 310	1 350	1 340
8. Artis, Aquarium, Planetarium	1 230	890	1 080	1 175	1 200
9. Rijksmuseum	1 090	840	810	845	1 140
10. Dierenpark Emmen	1 500	1 500	1 410	1 260	1 140
11. Anne Frank Huis	910	915	750	965	985
12. Openluchtmuseum De Zaanse Schans	900	950	880	900	880
13. Ouwehands Dierenpark	680	825	830	860	880
14. Dolfinarium	.	.	720	755	810
15. Walibi World	.	.	.	900	765
16. De Keukenhof	700	655	740	695	760
17. Madurodam	775	660	630	700	690
18. Dierenpark Amersfoort	635	680	690	655	690
19. Safaripark Beekse Bergen	550	500	530	595	660
20. Sexmuseum 'Venustempel'	520	520	530	525	530

Bron: NBTC.

Inlichtingen: NBTC (070) 370 57 05.

Voornaamste publicatie: Het bezoek aan toeristische attracties en evenementen, analyse 1997-2004.

In deze lijst zijn nationaal bekende permanente attractieparken, dierentuinen en musea opgenomen, waar via entreebetalingen cijfers over aantallen bezoekers kunnen worden verkregen. De cijfers zijn opgegeven door de bedrijven zelf.

Frequentie: jaarlijks.

Financieel

Tabel 7.2
Uitgaven voor dagtochten, 2001/02
Expenditure on day trips, 2001/02

	Totaal van alle dagtochten				Gemiddeld per persoon per dagtocht			
	entree- en deel- name- kosten	con- sump- tie- kosten	reis- kosten	totaal	entree- en deel- name- kosten	con- sump- tie- kosten	reis- kosten	totaal
	<i>mln euro</i>				<i>euro</i>			
Zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen e.d.	128	148	64	340	2,22	2,56	1,10	5,87
Sport en sportieve recreatie	723	939	308	1 970	2,38	3,09	1,01	6,48
w.o. Wandelen	25	191	91	306	0,37	2,90	1,38	4,65
Fietsen	16	160	28	204	0,34	3,35	0,59	4,27
Golfen	76	50	17	143	12,25	7,98	2,69	22,92
Trimmen, hardlopen, fitness e.d.	172	62	29	263	5,13	1,87	0,86	7,85
Overig	434	476	143	1 054	2,87	3,16	0,95	7,00
Toeschouwer/begeleider bij sport	108	163	76	347	3,00	4,52	2,09	9,61
Toeren	30	132	121	283	1,39	6,13	5,66	13,18
Bezoek attractiepunt, bezienswaardigheid, evenement	442	719	358	1 519	4,11	6,69	3,34	14,14
Recreatief winkelen	61	563	270	893	0,54	4,99	2,39	7,92
Uitgaan	1 030	3 872	442	5 345	4,61	17,32	1,98	23,90
Film, toneel, concert e.d.	631	423	104	1 158	10,87	7,29	1,79	19,95
Uit eten, café, disco e.d.	399	3 449	338	4 186	2,41	20,83	2,04	25,29
Overig (verenigingen, hobby's)	324	289	154	766	2,83	2,53	1,35	6,71
Totaal	2 863	6 845	1 803	11 511	2,92	6,97	1,84	11,73

N.B. Exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres.

Bron: Onderzoek dagrecreatie 2001/'02.

Nieuwe cijfers van het onderzoek dagrecreatie zullen in de volgende uitgave worden gepubliceerd.

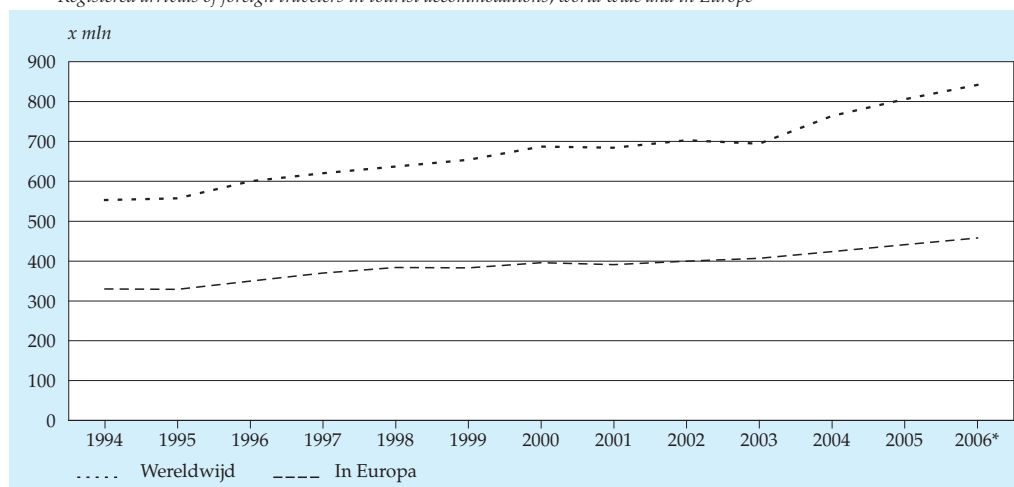
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Frequentie: vijfjaarlijks.

8. *Internationaal toerisme*

Algemeen

8.1.1 **Geregistreerde aankomsten van buitenlandse reizigers in logiesaccommodaties, wereldwijd en in Europa** *Registered arrivals of foreign travelers in tourist accommodations, world wide and in Europe*

Bron: World Tourism Organization.

Tabel 8.1.2
Deelname van de bevolking aan (lange) vakanties in enkele landen
Participation of the population in (long) holidays in some countries

	Jaar van onderzoek	Onderzochte bevolking	Minimum aantal nachten	Deelname aan vakanties (%)
België	2004	0– 74 jaar	1	69
Denemarken	1999			60
Duitsland	2004	>14 jaar	1	81 ¹⁾
Finland	1999	15– 74 jaar	1	88
Frankrijk	2005	>15 jaar	1	74
Griekenland	1997			75
Groot-Brittannië	1998	hele bevolking	4	60
Ierland	2000			38 ²⁾
Italië	2005			59
Luxemburg	1999			75
Nederland	2006	hele bevolking	1	80
Noorwegen	1998			66
Oostenrijk	1999		4	50
Portugal	2000	>14 jaar	1	53
Spanje	1999			50
Zweden	1998	0– 74 jaar		70
Zwitserland	1998			72

¹⁾ Bron: Reise Analyse

²⁾ Alleen binnenlandse vakanties

Bron: Diverse vakantieonderzoeken; bewerking NBTC.

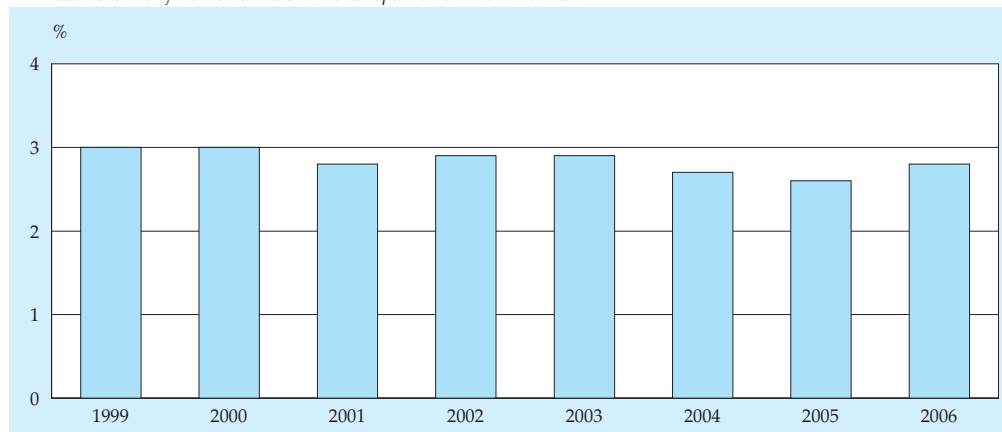
Inlichtingen: NBTC (070) 370 57 05.

Voornaamste publicatie: vakantieonderzoeken van het betreffende land.

Frequentie: per land verschillend.

8.1.3 Marktaandeel van Nederland in het Europese internationaal toerisme ¹⁾

Market share of the Netherlands in the European international tourism

¹⁾ Marktaandeel: in de meeste Europese landen is, op steekproefbasis, onderzocht hoeveel reizen naar het buitenland gemaakt zijn en naar welke landen. Het deel daarvan naar Nederland is het marktaandeel.
 Europa als bestemming: alle Europese landen, incl. de Baltische staten, Rusland, Wit-Rusland, Moldavië, Oekraïne, Turkije, Cyprus, Armenië en Georgië; excl. Azerbeidzjan en Kazakstan.

Bron: ETM.

Inlichtingen: NBTC (070) 370 57 05.

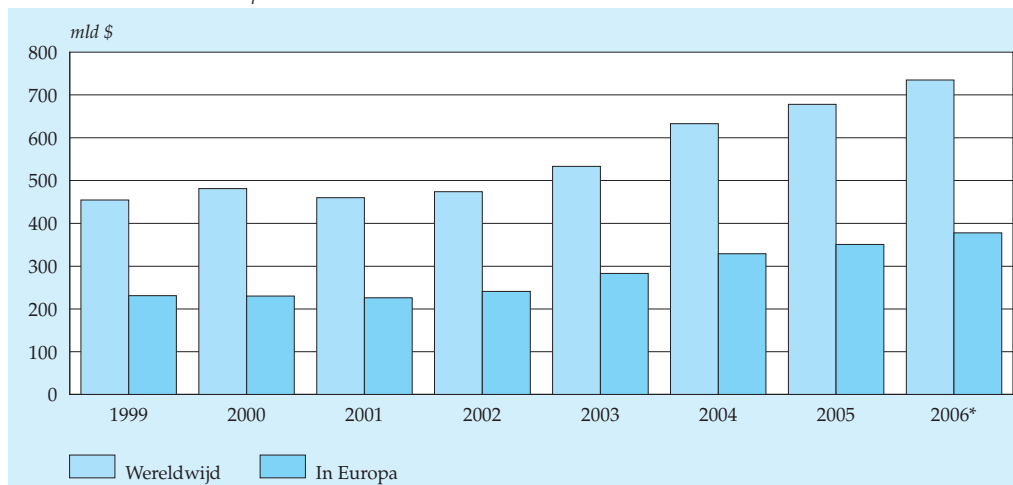
Voornaamste publicatie: European Travel Monitor.

Frequentie: jaarlijks.

Financieel

8.2.1 Ontvangsten uit het reisverkeer

International tourist receipts

Bron: WTO.

Tabel 8.2.2

Ontvangsten uit en uitgaven aan reisverkeer per land, 2006*

*International tourists receipts and expenditure by country, 2006**

	Ontvangsten	Uitgaven
<i>mln dollars</i>		
België	11 500	17 200
Denemarken	5 300	7 000
Duitsland	32 800	74 800
Finland	.	3 400
Frankrijk	46 300	31 200
Griekenland	14 300	3 000
Groot-Brittannië	33 500	62 600
Ierland	5 200	6 800
Italië	38 100	23 100
Nederland	11 500	17 100
Noorwegen	3 800	12 100
Oostenrijk	16 700	9 300
Portugal	8 300	3 300
Spanje	51 100	16 700
Zweden	9 100	11 500
Zwitserland	11 800	10 100

Bron: UNWTO.

Voornaamste publicatie: UNWTO World Tourism Barometer.
Frequentie jaarlijks.

Tabel 8.2.3

Ontvangsten uit en uitgaven aan internationaal reisverkeer per hoofd van de bevolking per land, 2003**International tourists receipts and expenditure per capita per country, 2003**

	Ontvangsten	Uitgaven
<i>euro</i>		
België	832	1 241
Denemarken	1 032	1 305
Duitsland	295	830
Finland	385	489
Frankrijk	651	414
Griekenland	1 065	237
Groot-Brittannië	400	853
Ierland	1 044	1 269
Italië	569	374
Nederland	603	952
Noorwegen	590	1 488
Oostenrijk	1 823	1 524
Portugal	700	273
Spanje	1 098	218
Zweden	625	978
Zwitserland	1 331	1 067

Bron: WTO.

Inlichtingen: NBTC (070) 370 57 05.

Voornaamste publicatie: Tourism Market Trends 2004, Europe.
Frequentie: jaarlijks.

Tabel 8.2.4

Ontvangsten uit het internationaal reisverkeer als percentage van het bruto binnenlands product (BBP) en per aangekomen buitenlandse gast, 2003*

*Ratio of the international tourists receipts to the Gross Domestic Product and per inbound tourist, 2003**

	BBP	Ontvangsten per gast
	%	euro
België	2,7	1 285
Denemarken	2,4	2 762
Duitsland	1,0	1 322
Finland	1,1	770
Frankrijk	2,3	444
Griekenland	6,2	810
Groot-Brittannië	1,3	974
Ierland	2,5	644
Italië	2,1	834
Nederland	1,8	1 065
Noorwegen	1,2	822
Oostenrijk	5,5	780
Portugal	4,7	627
Spanje	5,0	852
Zweden	1,8	735
Zwitserland	2,9	1 510

Bron: WTO/OESO.

Inlichtingen: NBTC (070) 370 57 05.

Voornaamste publicatie: Tourism Market Trends 2004, Europe.

Frequentie: jaarlijks.

9. De economische betekenis van toerisme in Nederland

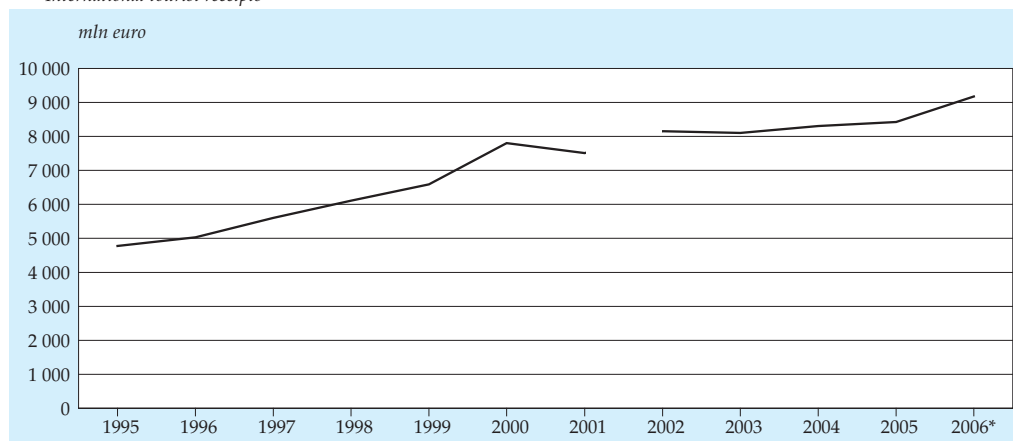
Tabel 9.1
Ontvangsten uit het reisverkeer naar land van herkomst
International tourist receipts by country of residence

	2003	2004	2005	2006*
<i>mln euro</i>				
EU euro-zone	5 112	4 987	5 121	5 592
EU 25 landen	6 597	6 582	6 677	7 263
België	698	731	821	876
Denemarken	82	99	101	123
Duitsland	3 432	3 212	3 200	3 476
Finland	31	36	32	34
Frankrijk	313	372	349	413
Griekenland	24	31	28	33
Groot-Brittannië	1 186	1 278	1 277	1 343
Ierland	73	75	77	84
Italië	248	240	279	284
Luxemburg	29	26	21	24
Oostenrijk	42	46	43	50
Portugal	28	33	33	38
Spanje	194	184	235	280
Zweden	74	77	67	73
Zwitserland	84	94	96	380
Verenigde Staten	539	609	589	386
Canada	59	75	79	103
Japan	91	108	95	92
Overige landen	872	978	996	887
Totaal	8 099	8 306	8 421	9 172

Bron: CBS.

Inlichtingen: NBTC (070) 370 57 05.
 Voornaamste publicatie: CBS / Statline.
 Frequentie: per kwartaal.

9.2 Ontvangsten uit het reisverkeer
International tourist receipts

Bron: De Nederlandsche Bank/CBS.

Tabel 9.3
Kerncijfers Satelliet Rekeningen Toerisme in lopende prijzen

	Eenheid	2001	2002	2003	2004	2005*	2006*
Toeristische indicatoren							
Interne toeristische consumptie ¹⁾	<i>mln euro</i>	29 662	30 675	30 404	30 976	31 814	33 153
Toeristisch BBP	<i>mln euro</i>	14 233	15 098	14 710	14 931	15 437	16 246
% van het totale BBP	%	3,2	3,2	3,1	3,0	3,0	3,0
Toeristische toegevoegde waarde (bruto, basisprijzen) ²⁾	<i>mln euro</i>	11 866	12 651	12 353	12 541	12 972	13 596
% van totale toegevoegde waarde	%	3,0	3,1	2,9	2,9	2,9	2,9
Toeristische banen	<i>x 1 000 banen</i>	378	383	378	374	375	.
% van het totale aantal banen	%	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	.
Toeristisch werkzame personen	<i>x 1 000 personen</i>	336	341	337	334	335	.
% van het totale aantal werkzame personen	%	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	.
Toeristisch arbeidsvolume	<i>x 1 000 vte's</i>	245	245	239	237	237	.
% van het totale arbeidsvolume	%	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	.
Recreatieve bestedingen van ingezetenen	<i>mln euro</i>	29 684	30 879	30 609	30 454	30 861	32 189
% van de totale consumptieve bestedingen van huishoudens	%	13,5	13,5	13,1	12,8	12,6	12,9
Verskillende soorten toeristische consumptie							
<i>mln euro</i>							
Intern toerisme ¹⁾		29 662	30 675	30 404	30 976	31 814	33 153
Inkomend toerisme ²⁾		5 725	6 026	5 921	5 989	6 170	6 426
Binnenlands toerisme ³⁾		19 794	20 385	20 315	20 767	21 301	22 209
bestemming binnenland		16 549	16 951	16 916	17 265	17 649	18 433
bestemming buitenland ⁴⁾		3 245	3 434	3 399	3 502	3 652	3 776
Duurzame recreatiegoederen ⁵⁾		2 631	2 689	2 578	2 643	2 731	2 845
Sociale overdrachten ⁶⁾		1 512	1 575	1 590	1 577	1 612	1 673
Uitgaand toerisme ⁷⁾		13 417	13 889	13 545	12 971	12 963	13 586
<i>waarde-indexcijfers (2001=100)</i>							
Toeristische indicatoren							
Interne toeristische consumptie ¹⁾		100	103,4	102,5	104,4	107,3	111,8
Toeristisch BBP ⁸⁾		100	106,1	103,4	104,9	108,5	114,1
Toeristische toegevoegde waarde (bruto, basisprijzen) ²⁾		100	106,6	104,1	105,7	109,3	114,6
Recreatieve bestedingen van ingezetenen		100	104,0	103,1	102,6	104,0	108,4
Verskillende soorten toeristische consumptie							
Intern toerisme ¹⁾		100	103,4	102,5	104,4	107,3	111,8
Inkomend toerisme ²⁾		100	105,3	103,4	104,6	107,8	112,2
Binnenlands toerisme ³⁾		100	103,0	102,6	104,9	107,6	112,2
bestemming binnenland		100	102,4	102,2	104,3	106,6	111,4
bestemming buitenland ⁴⁾		100	105,8	104,7	107,9	112,5	116,4
Duurzame recreatiegoederen ⁵⁾		100	102,2	98,0	100,5	103,8	108,1
Sociale overdrachten ⁶⁾		100	104,2	105,2	104,3	106,6	110,6
Uitgaand toerisme ⁷⁾		100	103,5	101,0	96,7	96,6	101,3

¹⁾ Intern toerisme is het toerisme van niet-ingezetene en ingezetene bezoekers binnen het economische territorium van Nederland. De interne toeristische consumptie is de som van bestedingen ten behoeve van inkomend toerisme, binnenlands toerisme (inclusief de binnenlandse uitgaven aan reizen met een buitenlandse bestemming), duurzame recreatiegoederen en sociale overdrachten (incl. btw).

²⁾ Inkomend toerisme is het toerisme van niet-ingezetene bezoekers binnen het economische territorium van Nederland (excl. transferpassagiers).

³⁾ Binnenlands toerisme is het toerisme van ingezetene bezoekers binnen het economische territorium van Nederland. Hier wordt alleen de component van het binnenlandse toerisme bedoeld die betrekking heeft op bestemmingen binnen Nederland, omdat de component die betrekking heeft op bestemmingen in het buitenland apart wordt weergegeven.

⁴⁾ Dit betreft het binnenlandse toerisme dat betrekking heeft op bestemmingen in het buitenland (binnenlandse uitgaven aan reizen met een buitenlandse bestemming).

⁵⁾ De duurzame recreatiegoederen zijn duurzame goederen die hoofdzakelijk voor recreatieve doeleinden worden gebruikt (zoals caravans, kampeerspullen en sportartikelen). Deze kunnen herhaaldelijk worden gebruikt en zijn daarom niet eenduidig aan één soort bezoeker of toerisme toe te wijzen.

⁶⁾ Overheidssubsidies leiden er soms toe dat een bezoeker niet de volledige kosten van een dienst op zich neemt (voorbeelden zijn subsidies aan musea, bijstandssubsidies voor recreatieve activiteiten; of studenten OV-kaarten die voor toeristische doeleinden worden gebruikt). In deze gevallen worden de subsidies in de TSA geregistreerd als sociale overdrachten. Daarnaast worden ook de toeristische consumptieve bestedingen van IZWh's (instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens) meegeteld in de sociale overdrachten. Voorbeelden van zulke instellingen zijn sport en hobbyverenigingen.

⁷⁾ Uitgaand toerisme is het toerisme van ingezetene bezoekers buiten het economische territorium van Nederland.

Bron: Satelliet rekeningen Toerisme (SRT).

Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Tabel 9.4
Gebruik van kenmerkende toeristische diensten in Nederland, 2006
Use of characteristic tourism products of the Netherlands, 2006

Diensten	Zakelijke reizigers		Recreatieve toeristen		Overig gebruik ¹⁾
	zonder overnachting	met overnachting	zonder overnachting	met overnachting	
A. Gebruik door niet-ingezetenen	mln euro				
Accommodatiediensten		333		500	
Maaltijd- en drankverstrekking	26	212	114	548	
Passagiersvervoer	7	292	42	852	
Reisbemiddeling en reisorganisatie	0	0	0	1	
Culturele diensten	0	6	13	162	
Sport en overige recreatie	0	0	11	78	
Totaal karakteristieke toeristische diensten	33	843	180	2 141	
B. Gebruik door ingezetenen					
Accommodatiediensten		434		1 262	0
Maaltijd- en drankverstrekking	515	241	6 543	819	0
Passagiersvervoer	316	31	658	50	2 586
Reisbemiddeling en reisorganisatie	9	4	8	16	1 013
Culturele diensten	17	0	1 004	67	1 010
Sport en overige recreatie	19	0	1 918	13	471
Totaal karakteristieke toeristische diensten	876	710	10 131	2 227	5 080
	Niet Ingezetenen		Ingezetenen		Interne toeristische consumptie ²⁾
	mln euro				
Accommodatiediensten	833		1 696		2 529
Maaltijd- en drankverstrekking	900		8 118		9 018
Passagiersvervoer	1 193		3 641		4 834
Reisbemiddeling en reisorganisatie	1		1 050		1 051
Culturele diensten	181		2 098		2 279
Sport en overige recreatie	89		2 421		2 510
Totaal karakteristieke toeristische diensten	3 197		19 024		22 221

¹⁾ Overig gebruik omvat sociale overdrachten en binnenlandse consumptie m.b.t. reizen naar het buitenland.

²⁾ Consumptie van niet-ingezetene en ingezetene bezoekers binnen het economische territorium van Nederland. Merk op dat de hier genoemde Interne Toeristische Consumptie alleen de karakteristieke goederen en diensten omvat, terwijl deze in tabel 9.4 ook de niet-karakteristieke goederen en diensten omvat.

Bron: Tourism Satellite Accounts (TSA).

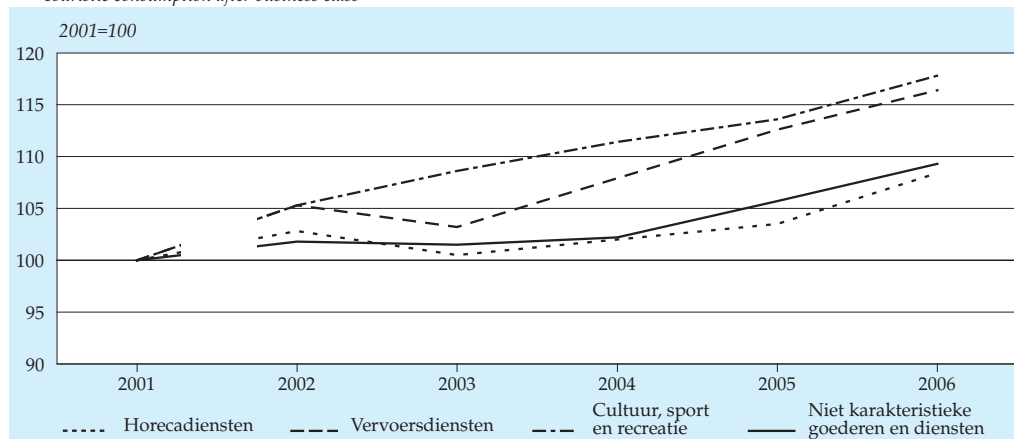
Inlichtingen: CBS (088) 570 70 70.

Tabel 9.5

Toeristische consumptie naar bedrijfsklasse (2001=100)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	%					
Horecadiensten	100	102,8	100,5	102,0	103,5	108,4
Vervoersdiensten	100	105,3	103,2	107,9	112,6	116,4
Cultuur, sport en recreatie	100	105,3	108,6	111,4	113,6	117,8
Niet karakteristieke goederen en diensten	100	101,8	101,5	102,2	105,7	109,3

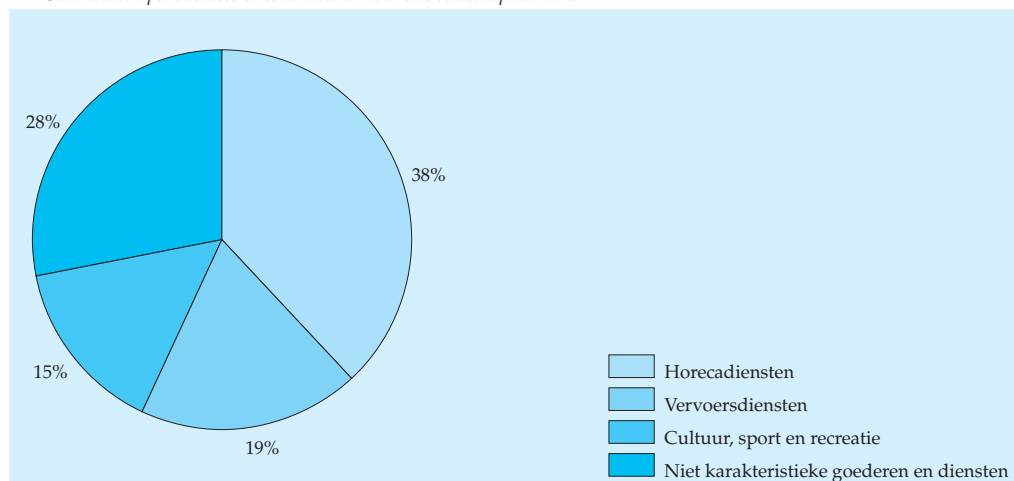
9.6 Toeristische consumptie naar bedrijfsklasse

Touristic consumption after business class

N.B. Trendbreuk in 2002.

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

9.7 Bijdrage bedrijfsklassen aan de Interne Toeristische Consumptie in LP

Contribution per business class to internal touristic consumption in LP

Bron: ContinuVakantieOnderzoek.

Tabel 9.8
Werkgelegenheid in de sector toerisme en recreatie, 31 december 2005*
*Employment in the tourism and recreation sector, December 31st 2005**

SBI-code	Bedrijfsklasse,-subklasse	Banen van werknemers		
		Totaal	Mannen	Vrouwen
x 1 000				
551	Hotels, pensions en conferentie-oorden	43,0	20,3	22,7
552	Kampeerterreinen en overige logiesvormen ¹⁾	14,7	5,6	9,0
553,554	Café's en restaurants	165,5	83,0	82,5
555	Kantines en catering	32,4	11,8	20,6
6010	Passagiersvervoer per spoor ²⁾	35,0	29,1	5,9
6022, 6023	Passagiersvervoer over de weg ³⁾	38,7	28,4	10,3
61102, 61204	Passagiersvervoer over water	3,1	2,3	0,8
620	Passagiersvervoer door de lucht	x	x	x
632	Dienstverlening voor het (personen)vervoer	x	x	x
633	Reisorganisatie en -bemiddeling; informatieverstrekking voor toerisme	21,1	5,0	16,2
711,712	Verhuur van personenauto's en andere transportmiddelen ⁴⁾	7,2	5,1	2,1
9231	Beoefening van kunst	8,6	4,5	4,0
9232	Theaters e.d.; dienstverlening voor kunstbeoefening	10,1	5,6	4,6
9252	Kunstgalerieën en -expositieruimten, musea en monumentenzorg	5,5	2,5	3,0
9253	Dieren- en plantentuinen; natuurbehoud	3,8	2,3	1,5
926	Sport	41,6	22,7	18,9
9233,927	Recreatie	15,7	8,6	7,0
** 5)	Overige ⁵⁾	16,1	8,3	7,7

CBS: Statistiek Werkgelegenheid en lonen.

¹⁾ Jeugdherbergen, kampeertreinen, vakantiehuisjes, -bungalowparken enz.

²⁾ Inclusief openbaar personenvervoer over de weg.

³⁾ Exclusief openbaar personenvervoer over de weg.

⁴⁾ Inclusief verhuur van vrachtauto's, schepen voor beroepsvaart (niet voor pleziervaart) en vliegtuigen.

⁵⁾ **: 71402 Overig: Verhuur van sport- en recreatie-artikelen,
71405 Verhuur van overige roerende goederen (niet videotheken, verhuur van leesportefeuilles, kleding, huisraad),
7481 Fotografie en ontwikkelen van foto's en films,
74872 Organiseren van beurzen, tentoonstellingen e.d.,
9305 Overige dienstverlening, n.e.g.: dierenasielen, sexindustrie, gidsen, paragnosten, enz.

Externe bronnen en relevante organisaties

Algemeen of meerdere terreinen omvattend

Internationaal

Eurostat
Bâtiment Jean Monnet
Rue Alcide de Gasperi
L-2920 Luxemburg
Luxemburg
Tel. 00 - 352 - 4301-33444
Fax 00 - 352 - 4301-35349
<http://europa.eu.int/comm/eurostat>
estat-infodesk@cec.eu.int

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)
Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)
2, rue André-Pascal
75775 Paris Cedex 16
Frankrijk
Tel. 00 - 33 - 1 - 45 24 82 00
Fax 00 - 33 - 1 - 45 24 85 00
<http://www.oecd.org>

World Tourism Organization (WTO-OMT)
Capitán Haya, 42
28020 Madrid
Spanje
Tel. 00 - 34 - 91 - 5 67 81 00
Fax 00 - 34 - 91 - 57 13 733
<http://www.world-tourism.org>
omt@world-tourism.org

World Tourism and Travel Council (WTTC)
1-2 Queen Victoria Terrace
Sovereign Court
London E1W 3HA
Verenigd Koninkrijk
Tel. 00 - 44 - 870 727 9882
Fax 00 - 44 - 870 728 9882
www.wttc.org
enquiries@wttc.org

Nationaal

Sociaal en Cultureel Planbureau
Parnassusplein 5
Postbus 16164
2500 BD 's-Gravenhage
Tel. (070) 340 70 00
fax (070) 340 70 44
<http://www.scp.nl>

Stichting Recreatie
Raamweg 19
2596 HL 's-Gravenhage
Tel. (070) 427 54 54
Fax (070) 427 54 13
<http://www.stichtingrecreatie.nl>
secretariaat@kicrecreatie.agro.nl

Toerisme en recreatie

Algemeen Nederlands Verbond van Reisondernemingen (ANVR)
Rijnzathe 8d
Postbus 55
3454 ZH De Meern
Tel. (030) 669 70 33
Fax (030) 669 70 34
<http://www.anvr.nl>

Alterra
Afdeling Ecosystemen, of Afdeling Landschap
Droevendaalsesteeg 3
Postbus 47
6700 AA Wageningen
Tel. (0317) 47 47 00
Fax (0317) 419 000
<http://www.alterra.nl>
info@alterra.nl

ANWB Afdeling Toerisme en recreatie
Wassenaarseweg 220
Postbus 93200
2509 BA 's-Gravenhage
Tel. (070) 314 71 47
Fax (070) 314 69 69
<http://www.anwb.nl>

Bedrijfschap Horeca en Catering
Baron de Coubertinlaan 6
Postbus 121
2700 AC Zoetermeer
Tel. (079) 368 07 07
Fax (079) 361 73 12
<http://www.kenniscentrumhoreca.nl>
info@kenniscentrumhoreca.nl

Koninklijk Horeca Nederland (KHN)
Pelmolenlaan 10
Postbus 566
3440 AN Woerden
Tel. (0348) 48 94 89
Fax (0348) 48 94 00
www.kon-horeca.nl
info@horeca.org

Ministerie van Economische Zaken
Directie Ruimtelijk Economisch Beleid
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage
Tel. (070) 379 89 11
Fax (070) 347 40 81
<http://www.minez.nl>
ezinfo@postbus51.nl

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Directie Groene Ruimte en Recreatie
Bezuidenhoutseweg 73
Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage
Tel. (070) 378 68 68
Fax (070) 378 61 00
<http://www.minlnv.nl>

Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme (NRIT)
Paardeweide 5d
4824 EH Breda
Tel. (076) 542 06 00
Fax (076) 542 07 20
<http://www.nrit.nl>
info@nrit.nl

Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen
Vlietweg 15
Postbus 458
2260 MG Leidschendam
Tel. (070) 370 57 05
Fax (070) 320 16 54
<http://www.holland.com>

Vereniging van Recreatie Ondernemers in Nederland (Recron)
Hoofdstraat 82
Postbus 102
3970 AC Driebergen
Tel. (0343) 52 47 00
Fax (0343) 52 47 01
<http://www.recron.nl/>
info@recron.nl

Sport en recreatie-instellingen

Hiswa Vereniging
Hoofdstraat 82
Postbus 102
3970 AC Driebergen-Rijsenburg
Tel. (0343) 52 47 24
Fax (0343) 52 47 25
<http://www.hiswa.nl/vereniging>
hiswa@hiswa.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Sport
Parnassusplein 5
Postbus 20350
2500 EJ 's-Gravenhage
Tel. (070) 340 79 11
Fax (070) 340 78 34
<http://www.minvws.nl>

Nederlands Olympisch Comité en de Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF)
Papendallaan 60
Postbus 302
6800 AH Arnhem
Tel. (026) 483 44 00
Fax (026) 482 12 45
<http://www.sport.nl>
info@noc-nsf.nl

Toelichting op enkele gebruikte begrippen en onderzoeken

Begrippen

Bestedingen van huishoudens

Bestedingen van huishoudens bestaan uit de waarden van goederen en diensten die in de onderzoeksperiode door ingezeten huishoudens zijn aangeschaft (totale aankoopprijs) in Nederland of in het buitenland ter bevrediging van individuele behoeften of wensen (niet-productieve doeleinden). Daartoe behoren ook de aan consumptie gerelateerde overdrachten aan de overheid en aan instellingen zonder winstoogmerk. Betalingen die al in mindering zijn gebracht op het inkomen (bijv. premie ziektekostenverzekeringen en alimentatie) worden niet tot de bestedingen gerekend. Uitgaven in de spaar- en beleggingsfeer zijn ook geen onderdeel van de bestedingen. Verder worden ook de hypotheeklasten en de aanschaf van de eigen woning niet tot de bestedingen gerekend; bij eigenaars-bewoners behoort in plaats daarvan wel de (bruto) huurwaarde van de eigen woning tot de bestedingen. De bruto huurwaarde is de huur die verschuldigd zou zijn als de betreffende woning zou worden gehuurd. De definitie van huurwaarde is m.i.v. het BudgetOnderzoek 2000 gewijzigd (zie hieronder).

De bestedingen zijn ingedeeld naar functie: goederen en diensten die in een bepaalde behoefte voorzien, zijn in dezelfde groep ingedeeld. Zo zijn bijv. bestedingen aan benzine ingedeeld bij verkeer en vervoer en bestedingen aan huur bij woning. In budgetonderzoeken worden de bestedingen aan bepaalde categorieën goederen en diensten systematisch onderschat. Voorbeelden hiervan zijn de categorieën horeca, vermaak, alcoholica en tabakswaaren.

In 2000 is in het Budgetonderzoek de component 'huurwaarde van de woning' in de bestedingen veranderd. Hiervoor werd in de jaren '90 uitgegaan van taxaties van makelaars. Met ingang van 2000 wordt bij de raming van de huurwaarde van de woning aangesloten bij de methode van Nationale Rekeningen waarbij wordt uitgegaan van de huur van een vergelijkbare huurwoning volgens een negental kenmerken. Voor meer details hierover wordt verwezen naar de toelichting in de CBS Database StatLine: [www.cbs.nl/StatLine/ Arbeid, Bevolking, inkomensbron](http://www.cbs.nl/StatLine/Arbeid_Bevolking_inkomensbron).

Bestemming

Bij vakanties is het land waar men het grootste aantal overnachtingen heeft doorgebracht aangemerkt als het vakantieland. Bij de binnenlandse vakanties is de bestemming met behulp van gemeentecodes vastgelegd. Bij de buitenlandse vakanties zijn alle landen op de wereld afzonderlijk gecodeerd en is binnen een aantal landen onderscheid gemaakt naar toeristengebied. Bij een gelijk aantal overnachtingen op

meerdere plaatsen is die locatie genoteerd, welke het verst van de woonplaats van de respondent ligt.

Bij dagtochten is de bestemming de plaats waar men is geweest of, indien meerdere plaatsen zijn aangedaan, de plaats die het verst van het vertrekadres ligt. Wanneer een respondent geen plaatsnaam kon noemen is gevraagd naar de provincie.

Dagtocht

Iedere recreatieve activiteit waarvoor men ten minste twee uur van huis is, zonder dat daarbij een overnachting plaatsvindt.

Tot dagtochten worden gerekend: uitstapjes vanuit de eigen woning, school, kantoor of fabriek, en uitstapjes vanuit de woning van familie, kennissen of vrienden – waar men al dan niet logeert – indien deze zelf aanwezig zijn. Tot dagtochten worden niet gerekend: bezoek aan familie, kennissen of vrienden, en uitstapjes vanuit een vakantieadres: hotel, pension, recreatiebungalow, camping, tweede woning, (sta)caravan, ‘geruilde’ woning e.d.

Een dagtocht kan bestaan uit maximaal drie opeenvolgende recreatieve activiteiten, bijv. museumbezoek, een rondvaart maken, uit eten. Als tijdens een dagtocht meer dan één activiteit is ondernomen, wordt de activiteit die het langste heeft geduurd als de belangrijkste aangemerkt.

Iedere ‘dagtocht’ staat voor één dagrecreant. Als een gezin van vier personen gezamenlijk een dagje naar een attractiepark gaat, dan zijn dat vier dagtochten.

Duur van de dagtocht

De duur van dagtochten is berekend met behulp van de door de respondent opgegeven vertrek- en terugkomsttijden. Een dagtocht duurt minimaal twee uur.

Gast

Voor de hoofdstukken 4 en 5:

Een gast is een bezoeker die één of meer nachten achtereenvolgend in een logiesaccommodatie verblijft.

Navolgende personen tellen niet mee voor de statistiek logiesaccommodaties:

- Vaste gasten, d.w.z. bezoekers die meer dan twee maanden in een hotel of pension verblijven.
- Bezoekers die een vaste standplaats op een kampeerterrein of een huisje voor langer dan twee maanden hebben gehuurd.
- Asielzoekers, ook niet als ze korter dan twee maanden in een accommodatie verblijven.

Per maand worden de in die maand vertrokken gasten waargenomen, ongeacht in welke maand de gast aangekomen is. Het is mogelijk dat een persoon twee of meerdere malen in een maand in dezelfde accommodatie of in verschillende accommodaties als gast wordt geteld.

Georganiseerde reis

Een reis in het kader van een vakantie waarbij logies en/of vervoer geboekt zijn bij:

- een reisbureau of ANWB-kantoor;
- een bank, warenhuis, postkantoor, VVV-kantoor, vakantieboekingscentrale van de VVV;
- een boekingscentrale van een hotel- of bungalowketen;
- rechtstreeks bij een reisorganisatie (vervoersmaatschappij, accommodatieverschaffer of andere bemiddelende instantie).

Groepsaccommodatie

Voor hoofdstuk 5:

Een accommodatie met ten minste 20 slaappleatsen die logies overwegend aan personen in groepsverband (geen gezinsverband zijnde) verstrekt, met slaapgelegenheid in kamers, zalen, huisjes, tenthuisjes, appartementen en/of tenten, die gasten mogelijk met 'vreemden' moeten delen. Tot groepsaccommodaties worden gerekend: kampeerboerderijen, vakantiehuizen, kindervakantiehuizen, scoutinghuizen, natuurvriendenhuisen, tentenkampen en logiesaccommodaties behorende tot watersportcentra en maneges.

Hotel

Voor de hoofdstukken 4 en 5:

Een accommodatie met slaappleatsen voor logiesverstrekking in overwegend één- en tweepersoons-kamers tegen boeking per nacht, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten en aan passanten. Hierbij is een gast iemand die overnacht in de accommodatie, en een passant iemand die niet blijft overnachten. Ook appartementen met hoteldienstverlening behoren hiertoe.

Hoteldienstverlening

Dit is het gedurende het verblijf schoonhouden van kamers en opmaken van bedden. Verder kunnen nog andere diensten ter beschikking worden gesteld zoals receptie, room- en telefoonservice.

Huisjescomplex (of huisjesterrein)

Dit is een complex met slaappleatsen, bestaande uit een aantal zomerhuisjes, (vakantie)bungalows of (vakantie)appartementen, die hoofdzakelijk voor verhuur door de exploitant of beheerder van het complex beschikbaar zijn. Als bungalow of zomerhuisje worden in dit verband ook appartementen zonder hoteldienstverlening beschouwd, die vaak deel uitmaken van een groter gebouw.

Niet als huisjescomplexen worden beschouwd:

- complexen tweede woningen waarvan de individuele woningen in eigendom zijn van afzonderlijke particulieren en die niet hoofdzakelijk beschikbaar zijn voor verhuur door de exploitant van het complex;

- complexen appartementen die verhuurd worden met hoteldienstverlening; deze worden beschouwd als (appartementen)hotel.

Jeugdaccommodatie

Voor hoofdstuk 5:

Als zodanig worden beschouwd jeugdhôtels en jeugdherbergen.

Jeugdherberg

Een accommodatie met ten minste vijf slaapplaatsen voor overwegend jeugdige gasten, met slaapgelegenheid in kamers en/of zalen die men mogelijk met 'vreemden' moet delen.

Jeugdhôtel

Hotel met ten minste vijf slaapplaatsen voor overwegend jeugdige gasten, met slaapgelegenheid die men niet met 'vreemden' hoeft te delen.

Kampeerterrein

Voor hoofdstuk 5:

Terrein of een deel van een terrein met ten minste 20 toeristische slaapplaatsen en met wasgelegenheid en toiletten, waarop kan worden overnacht in tenten, toercaravans, kampeerauto's, stacaravans, tenthuisjes of trekkershutten.

Korte vakantie

Verblijf buiten de eigen woning voor ontspanning of plezier met ten minste één en ten hoogste drie opeenvolgende overnachtingen. Het gaat daarbij zowel om binnen- als buitenlandse vakanties. Ook het logeren bij familie, vrienden of kennissen in het buitenland valt onder het begrip vakantie. Een verblijf bij familie, vrienden of kennissen in Nederland telt echter niet mee, tenzij de bewoners de hele tijd of de meeste dagen afwezig waren.

Lange vakantie

Verblijf buiten de eigen woning voor ontspanning of plezier met ten minste vier opeenvolgende overnachtingen. Het gaat daarbij zowel om binnen- als buitenlandse vakanties. Ook het logeren bij familie, vrienden of kennissen in het buitenland valt onder het begrip vakantie. Een verblijf bij familie, vrienden of kennissen in Nederland telt echter niet mee, tenzij de bewoners de hele tijd of de meeste dagen afwezig waren.

Logiesaccommodatie

Voor de hoofdstukken 4 en 5:

Een ruimte, zowel overdekt als in de open lucht, die bestemd, ingericht en in gebruik is voor het tegen betaling overnachten door gasten. Een accommodatie kan meerdere logiesvormen aanbieden. In deze publicatie worden als logiesaccommodatie

aangemerkt: hotels en pensions, jeugdaccommodaties (jeugdhotels en jeugdherbergen), groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeerterreinen en mengvormen van deze accommodaties.

Mengvormen. In de praktijk komen de hierboven vermelde logiesvormen vaak in combinatie voor. Wordt een combinatie aangetroffen van hotel/pension met een andere logiesvorm, waarbij de slaappleatscapaciteit in beide sectoren boven de gestelde waarnemingsgrens ligt, dan wordt de accommodatie beschouwd en behandeld als twee accommodaties. Bij een mengvorm van kampeerterreinen, huisjescomplexen en/of groepsaccommodaties worden alleen die onderdelen waargenomen die boven de waarnemingsgrens liggen.

Logiesvorm

Voor de hoofdstukken 1, 2 en 3:

Als van meerdere logiesvormen gebruik is gemaakt, wordt die vorm genoteerd waarin de meeste nachten zijn doorgebracht.

Bij de Seizoenrecreatieve logiesvormen zijn ondergebracht: een zomerhuisje, vakantiebungalow, tweede woning, stacaravan, kajuitboot of volkstuinthuisje of boot in het bezit van het huishouden en een eigen tent, bungalowtent, tourcaravan, vouwcaravan of vouwwagen of tent op een vaste seizoen- of jaarplaats.

Onder toeristische logiesvormen worden verstaan:

- Woning van familie, vrienden of kennissen,
- Woning van een andere particulier,
- Hotel,
- Pension, bed & breakfast,
- Appartement,
- Zomerhuisje, vakantiebungalow (gehuurd),
- Tent, bungalowtent,
- Caravan, vouwwagen, camper,
- Boot (cruiseschip en gehuurde zeilboot of motorjacht),
- Jeugdherberg of andere groepsaccommodatie,
- Overige logiesvormen.

Niet-georganiseerde reis

Een vakantiereis waarbij men:

- het logies rechtstreeks bij de eigenaar boekte;
- of zonder te reserveren op pad ging;
- of op een vaste seizoen- of jaarplaats verbleef;
- of in een eigen recreatief onderkomen verbleef.

Overnachting (of nacht)

Elke nacht die een gast doorbrengt in een logiesaccommodatie, voor zover dit er geen is van een vaste gast in een hotel of pension of van een vaste huurder van een huisje of vaste standplaats op een kampeerterrein.

Participatie, deelname

Het aandeel van de bevolking (of een categorie daaruit) dat in de periode waarop de analyse betrekking heeft ten minste eenmaal een vakantie heeft doorgebracht.

Passant

Een passant (in een hotel) overnacht niet.

Pension

Een accommodatie met tenminste vijf slaapplaatsen voor logiesverstrekking in overwegend één- en tweepersoonskamers tegen boeking anders dan per nacht, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten doch niet aan passanten. Hierbij is een gast iemand die overnacht in de accommodatie, en een passant iemand die niet blijft overnachten.

Recreatieve activiteiten (Dagrecreatie)

Dit zijn alle activiteiten die iemand voor zijn plezier onderneemt. Bijvoorbeeld: een dagje naar het strand of pretpark, wandelen, sporten, bezoek aan museum, theater of café, een rondvaart, de wekelijkse zangavond, uit eten gaan, winkelen voor het plezier.

Reisverkeer

Met ingang van 2002 worden financiële gegevens met betrekking tot inkomend en uitgaand reisverkeer niet meer samengesteld door De Nederlandsche Bank, maar door het CBS. Elk kwartaal publiceert het CBS voortaan in Statline cijfers over de invoer resp. de uitvoer van reisverkeersdiensten van Nederland uit/naar de belangrijkste partnerlanden, verbijzonderd naar privé dan wel zakelijk verkeer. Het onderdeel reisverkeer binnen de diensten verschilt van de meeste internationale diensten omdat de consument het kenmerkende karakter geeft aan het reisverkeer. De consument (of de reiziger) gaat naar een andere economie om goederen en/of diensten te verkrijgen. Daarom is reisverkeer, in afwijking van de meeste overige diensten, geen specifiek product, maar veel meer een scala van goederen en diensten die de reiziger in het buitenland gebruikt. Het uitgaande reisverkeer is de invoer van de dienst: de Nederlandse reiziger in het buitenland. Het inkomende reisverkeer is de uitvoer van de dienst: de buitenlandse reiziger in Nederland.

Een *reiziger* is een individu dat korter dan een jaar verblijft in een land waarvan hij/zij geen ingezetene is.

Reisverkeer omvat alle goederen en diensten die tijdens het reisverblijf zijn verkregen. De meest voorkomende goederen en diensten zijn logies, voedingsmiddelen, drank, amusement en vervoer binnen de bezochte landen, en cadeaus, souvenirs en andere artikelen die aangekocht zijn voor het eigen gebruik van de reiziger en die meegenomen worden uit het bezochte land. Uitgesloten is internationaal passagiersvervoer, een onderdeel van vervoersdiensten. Vakantiegevers betalen vaak één prijs voor de gehele reis en kunnen vaak geen onderscheid maken tussen accommodatie-uitgaven en transportuitgaven. In overleg met de reisbranche heeft het CBS hiervoor correctiefactoren gekwantificeerd.

Inkomend reisverkeer

Een eigen bron over het niveau van de bestedingen van buitenlanders in Nederland is nog niet voorhanden. Het CBS baseert zich daarom nog op de cijfers van De Nederlandsche Bank. Deze cijfers over 2001 zijn voor de jaren vanaf 2002 geëxtrapoleerd aan de hand van gegevens uit de Statistiek Logiesaccommodaties en de waardemutaties van privé-bestedingen van buitenlanders in Nederland volgens Nationale Rekeningen.

Seizoen

Bij het Continu Vakantie Onderzoek omvat de zomerperiode 22 weken in de maanden mei–september. De winterperiode omvat de overige 30 weken.

Winterperiode: oktober–april van het jaar daaropvolgend

Zomerperiode: mei–oktober

De dag waarop een vakantie begint is bepalend voor de toedeling aan een bepaald seizoen.

Voor het onderzoek Dagrecreatie is de volgende indeling gebruikt:

Winter: december 2005–februari 2006;

Voorjaar: maart 2006–mei 2006;

Zomer: juni 2006–augustus 2006;

Herfst: september 2006–november 2006.

Slaapplaats

Ieder bed of andere ruimte in een logiesaccommodatie waar één persoon kan slapen. Tweepersoons-bedden worden als twee slaapplaatsen geteld. Bijzetbedden in hotels worden niet meegeteld; bedden in dependances wel. Op kampeerterreinen telt een standplaats voor vijf slaapplaatsen. Vast verhuurde standplaatsen en vast verhuurde huisjes worden niet meegeteld.

Slaapplaatsbezettingsgraad

Voor hoofdstuk 5:

Dit is het aantal overnachtingen in een bepaalde periode gedeeld door het product van het aantal slaapplaatsen en het aantal dagen van de betreffende periode (bruto slaapplaatsbezettingsgraad). De netto bezettingsgraad gaat uit van de capaciteit in accommodaties die op dat moment geopend zijn voor gasten. Een voorbeeld:

Stel dat het aantal overnachtingen in januari, februari en maart respectievelijk 1 000, 1 200 en 1 800 bedraagt en het aantal slaapplaatsen in de geopende accommodaties respectievelijk 100, 120 en 150, dan is de netto bezettingsgraad in het eerste kwartaal $0,36 (= (1\,000 + 1\,200 + 1\,800) / (31 \times 100 + 28 \times 120 + 31 \times 150))$, uitgedrukt als percentage: 36%.

Bij het gebruik van de aldus berekende bezettingsgraad dient men zich te realiseren dat:

- de kamer-, huisjes- en standplaatsbezetting veelal aanmerkelijk hoger is dan de slaapplaats-bezetting, omdat meestal niet alle slaapplaatsen van deze verblijfs-eenheden bezet worden.
- bezetting door vaste gasten in hotels en pensions niet inbegrepen is.

Alleen de netto slaapplaatsbezettingsgraad wordt gepubliceerd.

Sterindeling

In 2005 is het Bedrijfschap Horeca gestart met een herwaardering van de sterindeling volgens de Benelux. Deze overgang heeft in het bijzonder in 2006 plaatsgevonden.

De indeling die het CBS hanteert in de statistiek logiesaccommodaties, is de indeling zoals de accommodatie deze hanteert dat jaar. Dit heeft tot gevolg dat de cijfers naar ster in 2006 zowel bedrijven volgens de oude (Benelux) als de nieuwe (nationale) indeling in zich hebben. Dien ten gevolge zijn cijfers naar sterindeling van 2006 en daarvoor niet volledig vergelijkbaar.

Toerisme

De activiteiten van personen die reizen naar en verblijven op plaatsen buiten hun normale omgeving, voor niet langer dan een (aaneengesloten) jaar, om redenen van vrijetijdsbesteding, zaken en andere doeleinden die niet zijn verbonden met het uitoefenen van activiteiten die worden beloond vanuit de plaats die wordt bezocht.

Buitenlanders die in Nederland komen werken en betaald worden door mensen, organisaties of bedrijven in Nederland tellen dus niet mee als toerist. Zakelijke reizigers op dienstreis of congres tellen wel mee. Binnenlandse reizigers die forensen, vracht vervoeren, of als verkoper reizen tellen niet mee. Verder kunnen we eendaagse (of dag-) en meerdaagse toeristen onderscheiden.

De normale omgeving van een persoon is de directe nabijheid van zijn of haar huis en plaats van werk of studie en andere plaatsen die regelmatig worden bezocht.

Toelichting: deze definitie is weliswaar internationaal geaccepteerd, maar erg algemeen. Elk land vult het anders in met frequentie / tijd en/of afstandscriteria. In Nederland hanteren wij twee criteria waaraan samen moet zijn voldaan: bezoeken die 1) langer duren dan twee uur en 2) gedaan zijn vanuit een recreatief toeristisch of zakelijk toeristisch motief zijn bezoeken buiten de normale omgeving en dus toeristisch.

Toeristische logiesvorm

Zie onder: Logiesvorm.

Toeristische slaappleats

Slaappleats in een toeristische logiesvorm

Toeristische vakantie

Vakantie waarbij voornamelijk van toeristische logiesvormen gebruik is gemaakt.

Uitgaven

Zie: Bestedingen, en Vakantie-uitgaven

Vakantieduur

De vakantieduur omvat de totale duur in dagen van een vakantie, inclusief de dag van vertrek en van terugkeer.

Vakantieganger

Een persoon die een lange of korte vakantie doorbrengt. Achter iedere vakantie staat één vakantieganger.

Vakantieland

Het land waar men het grootste aantal overnachtingen heeft doorgebracht.

Vakantie-uitgaven

Dit zijn de specifieke kosten, die gemaakt zijn voor de vakantie zelf, dat wil zeggen reiskosten, verblijfkosten, uitgaven aan voeding en overige kosten die rechtstreeks verband houden met de vakantie zoals verzekeringen, entrees, souvenirs, foto- en filmmateriaal. De uitgaven aan duurzame recreatiegoederen, zoals caravan, tent, boot, kampeeruitrusting en dergelijke zijn buiten beschouwing gelaten, omdat ze niet aan één vakantie kunnen worden toegerekend. Dit geldt ook voor de huur van een vaste stand- of ligplaats, die eveneens voor een onbekend aantal vakanties wordt benut.

Als een respondent de vakantie-uitgaven niet meer wist, is gevraagd om dit aan de hand van een gedetailleerde klassenindeling zo goed mogelijk te schatten. Achteraf is bij deze vakanties voor de berekening van de gemiddelde uitgaven uitgegaan van het klassemidden van de aangegeven categorie.

Vaste gast

Bezoeker die meer dan twee maanden in een hotel of pension verblijft.

Vervoermiddel

Bij het Continu Vakantie Onderzoek is uitsluitend gevraagd naar het vervoermiddel waarmee op de heenreis de langste afstand werd afgelegd.

Bij de indeling naar vervoermiddelen zijn in de categorie 'boot' zeilboten, motorjachten en schepen voor zee- of riviercruises ondergebracht. Veerboten en ferry's zijn als een afzonderlijke categorie vermeld of bij de 'overige vervoermiddelen' ondergebracht.

Werkgelegenheid

Voor een inzicht in de werkgelegenheid in de sector Toerisme en recreatie is tabel 9.8 samengesteld. De gegevens komen uit de Enquête Werkgelegenheid en Lonen (EWL). Met de EWL wordt informatie verzameld over het niveau, de ontwikkeling en de verdeling van het aantal banen, de verdiende lonen en de arbeidsduur van werknemers.

In de CBS-database Statline zijn gedetailleerde gegevens beschikbaar over de economische activiteit van de werknemers. Uit deze gegevens is een selectie gemaakt van bedrijfsklassen en -subklassen op geleide van richtlijnen van de Tourism Satellite Accounts van de Europese Unie. Dat heeft geleid tot de indeling van de voorkolom van tabel 9.8.

Werknemers zijn mensen die arbeid verrichten tegen loon of salaris. Omdat een werknemer bij meerdere bedrijven kan werken, hebben de uitkomsten betrekking op het totaal aantal *banen van werknemers* (en niet op het aantal werknemers). In deze aantallen banen tellen alle banen mee, ongeacht hun arbeidsduur. Ook directeurs die tevens grootaandeelhouder zijn worden meegeteld.

Niet meegeteld worden zelfstandige ondernemers. Daarom geven de cijfers niet de totale werkgelegenheid weer.

Op grond van de regels m.b.t. geheimhouding van gegevens van afzonderlijke bedrijven zijn er geen cijfers over het aantal banen in het passagiersvervoer door de lucht en in de dienstverlening voor het (personen)vervoer.

Onderzoeken

In 'Toerisme en recreatie in cijfers' wordt gebruik gemaakt van cijfermateriaal uit verscheidene bronnen. Dit leidt soms tot verschillen in uitkomsten over hetzelfde onderwerp. Zo geven zowel de statistiek over het onderdeel reisverkeer van de betalingsbalans als de statistiek Inkomend Toerisme informatie over de bestedingen van de buitenlandse toeristen in Nederland. Dit laatste cijfer slaat op de buitenlandse toeristen die overnachten in Nederlandse logiesaccommodaties. Het cijfer van het inkomend reisverkeer bevat ook de bestedingen van andere categorieën buitenlandse toeristen zoals de bestedingen van niet-ingezetenen in het bezit van een tweede woning of een boot, van buitenlandse passagiers op cruises en andere boottochten, van bezoek aan familie en vrienden door de buitenlandse toerist en van de buitenlandse toerist op doortocht. Definitieverschillen en verschillen in populatieafbakening en methoden van onderzoek verklaren in belangrijke mate de optredende variatie in uitkomsten. Dit geldt eveneens voor de cijfers over overnachtingen in logiesaccommodaties in Nederland van het Continu Vakantie Onderzoek en die van de Statistiek logiesaccommodaties.

Nauwkeurigheid

Omdat dit boekje een globaal beeld wil geven is de nauwkeurigheid vaak op het niveau van tienduizendtallen, waarbij als teleenheden '*x 1 000*' wordt vermeld. In andere publicaties worden nauwkeuriger cijfers over dezelfde onderwerpen verstrekt.

Het Continu Vakantie Onderzoek 2006

Doel van het onderzoek

Het Continu Vakantie Onderzoek (CVO) heeft tot doel om informatie te verstrekken over de lange en korte vakanties van Nederlanders.

Vanaf 2002 is het Continu Vakantie Onderzoek opnieuw opgezet. Een gevolg daarvan is dat de uitkomsten vanaf het vakantiejaar 2002 niet goed te vergelijken zijn met die van voorgaande onderzoeken. Het verschil met voorgaande jaren wordt onder meer veroorzaakt door een verruiming van de vakantiedefinitie. Zo worden vanaf

2002 ook de vakanties bij familie, vrienden of kennissen in het buitenland meegemeld. Daarnaast is ten opzichte van de vorige opzet de begindatum van het vakantiejaar twee maanden naar voren gehaald. Het verslagjaar 2002 begon daardoor op 1 oktober 2001.

Door wijzigingen in de vragenlijst is ook de indeling van enkele kenmerken van de vakanties en vakantiegangers aangepast, waardoor ook een verschil met de oude opzet ontstond. Een ander punt van verschil is de methode van waarneming. Bij het vernieuwde CVO wordt gebruik gemaakt van [Capi@Home](#). De vragenlijsten worden daarbij via een eigen pc ingevuld en via een modem naar TNS-NIPO verzonden. In het vorige CVO vond de waarneming via een schriftelijke enquête plaats.

Het CVO wordt jaarlijks gehouden onder een steekproef van netto circa 6 500 à 7 000 personen. Ten opzicht van de CVO's t/m 2001 betekent dit bijna een verdubbeling, waardoor de betrouwbaarheid in gunstige zin is beïnvloed. Bij de interpretatie van de uitkomsten moet men er echter rekening mee houden dat een steekproef niet altijd exacte uitkomsten oplevert, maar dat de uitkomsten statistische marges kennen. De grootte daarvan is mede afhankelijk van het aantal personen of vakanties in de onderscheiden categorieën waar de uitkomsten betrekking op hebben. Voor meer informatie hierover kunt u de publicatie 'Vakanties van Nederlanders' raadplegen.

Onderzoek Dagrecreatie 2001/'02

Het Onderzoek Dagrecreatie heeft tot doel een beeld te schetsen van de dagrecreatie in Nederland in al zijn facetten. Daartoe is een telefonische enquête gehouden onder een steekproef van de bevolking van Nederland. Het onderzoek bestaat uit twee onderdelen. Eerst vindt de werving plaats. Tijdens dit vraaggesprek wordt aan de personen in de steekproef gevraagd of ze gedurende twee weken willen bijhouden welke dagtochten ze hebben gemaakt. Als ze hiertoe bereid zijn wordt het vraaggesprek voortgezet met algemene vragen over hun deelname aan recreatieactiviteiten en over hun achtergrondkenmerken. Het tweede deel van het onderzoek bestaat uit twee peilingen van de ondernomen dagtochten. Per dagtocht worden gegevens verzameld over datum en tijd, vertrekplaats en bestemming, activiteiten, reisgezelschap, vervoer en uitgaven. De dagtochten die worden gemaakt vanaf een vakantiebestemming vallen buiten het onderzoek.

De *doelpopulatie* voor het Onderzoek Dagrecreatie is de populatie van alle personen in Nederland, ongeacht de leeftijd, waarbij de bevolking in institutionele huishoudens (verzorgingshuizen, verpleeghuizen, gevangenissen e.d.) niet wordt waargenomen. Het onderzoek heeft plaats gevonden gedurende een jaar, van december 2001 tot en met november 2002. Iedere twee weken werd een nieuwe groep personen benaderd. Iedere maand werd voor twee groepen tegelijk een steekproef van personen uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) getrokken, die voldoende groot is om uiteindelijk de gewenste respons te bereiken. Bij het bepalen van de grootte van de te trekken steekproef is o.a. rekening gehouden met uitval door non-response en uitval doordat geen telefoonnummers gevonden werden van personen (geheim nummer, mobiel nummer). Het totale aantal benaderde personen

bedraagt 26 500 personen. Bij de werving hebben 13 500 personen de vragen beantwoord. Aan deze mensen is gevraagd om gedurende twee weken bij te houden welke dagtochten ze hebben ondernomen. Bijna 12 000 mensen hebben dat inderdaad gedaan. Van hen hebben 9 000 daadwerkelijk een of meer dagtochten ondernomen in de desbetreffende twee weken en daarover gerapporteerd. Als de persoon in de steekproef jonger was dan 12 jaar werden de vragen namens het kind beantwoord door een ouder of verzorger van het kind. Kinderen ouder dan 12 maar jonger dan 16 jaar mochten desgewenst de vragen zelf beantwoorden of dit door een ouder of verzorger laten doen.

Populatie-schatting

Bij de ophoging van de uitkomsten van de steekproef naar de hele bevolking wordt de verdeling van personen naar leeftijd en geslacht, stedelijkheid en grootte van het huishouden aangepast aan die van de bevolking. De herweging vindt voor ieder van de 24 groepen plaats. Op die manier vindt een correctie plaats voor de lagere respons tijdens de vakantiemaanden.

Nauwkeurigheid

Het onderzoek betreft een steekproef. De uitkomsten kennen daarom nauwkeurigheidsmarges. Bij de interpretatie van de uitkomsten dient hiermee rekening te worden gehouden.

Vergelijkbaarheid met voorgaande onderzoeken

De resultaten van het Onderzoek Dagrecreatie 2002 zijn vergelijkbaar met die van voorgaande onderzoeken (1990/'91, 1995/'96). De wijze van steekproeftrekking is weliswaar gewijzigd van een adressensteekproef in een personensteekproef, maar voor de uiteindelijke uitkomsten heeft dit geen gevolgen. De vragenlijsten van de onderzoeken zijn nagenoeg gelijk.

Satellietrekening Toerisme

De Satellietrekening Toerisme (SRT) beoogt als satellietrekening van de Nationale Rekeningen (NR) het toerisme te beschrijven in nauwe aansluiting op de concepten, definities en uitkomsten van de NR. Daardoor is het mogelijk het toerisme met de rest van de economie te vergelijken. Door de methode van de Recommended Methodological Framework (RMF)¹⁾ te volgen worden ook internationale vergelijkingen mogelijk. De nadruk van de RMF methodiek ligt op het *gebruik* door toeristen van goederen en diensten. Om de bronnen op dit gebied te kunnen benutten, diende allereerst bepaald te worden wat onder een 'toerist' wordt verstaan.

Toerist/bezoeker

Het RMF definieert een toerist/bezoeker als 'iedereen die zich buiten zijn 'normale omgeving' (zoals huis en werk) begeeft voor minder dan twaalf maanden, waarbij het belangrijkste doel van de reis anders is dan het uitoefenen van activiteiten die vanuit de bezochte plaats beloond worden. In dit onderzoek werd gekozen om *motief en duur van de tocht* als criteria te gebruiken om te bepalen of iemand buiten zijn 'normale omgeving' reist. Iemand met een toeristisch motief, die een tocht langer dan 2 uur maakt, wordt gezien als toerist. Het RMF rekent naast recreatieve

uitstapjes ook zakelijke tochten tot het toerisme. In combinatie met de duur van de tocht worden in de SRT de volgende typen toeristen onderscheiden:

Staat Onderscheiden typen toeristen			
Eendaags		Meerdaags= met overnachting	
recreatief	zakelijk	recreatief	zakelijk

Diensten

Het RMF onderscheidt enkele soorten producten, al naar gelang het directe belang voor het toerisme. *Kenmerkende toeristische diensten* zijn essentieel voor het toerisme. De volgende hoofdcategorieën worden onderscheiden:

- Hotels en overige logiesaccommodaties;
- Maaltijd- en drankverstrekking;
- Vervoer;
- Reisbemiddeling en reisorganisaties;
- Amusement en cultuur;
- Sport, bioscoop en overige recreatie;
- Overige toeristische diensten.

De tabel over het gebruik (9.4) geeft de totale consumptie weer door Nederlandse en buitenlandse toeristen, binnen Nederland (en een klein deel buiten Nederland).

In de SRT wordt onderzocht wat de totale productie van die diensten is en welk deel daarvan daadwerkelijk door toeristen wordt geconsumeerd. Hoe groter het gebruik van een bepaalde dienst door toeristen is, hoe meer de productie van die dienst van het toerisme afhankelijk is. Met de gegevens van het gebruik kan vervolgens worden bepaald van welk type toerist het totale gebruik van de dienst het meest afhankelijk is.

Noot in de tekst

- 1) UNSD *et al.*, 2001, *Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework*, United Nations Statistics Division, World Tourism Organisation, Statistical Office of the European Communities (Eurostat) and Organisation for Economic Co-operation and Development, New York, Madrid, Luxemburg, Paris (RMF).

Explanatory notes on definitions and studies used

Definitions

Bed-place

Every bed or space in a tourist accommodation where one person can sleep. Twin beds are counted as two bed-places. Occasional beds in hotels are not counted; beds in annexes are. A campsite pitch is counted as five bed-places. Permanently hired campsites and cottages are not included.

Bed-place occupancy rate

Chapter 5:

The gross occupancy rate of bed-places is obtained by dividing total overnight stays in a period by the product of the bed-places and the number of days of that period for the same group of accommodations. The net occupancy rate of bed-places is obtained by dividing total overnight stays in a period by the product of the bed-places and the number of days when the bed-places are actually available for guests, multiplying the quotient by 100 to express the result as a percentage. Only the net occupancy rate is published.

Example: If the numbers of overnight stays in January, February and March are 1,000, 1,200 and 1,800, and the numbers of bed-places in open accommodations is for each month are: 100, 120 and 150, the net occupancy rate in the first quarter is then $0.36 (= (1,000 + 1,200 + 1,800) / (31 * 100 + 28 * 120 + 31 * 150))$, or 36%. When using this occupancy rate, one should be aware that:

- room, dwelling and site occupancy rates are usually much higher than the bed-place occupancy rate, because in general not every bed-place of these units is occupied;
- guests staying longer than two months are not included, because they are not considered to be tourists or visitors.

Boarding house

Chapters 4 and 5:

Tourist accommodation with at least five bed-places providing lodging accommodation, usually in single or double rooms, not on a night to night basis, where meals and other small consumptions may be provided to guests, but not to passers-by.

Campsites

Chapter 5

Campsites provide collective lodging facilities in enclosed areas for tents, caravans, trailers, mobile homes and shelters or cabins, with collective accommodation for

washing and toilets. The figures in these chapters cover tourist campsites with at least 20 bed-places.

Day trip

A day trip is a recreational activity for which a person is away from the usual environment for at least two hours, without an overnight stay.

Day trips include excursions departing from the usual environment (home, school, office, factory), and excursions departing from the homes of relatives or friends, if they are at home themselves, regardless of whether or not one is staying there for the night. Day trips do not include visits to relatives or friends, and excursions starting from a holiday address: hotel, boarding house, bed & breakfast, apartment, holiday cottage, campsite, second home, caravan, camper.

A day trip may comprise at most three consecutive recreational activities, e.g. visiting a museum, making a round trip, dining. If there was more than one activity during the day trip, the activity that took the longest time is marked as the most important.

Each 'day trip' refers to one person. A family of four who visit an attraction together is counted as four day trips.

Destination

The holiday destination is the country where the largest number of nights was spent. The destination of domestic holidays is indicated by municipality codes. Holidays abroad (outbound holidays) use country codes, and tourist regions of some countries. If an equal number of nights is spent at two or more locations, the destination furthest away from the respondent's home is taken.

For day trips the destination is the place where the visitor has been. If the visitor went to more than one place, the place that is furthest away from the place of departure is used. If a respondent did not know the name of the place, the name of the province is used.

Domestic tourism

Domestic tourism comprises the activities of residents of a given country travelling to and staying in places only within that country but outside their usual environment.

Employment

Table 9.8 provides an insight into the employment situation in the tourism and recreation industry. The data are derived from the Survey of Employment and Wages (Enquête Werkgelegenheid en Lonen, EWL). The purpose of this survey is to collect information on the level, the development and the distribution of the number of jobs, the wages earned and the work hours of employees. The StatLine database of Statistics Netherlands has detailed figures on economic activities of employees. Data were selected from this source on the number of jobs in various branches of

industry based on the guidelines of the Tourism Satellite Accounts of the European Union. That selection resulted in the first column of the table.

Employees are persons working for a wage or salary. As an employee may work for more than one enterprise, the data present the total number of *jobs of employees*, not the total number of employees. All jobs are counted, irrespective of the weekly working hours. Directing managers-shareholders are also counted in these statistics. Self-employed persons are excluded. Therefore the figures do not represent the complete employment situation.

Data on several branches of the tourism industry are lacking because of confidentiality rules.

Expenditure of households

See: Household expenditure.

Group accommodation

Chapter 5:

An establishment providing lodging accommodation with at least 20 bed-places mainly to groups of persons (not families) arranged in rooms, dormitories, cottages, dwelling-type units and/or tents that tourists may have to share with 'strangers'. Included are: farmyard campsites, holiday homes (for children), holiday camps, scout camps, ecological / nature camps, marina lodgings, accommodations belonging to riding schools.

Guest

See: Tourist.

Holiday dwelling (huisjescomplexen)

Chapters 4 and 5:

Collective lodging facility with at least 20 bed-places under a common management, such as a cluster of houses or bungalows arranged as dwelling-type accommodation and providing limited hotel services (not including daily bed-making and cleaning). An apartment without hotel service, often in an apartment building, is also considered to be a holiday dwelling.

Not included in this definition are:

- Clusters of second homes owned by private owners and mostly not available for rent through a common manager.
- Dwellings with full hotel service; they are considered to be hotels.

Holiday expenditure

This covers the expenses specifically made for the holidays themselves, i.e. expenses for travelling, lodging, food, and other expenses directly related to the holidays such as insurance, entrance fees, souvenirs, photo and film material. Expenses for durable recreational consumer goods such as caravans, boats, camping equipment

etc. are not included because they cannot be charged to one holiday. The same holds true for the rent of a permanent campsite pitch or berth that may be used for an unknown number of holidays.

Holiday length

The total length of a holiday measured in days, including the days of departure and of return.

Holiday (long)

Until 2002: Absence from home for leisure or recreation purposes with at least four consecutive nights spent away from home but not at the homes of relatives or friends.

From 2002 onwards: Absence from home for leisure or recreation purposes with at least four consecutive nights spent away from home. Staying at the homes of relatives or friends abroad is also included. Staying at the homes of relatives or friends in the Netherlands is not included unless the habitual occupants were away from home for all or most of the time.

Holidaymaker

A person who is on holiday. Every holiday has one holidaymaker.

Hotel

Chapters 4 and 5:

Tourist accommodation with at least five bed-places providing not only lodging accommodation, usually in single or double rooms, on a night to night basis, but also certain services including room service, daily bed-making and cleaning of sanitary facilities. It may provide meals and other small consumptions to guests as well as to passers-by. This category includes apartment hotels providing hotel services.

Hotel services

These comprise cleaning the room and making beds during a hotel stay. Other services may be reception, room and telephone services.

Household expenditure

Household expenditure consists of the value of goods and services purchased during the period under survey by resident households (total retail price) in the Netherlands or abroad to satisfy individual needs and desires (non-productive ends). This includes consumption-related transfers to government and to non-profit institutions. Payments that are deductible from the gross income, such as premiums for health insurance and alimony, are not part of expenditure, nor are expenses for savings and investment. Moreover, mortgages and the purchase of a house are not part of household expenditure, but the gross economic rent value of owner-occupied houses is included. The gross rent value is the rent that would be due if the house were rented. The definition of rental value was changed in the Budget survey 2000 (see below).

Household expenditure is divided by function: goods and services satisfying specific needs are grouped together. Thus petrol expenses are grouped with transport and communication, and rents with housing. In Budget Surveys there is some underreporting on e.g. catering, recreation, alcoholics and tobacco consumption.

In the 2000 Budget Survey the definition of the rental value of the house was changed. In the 1990s the basis of these figures were taxations by real estate agents. Starting in the 2000 Budget Survey the calculation of rental value links up with that of the National Accounts; it is now calculated on the basis of the rent of a comparable rented house according to nine characteristics. More details on the method of calculation can be found in Statistics Netherlands' database StatLine: [www.cbs.nl/StatLine/Labour and social security](http://www.cbs.nl/StatLine/Labour_and_social_security).

Inbound tourism

Inbound tourism comprises the activities of non-residents in a country travelling to and staying in places in that country and outside their usual environment.

Length of a day trip

The length of day trips is calculated from the times of departure and arrival provided by the day trip maker. A day trip takes at least two hours.

Long holiday

Absence from home for leisure or recreation purposes with at least four consecutive nights spent away from home. Staying at the homes of relatives or friends abroad is also included. Staying at the homes of relatives or friends in the Netherlands is not included unless the habitual occupants were away from home for all or most of the time.

Means of transport

The interview question in the Continuous Holiday Survey relates only to the means of transport used for the largest distance during the outward journey. In the classification of the means of transport the category 'boat' includes yachts, cabin cruisers, and cruise ships (for sea and river). Ferries are a separate category, or subsumed under 'other means of transport'.

Occupancy rate

See: Bed-place occupancy rate.

Organised trip

A holiday for which lodging and/or transport was booked through a travel agency or tour operator, the national motorist organisation ANWB, a bank, post office, tourist office, department store, a booking agency of a chain of hotels or holiday cottages.

Outbound tourism

Outbound tourism comprises the activities of residents of a given country travelling to and staying in places outside that country and outside their usual environment.

Overnight stay

Chapters 4 and 5:

Each night that a tourist spends in a tourist accommodation, the tourist not being a regular guest in a hotel or boarding house or having rented a permanent campsite pitch or a cottage.

Participation

The proportion of the population (or part of it) who took at least one holiday during the period under review.

Passer-by

A passer-by (in a hotel) does not stay overnight.

Recreational activities (Day trips)

All leisure activities. Examples: a day trip to the beach or an amusement park, walking, playing sports, visiting a museum, theatre or bar, a boat trip, singing in a choir, dining, shopping.

Season

In the Continuous Holiday Survey the summer encompasses 22 weeks in the months from May up to and including September. The winter covers the remaining 30 weeks.

Winter: October–April of the following year

Summer: May–September

For the Day trip survey the following definition of seasons was used:

Winter: December 2005–February 2006;

Spring: March 2006–May 2006;

Summer: June 2006–August 2006;

Autumn September 2006–November 2006.

Short holiday

Absence from home for leisure or recreation purposes with a minimum of one and a maximum of three consecutive nights spent away from home. Staying at the homes of relatives or friends abroad is included. Staying at the homes of relatives or friends in the Netherlands is not included unless the habitual occupants were away from home for all or most of the time.

Tourism

The activities of persons travelling to and staying in places other than their usual environment for less than one consecutive year for leisure, business and other

purposes, and whose main purpose of the trip is other than the exercise of an activity remunerated from within the place visited.

Foreigners who come to the Netherlands to work and are paid by people, organisations or businesses in the Netherlands are not counted as tourists. Business travellers and conference visitors are counted as tourists. Travellers who commute or transport goods, and travelling salesmen are excluded. Day visitors can be distinguished from tourists who stay for more than one day.

The usual environment of a person is the direct vicinity of his or her home and place of work or study and other places they regularly visit.

This definition is internationally accepted, but very general. Every country completes it with its own criteria of frequency, time and/or distance. In the Netherlands two criteria must be met: (1) trips take more than two hours, and (2) are made for leisure or business purposes outside the usual environment.

Tourist (guest)

Chapters 4 and 5:

A tourist is a visitor who spends one or more consecutive nights in a tourist accommodation.

The following persons are not counted in the statistics:

- regular guests: visitors who spend more than two months in a hotel or boarding house;
- visitors who have rented a permanent campsite pitch or a cottage for more than two months;
- asylumseekers, even if they remain in a lodging accommodation for less than two months.

Every month all tourists who departed in that month are counted, irrespective of the month in which they arrived. It is possible that one person is counted more than once in the same tourist accommodation or in different accommodations.

Tourist accommodation

Chapters 4 and 5:

Any place, indoors or outdoors, equipped for and in use as a place where guest (tourists) can pay to stay overnight. One establishment may offer several types of accommodation. This publication includes the following types of tourist accommodation: hotels and boarding houses, including youth accommodations; other tourist accommodations comprising group accommodations, holiday dwellings, tourist campsites and combinations of these accommodations.

Mixed accommodation types

Hotels are sometimes combined with another type of accommodation. If in such cases the bed-place capacity exceeds the minimum required for any type of accommodation, each type in the combination is treated separately.

Tourist traffic

Since 2002 financial data on inbound and outbound tourism are no longer compiled by De Nederlandsche Bank (the Dutch central bank), but by Statistics Netherlands. Statistics Netherlands publishes quarterly data on tourist receipts and tourist expenses in relation to the main partner countries, broken down into travel for leisure and travel for business purposes. The item tourist traffic within the services classification differs from most international services in that the consumer defines the character of the traffic. The consumer or traveller/visitor enters another economy in order to acquire goods and/or services. Therefore, tourist traffic is, in variance with most other services, not a specific product, but a range of goods and services that the visitor uses abroad. Outbound tourism is the import of the service: the Dutch visitor abroad. Inbound tourism is the export of the service: the foreign visitor in the Netherlands.

A *visitor* is any person travelling to a place other than that of his/her usual environment for less than 12 months.

Tourist traffic comprises all goods and services obtained during the trip. The most common goods and services are lodging, food, drinks, transport services and leisure within the countries visited, and presents, souvenirs and other articles bought for own use by the visitor or taken home from the visited country. Excluded is international passenger traffic, being part of transport services. Holiday makers often pay one price for the whole journey and often cannot distinguish between expenses for lodging and for transport. In consultation with the travel industry Statistics Netherlands has quantified correction factors for this phenomenon.

Inbound tourist traffic

There is as yet no proper source for data on the level of spending by visitors to the Netherlands. Therefore Statistics Netherlands uses data from the Dutch central bank. 2001 figures were extrapolated for 2002 using data from the statistics of accommodation establishments and value changes of private expenses of inbound visitors in the Netherlands according to the National Accounts.

Tourist holiday trip

Holiday in which mainly tourist types of accommodation were used.

Type of accommodation

Chapters 1, 2 and 3:

If various types of lodging accommodation were used the one type with most nights is taken.

Seasonal types of accommodation include a summer house, holiday cottage, second home, caravan or boat owned by the household and the household's own stationary trailer, trailer tent or tent.

The tourist types of accommodation are classified as follows:

- Home of relatives or friends,
- Private home,
- Hotel,

- Boarding house, bed & breakfast,
- Apartment,
- Holiday cottage/dwelling (rented),
- Tent, family tent,
- Caravan, trailer tent, camper,
- Boat, ship (cruise vessel, rented yacht or cabin cruiser),
- Youth hostel or other group accommodation,
- Other types of accommodation.

Unorganised trip

A holiday:

- for which accommodation is booked directly with the owner or manager;
- for which no accommodation or transport was booked before the day of departure;
- in a second home or permanently rented residence.

Youth accommodation

Chapters 4 and 5:

Youth hotel or youth hostel.

Youth hostel

A tourist accommodation with at least five bed-places catering mainly for young guests, offering accommodation to groups as well as to individual persons in rooms or dormitories that may have to be shared with 'strangers'.

Youth hotel

A tourist accommodation with at least five bed-places catering mainly for young guests, offering accommodation to individual persons in rooms not shared with 'strangers'.

Surveys

The figures in *Tourism and recreation in figures* are derived from several surveys. As a consequence figures about the same subject may differ. Both the section on tourist traffic in the Balance of payments and the Inbound tourist survey, for example, publish figures on the expenditure of foreign tourists in the Netherlands. The latter figure refers to foreign tourists in tourist accommodations in the Netherlands. The Balance of payment figures also include expenditure of other categories of foreign tourists, such as the expenditure of non-residents owning a second house or boat, of foreign tourists on cruises or other boat trips, or foreign tourists visiting relatives and friends, and transit tourists. Differences in definitions and methodological differences explain to a large extent the observed variation in results. This is also the case for figures on overnight stays from the Continuous Holiday Survey and the Survey on tourist accommodations.

Break in the time series of the Continuous Holiday Survey 2002

The Continuous Holiday Survey aims to present a picture of the short and long holidays taken by the Dutch population.

This survey was redesigned in 2002. As a consequence the results for the holiday year 2002 and later are not easily comparable with earlier surveys. In the new design, the definition of holidays was broadened. One of the changes is that from 2002 onwards holiday stays with relatives or friends abroad are included. Moreover, the starting date of the holiday year has been set two months earlier: the reporting year 2002 started on 1st October 2001.

Because of changes in the questionnaire, some characteristics of the holidays and holidaymakers were altered, creating a difference with the former design. Another difference is the method of data collection. The new Continuous Holiday Survey uses [Capi@Home](#). The respondents fill in the questionnaires on their own computers and send them to TNS-NIPO (the enterprise that carries out the survey). The former Continuous Holiday Survey used paper questionnaires.

Day Trip Survey 2001–2002

The Day Trip Survey aims to present a picture of same day visits in the Netherlands with all their aspects. To this end a telephone survey was held among a sample of the Dutch population, excluding persons in institutional households. The survey has two parts. The first part is the request interview, in which persons from the sample are asked to keep a diary of their day trips for two weeks. If they are willing to participate, the interview is continued with general questions on their participation in recreational activities and on their background. The second part comprises two measurements of the day trips made. Data are collected on date and time, place of departure and place of destination, activities, travelling company, transport and spending for each day trip. Day trips departing from a holiday address are not included.

The target population for the Day Trip Survey is the population of all persons in the Netherlands, irrespective of age, but persons in institutional households (e.g. nursing homes, homes for the elderly, prisons) excluded. The survey took place in the space of one year, from December 2001 to November 2002. Every two weeks a sample of persons was drawn for two groups at once from the municipal population registers, which was sufficiently large to arrive at the desired response. When determining the sample size allowance was made for loss because of non-response and of non-availability of telephone numbers (unlisted numbers, mobile phones). A total 26,500 persons were approached and 13,500 answered the questions. These people were asked to keep a record of day trips for two weeks. Almost 12,000 persons did so. Of those 12,000, around 9,000 actually made one or more day trips in the two weeks concerned. If a person in the sample was younger than 12 years, the questions were answered by a parent or guardian. Children aged between 12 and 16 were allowed to answer themselves, but they could also let the parents answer the questions.

Population estimates

To make population estimates the distribution in the sample of persons according to age, sex, degree of urbanisation and size of household was changed to the distribution in the population. This reweighting took place for each of the 24 groups. In this way the lower response rate during the summer season was corrected for.

Accuracy

As the survey is sample based, the results are subject to margins of error. Allowance has to be made for these margins when interpreting the results.

Comparability with earlier surveys

The results of the Day Trip Survey 2001/'02 are comparable with the earlier surveys of 1990/'91 and 1995/'96. Although the design was changed from an address-based to a person-based sample, this had no impact on the final results. The questionnaires are almost identical.

Tourism Satellite Account

The Tourism Satellite Account (TSA) of the National Accounts (NA) aims to describe tourism using the concepts, definitions and results of the National Accounts. This makes it possible to compare tourism with the international and domestic economy. Using the methodology of the Recommended Methodological Framework (RMF) ¹⁾ international comparisons are also made possible. The emphasis of the RMF methodology is on the *use* of goods and services by tourists. In order to be able to use the available sources, it was first necessary to define 'tourism'.

Tourism and visitor

The RMF defines tourism as '*the activities of visitors travelling for leisure, business and other purposes*'. This implies that a 'visitor' is '*any person travelling to a place other than that of his/her usual environment for less than 12 months and whose main purpose of the trip is other than the exercise of an activity remunerated from within the place visited*'. In this project only motive and duration are taken into account as criteria to determine if a person travels outside his/her "usual environment". If a person has a tourist motive to travel and the length of his/her trip exceeds 2 hours then that person is considered to be a visitor.

In accordance with the RMF, several types of tourism can be distinguished: leisure ²⁾ trips (leisure tourist) and business trips (business tourist). If the length of the trip, same-day or overnight stays, is also taken into account, the following combinations can be distinguished:

Table text
Different types of tourism

Same-day visits		Overnight stays	
leisure	business	leisure	business

Tourism goods and services

Characteristic tourism goods and services are defined as 'products and services, which, in the absence of visitors, in most countries would probably cease to exist in meaningful quantity or for which the level of consumption would be significantly reduced and for which it seems possible to obtain statistical information'. The main categories in this group are:

- Hotels and similar
- Restaurants and similar
- Transport services
- Travel agencies and similar
- Cultural services
- Sporting and other recreational services and
- Other tourism services.

The supply table (9.4) presents the production of characteristic tourism goods and services. The TSA investigates total production of those (goods and) services and which part is consumed by tourists.

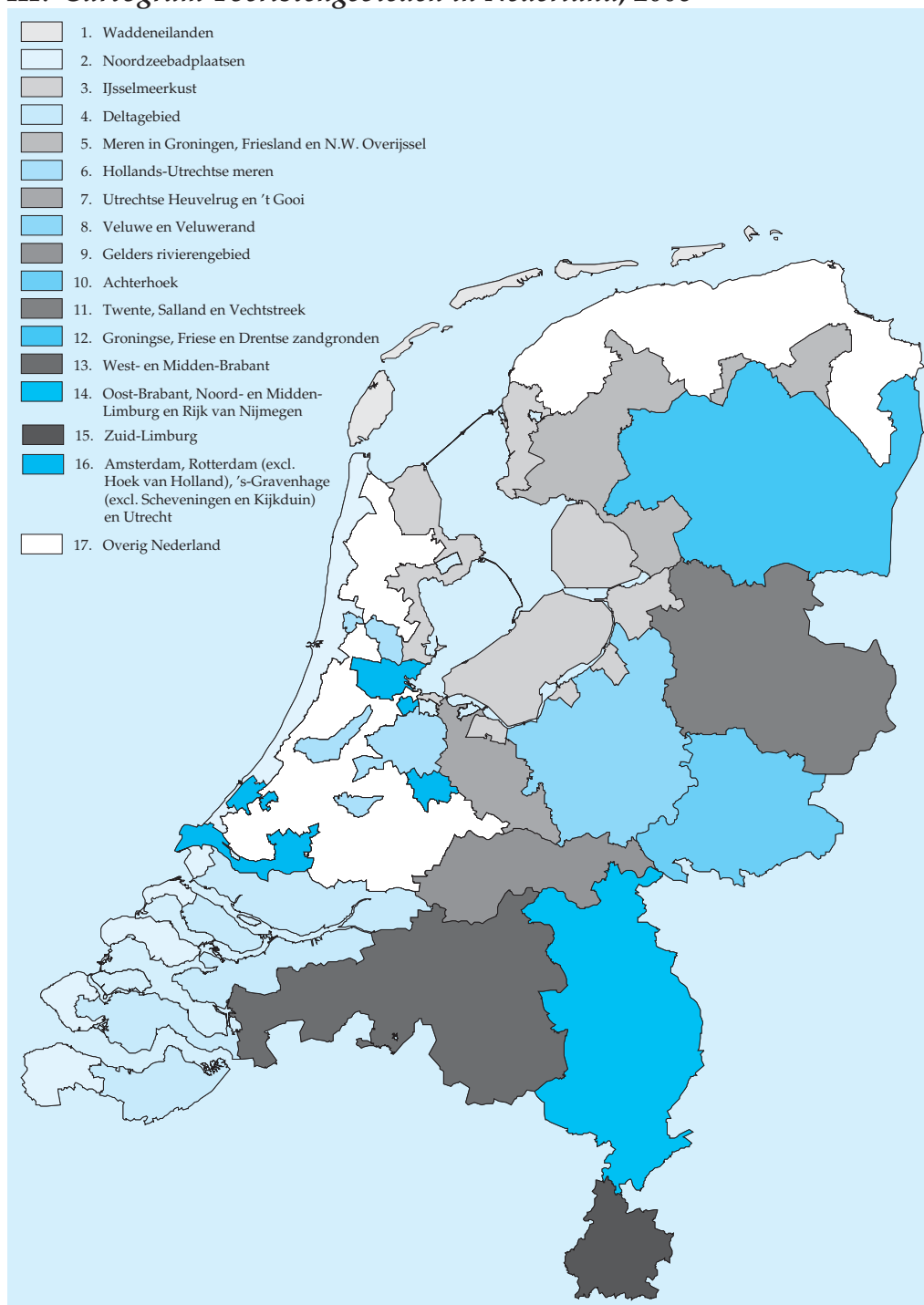
The use table (9.4) presents total consumption by domestic and inbound tourists within the Netherlands (and a small part outside the Netherlands).

The tourism Gross Domestic Product (table 9.4) is equal to the value added generated by tourism services, provided they are part of the final consumption, including the balance of product-related taxes and subsidies.

Notes in the text

- 1) UNSD *et al.*, 2001, *Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework*, United Nations Statistics Division, World Tourism Organisation, Statistical Office of the European Communities (Eurostat) and Organisation for Economic Co-operation and Development, New York, Madrid, Luxembourg, Paris (RMF).
- 2) Leisure includes purposes such as recreation, holiday, visiting friends and relatives, health treatment or pilgrimages.

III. Cartogram Toeristengebieden in Nederland, 2006

Register

A

aankomsten, geregistreerde 109
activiteit 97–102, 107
Afrika 76–81
Amerika 76–81
amusement en cultuur 118
Anne Frank huis 106
appartement 25, 48, 49, 55
Artis, Aquarium, Planetarium 106
Attractie /-park bezoeken 97–102, 106, 107
Australië en Oceanië 76–81
auto 11, 83, 101
 bij binnenlandse vakanties 27–29
 bij buitenlandse vakanties 49–52, 55
Azië 76–81
 zie ook: Verre Oosten

B

banen van werknemers 120
bed & breakfast *zie:* pensions
bedrijfstakken, -klassen 119
België
 gasten uit 76–82
 internationaal toerisme 109–113
 Nederlanders op vakantie in 45–47,
 51–54, 56, 59
 ontvangsten uit reisverkeer uit 115
beroepsbevolking 11
bestedingen
 aan ontspanning 92
 van buitenlandse gasten 12, 115
 zie ook: uitgaven
bevolking 11
bezettingsgraad 84, 88
bezit van duurzame gebruiksgoederen 94
binnenlands toerisme 117
binnenlandse toeristische vakanties 21
binnenlandse vakanties hfds 1, 2
binnensporten 93

bioscoopbezoek 90
boot 25, 27, 28, 48, 94
bos, oppervlak 11
bruto binnenlands product 11, 113, 117
buitenlandse gasten hfds 4
 bestedingen van 12, 116
 land van herkomst 76–82
 naar soort vervoermiddel 83
 per maand 68–70
 per provincie 70–73
 per toeristengebied 74, 75
 type logiesaccommodatie 67, 68, 71, 73,
 82, 83
buitenlandse vakanties 11–15, hfds 3
 naar land van bestemming 11, 46, 47,
 51–54, 56–66
 naar soort verblijf 48, 49
 per seizoen 15–17, 45–47, 52, 53, 57–66
 uitgaven aan 17, 54, 55
buitensporten 93
Burgers' Zoo 106

C

cafébezoek 91, 97, 98, 101, 102, 107
Canada 78, 79, 115
caravan, vouwwagen, camper 94
 binnenlandse vakanties met 25–27, 29
 buitenlandse vakanties met 48, 49, 55
Caribisch gebied 46, 47, 51, 56
concertbezoek 93, 97, 98, 101, 107
consumentenprijsindex 92
consumptiekosten 107
cultuur 90
cultuur, sport en recreatie,
 werkgelegenheid in 120

D

dagtochten 12, hfds 7, 117, 118
dans- en discoavonden, bezoek aan 91

deelname aan
 vakanties 11, 13, 14, 18, 19, 109
 vrijetijdsactiviteiten 90–91, 93
 Denemarken
 gasten uit 76–81
 internationaal toerisme 110–113
 Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51, 56
 ontvangsten uit reisverkeer uit 115
zie ook: Scandinavië
 denksport 90
 Dierenpark Amersfoort 106
 dierentuinen 90, 106
 Diergaarde Blijdorp 106
 doe-het-zelf aan eigen woning 90
 Dolfinarium 108
 doorreis 82
 Duinrell 106
 Duitsland
 gasten uit 76–82
 internationaal toerisme 109–113
 Nederlanders op vakantie in 45–47, 51–54, 56, 58
 ontvangsten uit reisverkeer uit 115
 duur van
 binnenlandse vakanties 21, 25–30, 32–43
 buitenlandse vakanties 45, 48, 49, 56–66
 dagtochten 102
zie ook: korte vakanties, lange vakanties

E
 echtparen met / zonder kinderen 84, 86
 eenpersoonshuishoudens 11
zie ook: alleengaanden
 Efteling 106
 Egypte 46, 47, 51, 56
 entree- en deelnamekosten 107

F
 familie- en vriendenbezoek 82
 fiets 27, 28
 fietsen als recreatie 93, 97, 98, 101, 102, 107
 film, toneel, concert e.d. bezoeken 90, 97, 98, 101, 102, 107

Finland 78, 79, 115
 internationaal toerisme 109–113
zie ook: Noorwegen-Zweden-Finland, Scandinavië
 Frankrijk
 gasten uit 76–82, 84
 internationaal toerisme 109–113
 Nederlanders op vakantie in 45–47, 51–54, 56, 57
 ontvangsten uit reisverkeer uit 115

G
 gasten 12
 gebruik van toeristische diensten 118
 georganiseerde reizen 28, 51, 52
 geslacht 93, 120
 gezellige middag of avond 12, 91
 golfen 93, 97, 98, 101, 102, 107
 Griekenland
 gasten uit 78, 79
 internationaal toerisme 109–113
 Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51, 54, 56, 65
 ontvangsten uit reisverkeer uit 115
 groepsaccommodaties 12, 25, 48, 84, 85, 89
 Groot-Brittannië
 gasten uit 76–82
 internationaal toerisme 109–113
 Nederlanders op vakantie in 45–47, 51, 52, 54, 56, 64
 ontvangsten uit reisverkeer uit 115

H
 herfst 98
 hobby's 90, 97–102, 107
 Hongarije 46, 47, 51, 56
 horeca-uitgaven 118
 hotels 25–27, 29
 Nederlanders in buitenlandse 48, 49, 55
 hotels, cafés en restaurants, prijsindex 92
 hotels en pensions
 buitenlandse gasten in 12, hfd. 4
 gebruik van Nederlandse

slaapplaatsen in 12, 84, 85,
87–89
werkgelegenheid in 120
huishoudens 11, 18, 92
huisjescomplexen 12, 84, 85, 89

I

Ierland 78, 79, 115
internationaal toerisme 109–113
individuele sporten 93
inkomend toerisme 116
internationaal toerisme hfd 8
interne toeristische consumptie 117
invoer 117
Italië
gasten uit 76–81
internationaal toerisme 109–113
Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51,
53, 54, 56, 63
ontvangsten uit reisverkeer uit 115

J

jaargetijde 98
zie ook: seizoen
Japan 78, 79, 115
jeugdaccommodaties *zie:* hotels en
pensions
jeugdherberg 25, 48

K

kampeertreinen 12, 84, 85, 89
kantines en catering 120
Keukenhof 106
Koningin Julianatoren 106
korte vakanties 11, 13, 14, 15
binnenlandse 14, 21, 22, 25, 27, 28
buitenlandse 45, 48, 49, 52
naar bestemming 22, 30, 45, 52
uitgaven aan 54
kranten, boeken en schrijfwaren,
prijsindex 92
kunstbeoefening, werkgelegenheid
in 120

L

land van bestemming 45–47, 51–54, 56–66
land van herkomst 76–82, 89, 115
lange vakanties 11, 13, 14
binnenlandse 15, 21, 23, 25, 27, 28
buitenlandse 15, 16, 45, 46, 48, 49, 51, 53
naar bestemming 23, 30, 46, 51, 53
uitgaven aan 54
leeftijd 11, 18, 90–91, 93, 99
logiesaccommodaties 116, 117
buitenlandse gasten in 12, hfd 4
gebruik van Nederlandse 12, hfd 5
naar type 67, 68, 73, 82–89
zie ook: verblijf, soort
Luxemburg 115
gasten uit 78, 79
Nederlanders op vakantie in 45–47, 51, 56

M

maaltijd en dranken 118
maand, buitenlandse gasten per 68–70
overnachtingen per 85, 86
Madurodam 106
marktaandeel 109
meerpersoonshuishoudens 11
motief van verblijf 82
museumbezoek 90

N

natuur 11, 90
niet-ingezetenen 118
Nieuw-Zeeland 78, 79
Noorder Dierenpark 106
Noorwegen
gasten uit 78, 79
internationaal toerisme 109–113
Noorwegen-Zweden-Finland
Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51,
53, 56
zie ook: Scandinavië

O

ontspanning 90–92

ontvangsten uit reisverkeer 110–113, 115

Oostenrijk

- gasten uit 78, 79
- internationaal toerisme 109–113
- Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51, 53, 54, 56, 61
- ontvangsten uit reisverkeer uit 115

openbaar vervoer 101

- zie ook:* trein

oppervlakte 11

organisatievorm 28, 51, 52

Ouwehands Dierenpark 106

overnachtingen in Nederlandse logies-
accommodaties 12, 84–89

overnachtingen van buitenlandse
gasten 12, 89

- naar land van herkomst 77, 79, 81, 82
- per maand 69, 70
- per provincie 72, 73
- per toeristengebied 75
- type logiesaccommodatie 12, 67, 73, 82, 83

overnachtingen van Nederlanders 12, 89

- naar land van bestemming 47, 57–66
- naar soort verblijf 26, 27, 49
- per provincie 30–43
- per toeristengebied 24

P

pakketreizen, prijsindex 92

pension, bed & breakfast 25, 48

personenvervoer, werkgelegenheid in 120

Polen 78, 79

Portugal 115

- gasten uit 78, 79
- internationaal toerisme 109–113
- Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51, 56

pretparken, bezoek aan 90, 106

provincie, cijfers per - over:

- binnenlandse vakanties 30–43
- buitenlandse gasten 70–73
- gebruik van logiesaccommodaties 86–88
- dagtochten 100, 103–105

R

recreatie- en cultuur diensten, prijsindex 92

recreatief winkelen 97–102, 107

recreatieterreinen, oppervlakte 11

reiskosten, bij dagtochten 107

reisorganisaties 118

reisverkeer, internationaal

- ontvangsten uit 111–113, 115
- uitgaven aan 111, 112

reisverkeersbalans 12, 115

reserveren, wijze van 83

restaurant, bezoek aan 12, 91

rondvaarten Amsterdam 108

Rusland enz. 78, 79

Rijksmuseum 106

S

Safaripark Beekse Bergen 106

Scandinavië 82

- zie ook:* Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland

seizoen, *cijfers per - over:*

- binnenlandse vakanties 22–24, 30, 31
- buitenlandse vakanties 45–47, 57–66
- vakanties van Nederlanders 15–17

seizoenrecreatieve logiesvormen 25–27, 29, 32–43, 48, 49, 55

sexmuseum 'Venustempel' 106

slaapplaatsbezettingsgraad 84, 88

Slagharen 106

sociale klasse 19

Spanje

- gasten uit 76–81
- internationaal toerisme 109–113
- Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51, 54, 56, 60
- ontvangsten uit reisverkeer uit 115

speeltuinen, bezoek aan 90

sport en recreatie 117, 118

sport en spel, bestedingen aan 92

sportbeoefening 12, 90, 93

- per tak van sport 93

sportieve recreatie 97–102 107

sport(wedstrijden) zien 97–102, 107
subsidies min belastingen 118
surfplank 94

T

teamsporten 93
tent, bungalowtent 25, 26, 29, 48, 49, 55
theaters, werkgelegenheid 120
toeren 97–102, 107
toerisme en recreatie, werkgelegenheid 120
toeristengebied 22–24, 74, 75, 151
toeristisch aandeel 117
toeristische bestedingen 116
toeristische dagtochten 116
toeristische diensten 117, 118
toeristische logiesvormen 25–27, 29, 32–43, 48, 49, 55
toeristisch-recreatieve goederen 116
toeschouwers sportwedstrijden 97–102, 107
toneel, bezoek aan 90
touringcar 27, 28, 49–52, 55, 83
trein 27–29, 49, 50, 55, 83
 zie ook: openbaar vervoer
trimmen, hardlopen, fitness 93, 97, 98, 101, 102, 107
Tsjechië
 gasten uit 78, 79
 Nederlanders met vakantie in 46, 47, 51, 53, 56
Turkije
 gasten uit 78, 79
 Nederlanders met vakantie in 46, 47, 51, 56, 62
TV kijken 12, 91
tweede woning, vakantiehuisje 94

U

uitgaan 88, 93–99, 104,
uitgaand toerisme, bestedingen 113
uitgaven
 aan dagtochten 107
 aan reisverkeer 12, 111, 112

aan vakanties 17, 29, 54, 55
in buitenland 54, 55
naar categorie 81, 82
 zie ook: bestedingen
uitstapjes in vrije natuur 12, 90

V

vakantie
 frequentie 14, 91
 motief van verblijf 82
 prijzen van 92
vakantieduur
 binnenlandse vakanties 21, 25–28, 30, 32–43
 buitenlandse vakanties 45, 48, 49, 56–66
vakantieduur, gemiddelde 17, 21, 29, 45, 55
vakanties van Nederlanders
 binnenlandse hfds 2, 92
 buitenlandse hfds 3, 92
 deelname aan hfds 1
vakanties, kamperen en weekendbesteding
 in huishoudbudget 92
Van Goghmuseum 106
verblijf, soort 25–27, 29
 op buitenlandse vakanties 48, 49, 55
 per provincie 32–43
 zie ook: logiesaccommodaties
verblijfsduur, gemiddelde 68, 85
Verenigde Staten
 gasten uit 78, 79, 82
 Nederlanders op vakantie
 in 46, 47, 51, 56
 ontvangsten uit reisverkeer uit 115
Verre Oosten 46, 47, 51, 56
 zie ook: Azië
vervoermiddel voor
 binnenlandse vakanties 27–29
 buitenlandse gasten 83
 buitenlandse vakanties 49–52, 55
 dagtochten 101
vervoersdiensten 118
voorjaar 97
vliegtuig 49–52, 55, 80
vrijtijdsbesteding 12, hfds 6

W

wandelen 93, 97, 98, 101, 102, 107
water, oppervlak 11
werkgelegenheid in toeristische sector 120
werklozen 11
winterperiode 22–24, 30, 31, 45–47,
57–66, 98
wintersportvakanties 52, 53
woning van familie, vrienden of
kennissen 48, 49, 55
woning van andere particulier 25, 48, 49, 55

Z

Zaanse Schans 106
zakelijke dagtochten en verblijven 116, 118
zakenreis 82
zingen, muziek maken 90

zomerhuisje, vakantiebungalow, tweede
woning 25–27, 29, 48, 49, 55
zomerperiode 22–24, 30, 31, 45–47, 57–66, 98
zonnen, zwemmen, picknicken, dagkamperen
e.d. 97–102, 107

Zweden

gasten uit 78, 79
internationaal toerisme 109–113
ontvangsten uit reisverkeer uit 115
zie ook: Noorwegen-Zweden-Finland,
Scandinavië

Zwitserland

gasten uit 76–81
internationaal toerisme 109–113
Nederlanders op vakantie in 46, 47, 51, 53,
56, 66
ontvangsten uit reisverkeer uit 115

Index

A

accommodation, type of 25–27, 29
 domestic holiday trips per province 32–43
 outbound holiday trips 48, 49, 55
accommodations
 foreign tourists in Dutch chap 4
 use of Dutch chap 5, 117, 118
activity by type, on day trips 97–102, 107
admission fees, expenditure on 107
Africa 76–81
age 11, 18, 90–91, 93, 99
airplane 49–52, 55, 83
America 76–81
amusement and culture 118
apartment 25, 48, 49, 55
area 11
arrivals, registered 112
attractions 97–102, 106, 107
Australia and Oceania 76–81
Austria
 Dutch on holiday in 46, 47, 51, 53, 54, 56, 61
 international tourism 109–113
 tourist receipts 115
 tourists from 78, 79
Asia 76–81
 see also: Far East
autumn 98

B

bar, pub, café
 visits 91, 97, 98, 101, 102, 107
 employment in 120
bed place occupancy 84, 88
bed & breakfast 25, 48
Belgium
 Dutch on holiday in 45–47, 51–54, 56, 59
 international tourism 109–113
 tourist receipts 112
 tourists from 76–82

bike 27, 28
biking, on day trips 93, 94, 98, 99, 104
boarding houses 25, 48
 Dutch in foreign 48, 49
 see also: hotels and boarding houses
books, newspapers and magazines,
 price index 92
booking method 83
boat 25, 27, 28, 48, 94
business trip 82
business visitors 118

C

campsites 12, 84, 85, 89
Canada 78, 79, 115
car 11, 83, 101
 domestic holidays by 27–29
 outbound trips by 49–52, 55
caravan, folding trailer, camper 91
 domestic holidays with 25–27, 29
 outbound trips with 48, 49, 55
Caribbean 46, 47, 51, 56
cinema, going to 90
coach 27, 28, 49–52, 55, 83
concert, going to 90, 97, 98, 101, 107
consumption costs 106
consumer price index 92
country of destination 45–47, 51–54,
 56–66
country of origin 76–82, 89
culture 90
culture, sport and recreation, jobs in 119
Czech Republic
 Dutch on holiday in 46, 47, 51, 53, 56
 tourists from 78, 79

D

dancing and discos, visiting 91
day trips 12, ch. 7, 118

Denmark

Dutch on holiday in 46, 47, 51, 56
international tourism 109–113
tourist receipts 115
tourists from 76–81

see also: Scandinavia

do-it-yourself work in the home 90

domestic holiday trips chap 1, 2

domestic tourist holiday trips 21

duration, of day trips 102

see also: length of stay

Dutch citizens, tourism consumption 117

dwelling, of relatives or friends 48, 49, 55

dwelling, private 25, 48, 49, 55

E

employment in tourist sector 120

Egypt 46, 47, 51, 56

expenditure 92

international tourist - 12, 111, 112

of foreign tourists 12

on day trips 107, 116

on holidays 12, 17, 29, 54, 55

F

family and friends, visits to 82

Far East 46, 47, 51, 56

see also: Asia

Finland 78, 79, 114

international tourism 109–113

See also: Norway-Sweden-Finland

food and beverages 118

foreign tourists chap 4, 118

by country of origin 76–82

expenditure of 12, 117

by month 68–70

by province 70–73

by tourist area 74, 75

by type of accommodation 67, 68, 71, 73, 82, 83

France

Dutch on holiday in 45–47, 51–54, 56, 57

international tourism 109–113

tourist receipts 115

tourists from 76–82

G

games of skill 90

gender / sex 93, 120

Germany

Dutch on holiday in 45–47, 51–54, 56, 58

international tourism 109–113

tourist receipts 115

tourists from 76–82

golf 93, 97, 98, 101, 102, 107

going out 91, 97–102, 107

Greece

Dutch on holiday in 46, 47, 51, 54, 56, 65

international tourism 109–113

tourist receipts 115

tourists from 78, 79

Great-Britain

Dutch on holiday in 45–47, 51, 52, 54, 56, 64

international tourism 109–113

tourist receipts 114

tourists from 76–82

gross domestic product 11, 113, 117

group accommodations 12, 25, 48, 84, 85, 89

H

hobbies 93, 97–102, 107

holiday dwellings 94

holiday length, average 17, 21, 29, 45, 55

see also: length of stay

holiday traffic, international chap 8

holidays of the Dutch

domestic trips chap 2

frequency 14, 91

outbound trips chap 3

participation in chap 1

holidays, camp and weekend, spending in

household budget 92

holidays, long 11, 13, 14

by destination 23, 30, 46, 51, 53

domestic 15, 21, 23, 25, 27, 28

expenditure on 54

- outbound 15, 16, 45, 46, 48, 49, 51, 53
- holidays, short 11, 13, 14, 15
 - by destination 22, 30, 45, 52
 - domestic 14, 22, 25, 27, 28
 - expenditure on 54
 - outbound 45, 48, 49, 52
 - see also:* outbound trips
- hotels 25–27, 29
 - Dutch in foreign 48, 49, 55
- hotel and catering, price index 92
- hotels and boarding houses 25–27, 29
 - employment in 120
 - foreign tourists in 12, chap 4
 - use of Dutch - 12, 84, 85, 87–89
- households 11, 18, 92
- Hungary 46, 47, 51, 56

I

- import 118
- individual sports 93
- indoor sports 93
- internal tourism consumption 117
- international tourism chap 8
- Ireland 78, 79, 115
 - international tourism 109–113
- Italy
 - Dutch on holiday in 46, 47, 51, 53, 54, 56, 63
 - international tourism 109–113
 - tourist receipts 115
 - tourists from 76–81

J

- Japan 78, 79, 115
- jobs of employees in tourism 120
- jogging, running, fitness 93, 97, 98, 101, 102, 107

L

- labour force 11
- land area 11
- leisure activities 12, 90–91
- leisure/recreational shopping 97–102, 107

- length of stay
 - domestic holidays 21, 25–28, 30, 32–43
 - outbound trips 45, 48, 49, 56–66
- length of stay, average 68, 88
- Luxembourg
 - Dutch on holiday in 45–47, 51, 56
 - tourist receipts 115
 - tourists from 78, 79

M

- market share 110
- month, foreign tourists per - 68–70
 - overnight stays per - 85, 86
- movies, theatre, concert etc. visiting 90, 97, 98, 101, 102, 107
- multi-person households 11
- museum visits 90

N

- nature area 11
- New Zealand 78, 79
- Norway
 - international tourism 109–113
 - tourists from 78, 79
- Norway-Sweden-Finland
 - Dutch on holiday in 46, 47, 51, 53, 56
 - see also:* Scandinavia

O

- occupancy rate 84, 88
- organizing trips, way of 28, 51, 52
- outbound holiday trips 11–15, chap 3
 - by country of destination 11, 46, 47, 51–54, 56–66
 - by type of accommodation 48, 49
 - by season 15–17, 45–47, 52, 53, 57–66
 - expenditure on 17, 54, 55
- outdoor sports 93
- overnight stays foreign tourists 12, 89
 - by country of origin 77, 79, 81, 82
 - per month 69, 70
 - province 72, 73
 - by tourist area 75

- type of accommodation 12, 67, 73, 82, 83
- overnight stays in Dutch accommodations 12, 84–89
- overnight stays of the Dutch 12, 89
 - by type of accommodation 26, 27, 49
 - per country of destination 47, 57–66
 - per province 30–43
 - per tourist area 24
- ownership of durable recreational items 94

P

- package tours, price index 92
- participation in
 - holidays chap 1, 109
 - activities chap 6
- passenger transport, employment 120
- playground visits 90
- Poland 78, 79
- population 11
- Portugal 115
 - Dutch on holiday in 46, 47, 51, 56
 - international tourism 109–113
 - tourists from 78, 79
- province, figures per - on:
 - day trips 100, 103–105
 - domestic holidays 30–43
 - foreign tourists 70–73
 - use of accommodations 86–88
- public transport 101
 - see also:* train

R

- reason for stay 82
- recreation, area for 11
- recreation and culture,
 - price index 92
- recreational items, ownership 94
- restaurant, visits to 12, 91
- Russia etc. 78, 79

S

- sailboards and surfboards 94
- Scandinavia 82
 - see also:* Denmark, Norway-Sweden-

- Finland
 - season, figures by - on:
 - day trips 98
 - domestic holidays 22–24, 30, 31
 - holidays of the Dutch 15–17
 - outbound trips 45–47, 57–66
 - seasonal types of accommodation 25–27, 29, 32–43, 48, 49, 55
 - second home, holiday cottage 94
 - singing, making music 90
 - single household 11
 - sociable meetings 12, 91
 - social class 19
- Spain
 - Dutch on holiday in 46, 47, 51, 54, 56, 60
 - international tourism 109–113
 - tourist receipts 115
 - tourists from 76–81
- spectators sports competition /matches 97–102, 107
- sporting recreation 97–102, 107
- sports and games, expenditure for 92
- sports and recreation 118
 - employment 120
- sports, practice of 12, 90, 93
 - by type of sport 93
- spring 98
- subsidies minus taxes 117
- summer house, bungalow 25–27, 29, 48, 49, 55
- summer season 22–24, 30, 31, 45–47, 57–66, 98
- sunbathe, swimming, picnic, day camp etc. 97–102, 107
- surface area 11
- Sweden
 - international tourism 109–113
 - tourist receipts 115
 - tourists from 78, 79
- see also:* Norway-Sweden-Finland,
- Scandinavia
- Switzerland
 - Dutch on holiday in 46, 47, 51, 53, 56, 66

- international tourism 109–113
 - tourist receipts 115
 - tourists from 76–81
- T**
- team sports 93
 - tent, family tent 25, 26, 29, 48, 49, 55
 - theatre, going to 90
 - tour operators and travel agencies 118, 119
 - touring, on day trips 97–102, 107
 - tourism and recreation, employment in 120
 - tourism industries 117
 - tourism products and services 117, 118
 - tourism ratio 117
 - tourist accommodations 25–27, 29
 - domestic holiday trips per province 32–43
 - outbound holiday trips 48, 49, 55
 - tourist area 22–24, 74, 75, 151
 - tourist consumption 117
 - tourist expenditure 84, 85, 111, 112, 115
 - tourist GDP 117
 - tourist receipts 111–113, 115
 - train 27–29, 49, 50, 55, 83
 - see also*: public transport
 - transit 82
 - transport, mode of - , for:
 - domestic holidays 27–29
 - foreign tourists 83
 - outbound trips 49–52, 55
 - day trips 101
 - transport services 118
 - travel agencies 118
 - travel balance 12
 - travel costs, of day trips 107
 - trips in the open air 12, 90
 - Turkey
 - Dutch on holiday in 46, 47, 51, 56, 62
 - tourists from 78, 79
- U**
- unemployed 11
 - United States
 - Dutch on holiday in 46, 47, 51, 56
 - tourist receipts 115
 - tourists from 78, 79, 82
- W**
- walking 93, 97, 98, 101, 102, 107
 - watching television 12, 91
 - water area 11
 - winter season 22–24, 30, 31, 45–47, 57–66, 98
 - winter sports holidays 52, 53
 - woodland and nature area 11
- Y**
- youth hostels 25, 48
- Z**
- zoo 90, 107

Enkele aanverwante onderzoeken en publicaties

In dit overzicht worden de titels vermeld van enerzijds regelmatig uitgevoerde onderzoeken, anderzijds papieren publicaties die meer gedetailleerde gegevens bevatten over (aanverwante) onderwerpen die in deze publicatie worden behandeld. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen CBS- en Overige onderzoeken, en tussen CBS-publicaties, NBTC-publicaties en publicaties van overige bronnen. Bij alle publicaties is de algemene titel vermeld, gevolgd door het jaartal van de meest recente papieren publicatie.

CBS-onderzoeken

Logiesaccommodaties 2006 (m, j).
Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS) (j).
Dagrecreatie 2001/'02 (5j).
Recreatie-instellingen 2004 (2j).
Sportclubs en sportscholen 2003 (3j).
Sportorganisaties 2003 (3j).
Watersport (exploitanten van jacht- en passantenhavens) 2003 (3j).
Watersportclubs en -verenigingen 2003 (3j).
Watersportinstructeurs, zeil- en surfscholen 2003 (3j).
Zwembaden en sportaccommodaties (exploitanten) 2003 (3j).

Overige onderzoeken

Aanvullend Voorzieningengebruik Onderzoek 2003 (Sociaal en Cultureel Planbureau) (4j).
Continu VakantieOnderzoek 2006 (m, j). In opdracht van de Stichting CVO vindt het Continu VakantieOnderzoek plaats, waarbij het veldwerk wordt uitgevoerd door TNS-NIPO.
Inkomend toerisme 2005 (5j).

CBS-publicaties (op papier)

Toerisme in Nederland. Het gebruik van logiesaccommodaties 2006 (j).
Vakanties van Nederlanders 2006 (j).

Barometer voor Horeca, Catering en Verblijfsrecreatie', een kwartaal-uitgave van het bedrijf Horeca en Catering en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

CBS-publicaties (op internet: StatLine)

StatLine is de elektronische databank van het CBS, die u gratis kunt raadplegen. Deze databank bevat statistische informatie over vele maatschappelijke en econo-

mische onderwerpen in de vorm van tabellen en grafieken. Achter in deze publicatie zijn de titels vermeld van de publicaties die over logiesaccommodaties in StatLine zijn opgenomen.

De efficiëntste manier om cijfers over toerisme en recreatie in StatLine te vinden is als volgt. Ga naar de internetsite <http://statline.cbs.nl> en druk op de knop 'thema's'. U krijgt dan de 'StatLine Webselector' op uw scherm. Door achtereenvolgens op het 'plusje' voor de mappen 'Mens en maatschappij' en 'Toerisme, Recreatie en sport' te klikken, komt u bij verdere mappen met publicaties van gegevens over Toerisme (Vakanties, Logiesaccommodaties), Recreatie (waaronder een map Dagrecreatie), en Sport terecht. Voor een overzicht van vrijetijdsbesteding van personen kiest u achtereenvolgens de plussen voor 'Mens en maatschappij', 'Leefsituatie', 'Tijdsbesteding en vrije tijd' en 'Participatie vrije tijd'.

Als u de gewenste publicatie aanklikt (of indien nodig nog meer 'plusjes' uit laat klappen), verschijnen in het rechterdeel van de 'Webselector' enkele tabbladen met onderwerpen, perioden en andere selectiemogelijkheden waaruit u telkens een keuze kunt maken om een eigen tabel samen te stellen. Vervolgens drukt u op 'Gegevens tonen'. U krijgt dan de gekozen tabel op het scherm te zien. Deze kunt u afdrukken of opslaan. Na boven de tabel op het pictogram met de diskette (tabel bewaren) te klikken, kunt u aangeven in welk formaat u de gegevens op wilt slaan. Voor nadere informatie en vragen over het gebruik van StatLine kunt u contact opnemen met de infoservice van het CBS, tel. (088) 570 70 70, e-mail: info-service@cbs.nl.

In het bijzonder voor cijfers en publicaties op het gebied van Toerisme en Recreatie hebben we een nieuwe internetservice. Deze service bestaat er uit, dat u middels een e-mail op de hoogte gebracht wordt van recente publicaties. In deze mail vindt u tevens de directe link naar de publicatie die dan verschenen is. Mocht u deze vorm van informatie op prijs stellen, stuur dan een e-mail met uw verzoek naar statistieklogies@cbs.nl. U ontvangt dan de aankondigingen van de publicaties die verschijnen.

NBTC-publicaties (voorheen TRN-publicaties)

zie www.holland.com.

Overige publicaties

Buitenlandse toeristen in Nederland 1999 (Ministerie van Economische Zaken, CBS en TRN; verkrijgbaar bij NBTC).

Kwartaalbericht Nederlandsche Bank (kw).

OECD publicaties: zie www.oecd.org, directorate Science, Technology & Industry, Industry Issues – Tourism.

Rapportage Sport 2003 (Sociaal en Cultureel Planbureau). Zie ook www.rapportage-sport.nl.

Trendrapport toerisme en recreatie 2006 (Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme) (j).

Yearbook of tourism statistics 2006 (WTO) (j).

De publicaties van NBTC/TRN kunnen besteld worden bij het hoofdkantoor in Leidschendam, Postbus 458, 2260 MG Leidschendam, tel. (070) 370 57 05, fax (070) 320 16 54.

